

Maastricht University

Jaarverslag 2017

Universiteit Maastricht

Colofon

Ontwerp	DimCoppen
Fotografie	Philip Driessen, Arjen Schmitz en Sacha Ruland
Telefoon	+31 43 388 22 22
E-mail	jaarverslag-fin@maastrichtuniversity.nl
Postadres	Postbus 616, 6200 MD Maastricht, Nederland
Website	Het huidige websiteadres van UM alwaar het jaarverslag te vinden is, betreft: https://www.maastrichtuniversity.nl/about-um/organisation/facts-figures
Documentnaam	Jaarverslag 2017
Copyright	© Universiteit Maastricht, Nederland.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veele-
voudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of
openbaar gemaakt, in enige vorm of op enigerlei wijze, hetzij elektronisch,
mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder
voorafgaande schriftelijke toestemming van de Universiteit Maastricht.

Inhoudsopgave

1	Verslag van het College van Bestuur	5			
2	De Universiteit Maastricht - leidende thema's uit het Strategisch Programma	9			
2.1	Missie, visie en strategie Universiteit Maastricht	10			
2.2	Strategie	10			
2.2.1	CORE	10			
2.2.2	Inclusiviteit	11			
2.2.3	Employability	11			
2.2.4	Sciences	11			
2.2.5	Duurzaamheid	11			
2.3	Kerncijfers	12			
3	De UM in verslaggeevingsjaar 2017	15			
3.1	Onderwijs	16			
3.1.1	Instellingstoets Kwaliteitszorg	16			
3.1.2	Opleidingsaccreditaties	16			
3.1.3	Na BKO nu ook PE in ontwikkeling	16			
3.1.4	Ontwikkeling onderwijsportfolio	16			
3.1.5	Voorinvestering middelen studievoorschot realisatie 2017	14			
3.2	Studenten en alumni	18			
3.2.1	Instroom	18			
3.2.2	Van Student en Stad naar Studentenstad	18			
3.2.3	Statushouders	19			
3.2.4	Studentenverenigingen	19			
3.2.5	Ontwikkelingen studentenhuysvesting	19			
3.2.6	Student Project Team	19			
3.2.7	Profileringsfonds	19			
3.2.8	Alumni	21			
3.3	Internationalisering	21			
3.3.1	Campus Brussel	21			
3.3.2	Vorbereiding CeQuint	21			
3.4	Onderzoek	22			
3.4.1	Open Science	22			
3.4.2	Kwaliteitszorg onderzoek	22			
3.4.3	Promoveren	22			
3.4.4	Integriteit en ethiek	23			
3.4.5	Europa project	23			
3.4.6	Wervingskracht	23			
3.5	Impact	23			
3.5.1	Brightlands	23			
3.5.2	Patenten en spin-offs	24			
3.5.3	Valorisatieprogramma	24			
3.6	Personeelsbeleid	24			
3.6.1	Nieuwe aanpak ziekteverzuim	24			
3.6.2	Participatiewet	24			
3.7	Operations	24			
3.7.1	ICT (heroriëntatie traject)	24			
3.7.2	Huisvesting	25			
3.7.3	Verduurzaming bedrijfsvoering	25			
3.7.4	Milieucompliance en prestaties in 2017	25			
			3.8	Medezeggenschap	26
			3.9	UM en financieel resultaat	26
			3.9.1	Beleid ten aanzien van Beleggen en Belenen	26
			3.9.2	Kasstromen en liquiditeitspositie	27
			3.9.3	Uitzettingen, beleggingen en leningen	27
			3.9.4	Financieringsstructuur en vermogenspositie	29
			3.9.5	Overige kengetallen	30
			3.10	UM en continuïteit & compliance	31
			3.11	UM en helderheidsaspecten	43
			4	Jaarrekening	45
			4.1	Inleiding	46
			4.2	Enkelvoudige en geconsolideerde balans (na winstbestemming)	51
			4.3	Enkelvoudige en geconsolideerde staat van baten en lasten	52
			4.4	Geconsolideerd en enkelvoudig kasstroomoverzicht	53
			4.5	Toelichting op de balans	55
			4.5.1	Materiële vaste activa	55
			4.5.2	Financiële vaste activa	56
			4.5.3	Vlottende activa	60
			4.5.4	Eigen vermogen	61
			4.5.5	Voorzieningen	62
			4.5.6	Langlopende schulden	64
			4.5.7	Kortlopende schulden	64
			4.5.8	Overzicht doelsubsidies	65
			4.5.9	Niet in de balans opgenomen regelingen	66
			4.6	Toelichting op de staat van baten en lasten	66
			4.6.1	Rijksbijdrage	66
			4.6.2	Examen- en collegegelden	67
			4.6.3	Baten werk in opdracht van derden	68
			4.6.4	Overige baten	69
			4.6.5	Personele lasten	70
			4.6.6	Afschrijvingen	72
			4.6.7	Huisvestingslasten	72
			4.6.8	Overige instellingslasten	73
			4.6.9	Financiële baten en lasten en Resultaat deelnemingen	74
			4.6.10	Overzicht honorarium accountant	74
			4.6.11	Overzicht verbonden partijen	75
			4.6.12	Voorstel bestemming exploitatiesaldo	76
			4.7	Overige gegevens	77
			5	Verslag Raad van Toezicht UM 2017	83
			6	Beloning College van Bestuur en tegemoetkoming leden Raad van Toezicht	89
				Woordenlijst en afkortingenlijst	96

Verslag van het College van Bestuur UM 2017

1 Verslag van het College van Bestuur

Het jaar 2017 was voor de UM het jaar waarin het nieuwe strategisch plan Community at the CORE (2017- 2021) van start is gegaan. De implementatie van Community at the CORE wordt in verschillende (beleids)ontwikkelingen en strategische projecten vormgegeven.

De ontwikkeling van nieuwe interdisciplinaire opleidingen heeft in 2017 veel aandacht gekregen. Zo zal naar verwachting in september 2018 de bachelor Business Engineering van start gaan. Ook de Bachelor Digital Society, een breed programma waarin alle faculteiten van de UM samenwerken, is in een vergevorderd stadium van voorbereiding. Het Maastricht Science Programma heeft in 2017 wederom een gestage groei laten zien van studenteninstroom, een duidelijk signaal dat studenten geïnteresseerd zijn in interdisciplinaire programma's waarin studenten leren om relevante problemen vanuit verschillende invalshoeken te benaderen.

De verbinding van wetenschappelijk onderwijs met de toekomstige arbeidsmarkt wordt steeds belangrijker voor de student. In 2017 zijn daarom grote stappen gezet met het project 'Employability' om studenten nog beter voor te bereiden op hun carrière. Zo is het concept van de Student Journey ontwikkeld waarin het gehele studietraject van een student integraal wordt benaderd, waarbij naast de academische inhoud ook aandacht is voor de ontwikkeling van vaardigheden zoals zelfbewustzijn, aanpassingsvermogen, sociale verantwoordelijkheid en leven lang leren. De implementatie van dit concept is tevens onderwerp van academisch onderzoek.

Het versterken van de community doen we onder andere door onze alumni actief te betrekken bij de UM. Na de succesvolle introductie van de star lectures in 2015 en de uitbreiding van de "alumni circles" op vele locaties, in Nederland en de wereld, is in 2017 gestart met coach-café's voor jonge alumni en master studenten. Studenten en alumni gaan onder begeleiding van een coach het gesprek aan over talenten, dromen en carrière-stappen. Deze coach café's zijn een groot succes en voegen een nieuwe dimensie toe aan het contact met onze alumni.

In termen van wervingskracht was 2017 een succesvol jaar, bij uitstek voor wat betreft de Europese programma's, waar we ruim M€ 16 aan onderzoeksmiddelen hebben weten te verwerven. Binnen de Nationale Wetenschapsagenda zijn onze wetenschappers actief betrokken, zo is er een 'Startimpuls' subsidie verkregen voor onderzoek naar methoden om medische data 'FAIR' te ontsluiten voor verder onderzoek. Onderzoekers van de UM hebben, samen met onderzoekers van de Technische Universiteit Eindhoven, UMC Utrecht, Hubrecht Instituut en Universiteit Utrecht, een Zwaartekrachtsubsidie van M€ 18,8 ontvangen voor het ontwikkelen van intelligente biomaterialen die het zelfherstellende vermogen van het lichaam activeren en sturen.

Verschillende onderzoeksscholen en faculteiten zijn in 2017 geïnterviewd door externe commissies, allen met goede beoordelingen. De beoordeling van de eenheden UNU-MERIT (United Nations University – Maastricht Economic and Social Research Institute on Innovation and Technology), ICIS (International Centre for Integrated Assessment and Sustainable Development), MGSoG (Maastricht Graduate School of Governance) als excellent op het onderdeel 'relevance to society' is daarbij een mooie erkenning van de strategie om ook in onderzoek expliciet aandacht te hebben voor maatschappelijke impact.

Community heeft ook te maken met verbinding en relevantie van ons onderzoek voor de samenleving. Om werk te maken van het versterken van onze impact is in 2017 een impact course ontwikkeld. In deze cursus leren wetenschappers om al in een vroeg stadium na te denken over de mogelijke economische en maatschappelijke impact van hun onderzoek. De deelnemers (van UM, Zuyd Hogeschool en MUMC+) hebben deze cursus zeer gewaardeerd en de cursus zal in 2018 dan ook opnieuw worden aangeboden.

Ook op gebied van internationalisering zijn er belangwekkende ontwikkelingen gaande. Het netwerk van jonge Europese research universiteiten (YERUN), waar Maastricht een belangrijke rol speelt, heeft in 2017 een officieel 'launch' event gehad. Een focus van dit netwerk is het aanjagen van Europese mobiliteit van studenten en staf en de ontwikkeling van double en joint degree programs. Ook is in 2017 de uitbreiding van de UM Campus in Brussel besloten en om de Europese footprint van de UM te versterken. Verder blijven we werken aan het bouwen van een international community binnen de UM, onder andere door ons taalbeleid aan te scherpen en blijvend te bouwen aan de International Classroom ("internationalisation at home").

De hierboven genoemde ontwikkelingen zijn slechts een kleine selectie van alle ontwikkelingen die er binnen de UM gaande zijn. In het voorliggende jaarverslag kunt u daar meer over lezen. Al met al was 2017 een jaar waarin veel nieuwe ontwikkelingen zijn opgestart en ingezette veranderingen verder zijn doorgevoerd. De UM ontwikkelt zich zo nog meer tot een hechte universiteit, sterk geworteld in de regio, sterk verbonden met Europa en de wereld.

Maastricht, 20 april 2018

College van Bestuur

Voorzitter
Rector Magnificus
Vicevoorzitter

prof.dr. M.A. Paul
mevr. prof. dr R.M.Letschert
dr. N.J.M.P.Bos

De Universiteit Maastricht leidende thema's uit het Strategisch Programma

2.1 Missie, visie en strategie Universiteit Maastricht

De kern van de missie van de UM is om studenten van over de hele wereld de mogelijkheid te bieden om deel te nemen aan kleinschalig, probleemgestuurd onderwijs (PGO) in een internationale en interculturele setting. Zowel de hoogwaardige kennis als de (academische) vaardigheden die studenten opdoen door deze onderwijsmethode vormen een (krachtige) basis voor een succesvolle carrière binnen en buiten de academie. Met behulp van het onderwijsconcept 'international classroom', waarin de ontwikkeling van interculturele en transversale competenties centraal staat, worden studenten voorbereid op het leven en werken in een steeds veranderende internationale samenleving en arbeidsmarkt met een focus op employability voor de nationale en internationale arbeidsmarkt. De Maastricht University Student Experience (MUSE) biedt studenten de mogelijkheid om ook buiten hun studie bredere ervaring op te doen waar de universiteit ook erkenning voor wil gaan geven.

Op het gebied van onderzoek zet de UM in op drie overkoepelende thema's: Quality of Life, Europe and a Globalising World en Learning and Innovation. Bijzondere speerpunten zijn het aanmoedigen van hoogwaardig interdisciplinair onderzoek, het stimuleren en steunen van talent (van intern en extern), en de uitbouw van sciences.

Van nature werkt de UM ook over de grenzen heen, met een bijzondere focus op de Euregio Maas-Rijn, waar onderwijs en onderzoek internationaal met elkaar worden verbonden en de arbeidsmarkt door triple helix samenwerking wordt versterkt. Maatschappelijke vraagstukken in de regio, vanwege de landsgrenzen al snel met een internationaal karakter, kunnen in deze biotoop in de volle breedte worden onderzocht. Dit alles heeft een stimulerend en vernieuwend effect op ons onderwijs en onderzoek en op de impact die we willen genereren, waarbij de Brightlands campussen steeds meer een centrale rol spelen.

De missie van de UM is vervat in de volgende vier kernwaarden:

- Een **vernieuwer** zijn op het gebied van onderwijs en onderzoek door introductie van de CORE-filosofie op onze universiteit;
- Een **inclusieve** aanpak hanteren en onze deuren openen voor alle studenten en medewerkers die bij ons profiel passen en onze kernwaarden onderschrijven;
- Onze sociale **verantwoordelijkheid** serieus nemen door verbanden te leggen tussen de universiteit en de samenleving, van lokaal tot mondiaal niveau;
- Een **duurzame** instelling zijn in de breedste zin van het woord.

De doelstellingen van de UM zijn:

- Een **voorbeeldfunctie** vervullen als academische gemeenschap die wederzijds respect, democratische beginselen en transparantie als uitgangspunten hanteert;
- Een **inclusieve omgeving** aanbieden waarin studenten en medewerkers zich thuis voelen;
- Studenten uit de regio, Nederland, Europa en de rest van de wereld een **stimulerende onderwijsomgeving** bieden op basis van de beginselen van probleemgestuurd onderwijs en de 'International Classroom' en de Maastricht University Student Experience;
- Uitermate **inzetbare en hooggeschoolde alumni** afleveren voor vooraanstaande functies in uiteenlopende vakgebieden op de internationale (en regionale) arbeidsmarkt;
- Een **open onderzoeksklimaat** creëren dat in directe verbinding staat met het onderwijsproces, gekarakteriseerd door fundamentele en toegepaste benaderingen en gericht op zowel speciale aandachtsgebieden als interdisciplinariteit;
- Een zinvolle bijdrage leveren door op basis van **hoogkwalitatief onderzoek en innovatie** te zoeken naar oplossingen voor maatschappelijke kwesties; 'Triple-helix' hotspots creëren op de Brightlands campussen die fungeren als de drijvende kracht achter de Euregio en Europese ontwikkeling.

2.2 Strategie

In 2017 startte het strategisch programma Community at the CORE en zijn de volgende activiteiten ontplooid:

2.2.1 CORE

CORE staat voor Collaborative Open Research Education; onderwijs dat open, innovatief, multidisciplinair en creatief is en samen wordt vormgegeven. Het beoogt een nauwere verbinding tussen onderwijs en onderzoek door het creëren/faciliteren van intensieve interactie tussen staf en studenten en tussen UM en onze omgeving. Met CORE speelt de UM in op de behoefte aan een integrale benadering van maatschappelijke vraagstukken en bouwt zij verder op de vaste waarden van onze universiteit. CORE is een logische doorontwikkeling van ons probleemgestuurd onderwijs en bouwt voort op het versterken van de verbinding tussen onderwijs en onderzoek. In 2017 zijn werkgroepen aan de slag gegaan die de verschillende verschijningsvormen van CORE verder ontwikkelen en testen. De ambitie is niet om een strak kader te ontwikkelen, maar om vanuit de kerngedachten van CORE nieuwe vormen van onderwijs, passend binnen PGO te ontwikkelen, waarbij onderzoek en onderwijs nog verder met elkaar in verbinding worden gebracht en onze wetenschappers, studenten en externe stakeholders elkaar nog meer weten te vinden. MUSE vormt een onderdeel van CORE, een programma van erkenning en certificering voor studenten die binnen en buiten hun studie maatschappelijk betrokken zijn.

2.2.2 Inclusiviteit

De UM kiest in haar strategisch programma nadrukkelijk voor inclusiviteit. Als een van de meest internationale universiteiten van Europa, ligt onze kracht in diversiteit. Hier is de UM trots op en zij wil dit bewaken en verder uitbouwen. Hierbij richt zij zich niet alleen op streefcijfers en het voldoen aan regelingen: het gaat om het bieden van een omgeving waar iedereen zich welkom en gewaardeerd voelt. Om deze ambities te kunnen realiseren is in 2017 een diversity coördinator aangesteld en is een Adviesraad Diversity & Inclusivity ingesteld. Ook is een eerste 'Diversity & Inclusivity Day' georganiseerd.

Taal speelt een belangrijke rol in het creëren van een inclusieve cultuur. Ook hier is in 2017 nadrukkelijk aandacht aan besteed. Ten eerste heeft de UM een visie geformuleerd over de rol en functie van taal in het onderwijs. Taal heeft immers vele doelen; het is een manier om te communiceren, het is het vehikel om kennis te vergaren en te delen en het vormt de basis van cultureel begrip. Taal helpt om cultuur te stimuleren en interculturele ervaringen op te doen. Om onze missie van inclusiviteit te realiseren is communicatie en interactie van fundamenteel belang. De UM biedt onderwijsprogramma's aan in het Nederlands en het Engels, terwijl in de studenten community nog veel andere talen onderdeel zijn van het dagelijks leven.

Het taalbeleid, dat in 2018 geüpdatet wordt, kent dan ook een aantal doelen:

- Het koesteren van een meertalige community, gebaseerd op onderwijs in Nederlands en/of Engels.
- Borgen dat taal en taalniveau passen bij het doel ("fit for purpose").
- Het ondersteunen van communicatie door taal en competentie.
- Het aanbieden van kwalitatief hoogwaardige onderwijsprogramma's in de best passende instructietaal.
- Het voorbereiden van studenten op carrières in de regionale en internationale arbeidsmarkt.

2.2.3 Employability

Het percentage afgestudeerden van de UM dat een passende baan, dat wil zeggen op academisch niveau of hoger, vindt is van oudsher hoger dan het landelijk gemiddelde. Van de Nederlandse alumni vindt 90% een baan in Nederland en 10% daarbuiten. Van de internationale studenten vindt 18% een baan in Nederland (Geographical mobility and labor market outcomes of Maastricht University alumni, ROA, Maastricht, 2017). Het streven is om dit percentage te laten groeien in de komende jaren. De UM heeft in het strategisch programma de ambitie verwoord om nog meer in te zetten op deze kerntaak: studenten optimaal voorbereiden op de arbeidsmarkt. In 2017 is hiertoe het concept van de Student Journey ontwikkeld: een integrale benadering van het studietraject.

Studeren aan de UM gaat niet alleen over het ontwikkelen van academische expertise, maar ook over het ontwikkelen van vaardigheden als zelfbewustzijn, aanpassingsvermogen, sociale verantwoordelijkheid en leven lang leren. Het Probleem Gestuurd Onderwijs, de International Classroom en onze hoogwaardige programma's vormen hiervoor een solide basis. Gedurende iedere fase in de "Student Journey" worden de elementen die bijdragen aan de Employability van onze studenten verbeterd. Startend bij het keuzeproces voor een studie (onder andere de studiekeuzecheck), tijdens de opleiding (in het curriculum expliciet aandacht besteden aan de elementen die gericht zijn op de voorbereiding op de arbeidsmarkt), maar natuurlijk ook tijdens de opleiding in de vorm van stages, workshops en trainingen. En aan het eind van de studie door sollicitatietrainingen, informatiemarkten en career events. Dit alles geflankeerd door academisch onderzoek naar het effect van deze initiatieven. Hierbij heeft de UM ook aandacht voor het welzijn van studenten, bijvoorbeeld door jaarlijks een well-being week te organiseren.

2.2.4 Sciences

De voortvarende ontwikkelingen op onder meer de Brightlands campussen leiden ertoe dat de behoefte aan hoger opgeleiden met een bèta profiel in de regio toeneemt. De UM is daarom enkele jaren geleden gestart met het Maastricht Science Programma (MSP) en de Masters Biobased Materials en Systems Biology. De groei van de instroom in het MSP laat zien dat studenten enthousiast zijn over het concept van Science opleidingen, gebaseerd op het Liberals Arts model van de University Colleges. Ook op het gebied van onderzoek heeft de UM de afgelopen jaren nadrukkelijk geïnvesteerd in bèta sciences. Met de start van interdisciplinaire onderzoeksinstituten als MERLN (Institute for Technology-Inspired Regenerative Medicine), M4I (Maastricht MultiModal Molecular Imaging Institute), AMIBM (Aachen-Maastricht Institute for Biobased Materials), IDS (Institute for Data Science) en MaCSBio (Maastricht Centre for Systems Biology) is het pallet aan bèta science onderzoeksinstituten verder uitgebreid. Vanuit het besef dat het bestuderen van de samenhang der dingen leidend is in het vinden van oplossingsrichtingen voor complexe onderzoekopgaven stelt de UM de interdisciplinaire aanpak, ook bij de verdere uitbouw van STEM (Science, Technology, Engineering and Mathematics) centraal. Om de zichtbaarheid van het bèta-onderzoek en -onderwijs aan de UM te vergroten is het voornemen de naam van de Faculty of Humanities & Sciences te wijzigen in de Faculty of Science & Engineering.

2.2.5 Duurzaamheid

De UM wil een duurzame universiteit zijn en heeft dat verwoord in de ambitie Duurzaam UM 2030. Deze ambitie wordt nu vertaald in concrete acties om ons onderwijs, onderzoek en bedrijfsvoering verder te verduurzamen. Studenten worden hierbij nauw betrokken. Dat gebeurt onder andere via de GreenOffice, dat gerund wordt door studenten.

2.3 Kerncijfers

2017 2016 2015 2014 2013

Personeel (fte)

Personeelsopbouw per 31 december

Wetenschappelijk personeel (WP)	2.098	2.018	1.922	1.815	1.831
Ondersteunend personeel (OBP)	1.511	1.477	1.401	1.387	1.380
	3.609	3.495	3.323	3.202	3.211
Medisch specialisten	59	54	54	54	54
Totaal UM inclusief medisch specialisten	3.668	3.549	3.378	3.257	3.265

WP (fte, op basis van UFO)	2.098	2.018	1.922	1.815	1.831
- Hoogleraar	189	145	146	142	141
- UHD	189	222	199	185	175
- UD	376	355	333	322	315
- Docenten	260	250	249	226	207
- Onderzoekers	311	305	295	280	286
- Promovendi	763	701	666	646	686
- Overig WP (waaronder studentassistenten, WP zonder UFO-classificatie)	9	40	34	14	21

Onderwijs

Inschrijvingen per 1 oktober:

Aantal	17.464	16.861	16.761	16.121	15.671
% buitenlandse inschrijvingen	52%	51%	49%	47%	47%

Aantal diploma's¹:

Doctoraal	0	0	0	0	0
Basisarts	0	0	0	0	0
Bachelor	2.611	2.595	2.529	2.427	2.351
Master	2.888	2.828	2.933	2.699	2.860
	5.499	5.423	5.462	5.126	5.211

Onderzoek

Aantal promoties:	335	342	357	286	246
--------------------------	-----	-----	-----	-----	-----

Baten in opdracht van derden (geconsolideerd):

2e geldstroomopbrengsten	15.973	16.702	18.945	18.164	19.135
3e geldstroomopbrengsten	66.048	61.533	67.601	50.273	53.323

Financiën (enkelvoudig)

Financiële kengetallen:

Exploitatieresultaat (x € 1.000)	9.264	1.999	9.602	9.185	18.052
Vermogen in vaste activa (x € 1.000)	223.318	232.259	229.414	247.405	265.384
Eigen vermogen (x € 1.000)	226.788	217.524	215.525	205.923	196.738
Totaal liquide middelen (x € 1.000)	96.505	82.124	83.037	62.127	36.621

Solvabiliteit (eigen vermogen / totaal vermogen)	0,59	0,58	0,58	0,57	0,55
Current ratio	1,18	1,06	1,11	0,88	0,68

1) Aantal diploma's 2017 betreft realisatiecijfers collegejaar 2016-2017

**De UM in
verslaggevingsjaar
2017**

3

3 De UM in verslaggevingsjaar 2017

Vanuit de hiervoor beschreven missie en visie, heeft de UM in het verslaggevingsjaar 2017 op het gebied van onderwijs, studenten, onderzoek, internationalisering, impact, personeel, operations en medezeggenschap doelen gerealiseerd en zijn nieuwe initiatieven gestart. In de hierna volgende paragrafen wordt hier per thema dieper op ingegaan.

3.1 Onderwijs

3.1.1 Instellingstoets Kwaliteitszorg

In oktober 2018 zal het visitatiebezoek in het kader van de instellingstoets kwaliteitszorg plaatsvinden. In 2017 is gestart met de voorbereidingen hiervoor. In het voorjaar van 2017 zijn negen interfacultaire teams op negen aandachtsgebieden aan de slag gegaan met een inventarisatie, analyse en advisering over alle beleid binnen een bepaald thema. Uit de inbreng van de teams is een aantal projecten gedefinieerd en geprioriteerd ter verbetering of verdere ontwikkeling van onderwijsbeleid. Die projecten zijn opgepakt. Zo is bijvoorbeeld besloten een senior kwaliteitsadviseur onderwijs logistieke processen te benoemen die gaat helpen om de complexe interfacultaire ketenprocessen goed te laten lopen en te voorzien van ingebedde kwaliteitszorgprocessen.

3.1.2 Opleidingsaccreditaties

In tabel 1 is een overzicht opgenomen van de opleidingen die in 2017 hun accreditaties hebben afgerond. Daarnaast is een drietal opleidingen in 2017 gevisiteerd, waarvan de afronding in 2018 zal plaatsvinden. Het betreft de clusters van Rechtsgeleerdheid, Geneeskunde en Bestuurskunde.

Afgeronde opleidings-accreditaties	Opleidingen
Bachelor	International Business Economie en Bedrijfseconomie Fiscale economie Econometrie en Operationele Research
Master	Management of Learning Information and Network Economics International Business Econometrics and Operations Research Financial Economics Global Supply Chain Management and Change Human Decision Science Economics Fiscale Economie Health Professions Education
Research Master	Cultures of Arts, Science and Technology
Executive Master	Finance and Control
International Executive Master	Finance and Control

Tabel 1. Overzicht van opleidingsaccreditaties in 2017

3.1.3 Na BKO nu ook PE in ontwikkeling

Binnen de UM is er veel aandacht voor de kwaliteit en didactische bekwaamheid van docenten. In 2016 is het traject voor het verkrijgen van de Basiskwalificatie Onderwijs (BKO) aan de UM herzien. Het doel van deze herziening was het harmoniseren van het BKO-traject van de verschillende faculteiten. De herziene BKO is in september 2017 geïmplementeerd. In 2017 vond ook een peer-review van de BKO plaats, waaraan alle Nederlandse universiteiten hebben deelgenomen. De UM vormde daarbij samen met de Open Universiteit en de Universiteit van Tilburg een cluster. In het voorjaar van 2018 zal een landelijke rapportage verschijnen van dit peer-review proces.

Voor docenten die hun BKO hebben behaald en die zich verder willen ontwikkelen komt een vervolgaanbod. De meeste universiteiten hebben dit vormgegeven in een Seniorekwalificatie programma (SKO). De UM heeft ervoor gekozen om doorlopend aandacht te besteden aan de didactische bekwaamheid van docenten door te werken met een systeem van Continuing Professional Development. De ontwikkeling van dit programma is in 2017 door EDLAB gestart en zal naar verwachting in 2018 afgerond worden.

3.1.4 Ontwikkeling onderwijsportfolio

A Nieuwe opleidingen

De UM ontwikkelt haar opleidingsaanbod in aansluiting op ontwikkelingen in de wetenschap, in reactie op wensen en verwachtingen van de maatschappij en inspeliend op de vraag van de arbeidsmarkt. In 2017 is de Master Business Intelligence and Smart Services van start gegaan. Deze Master speelt in op de toenemende vraag van de arbeidsmarkt naar mensen die om kunnen gaan met big data en nieuwe technologieën kunnen toepassen om innovatieve Smart Services te ontwikkelen. De UM kiest bij de ontwikkeling van nieuwe opleidingen zoveel mogelijk voor een interdisciplinaire en interfacultaire aanpak. In 2018 zullen de Bachelor Business Engineering en de Master Economics and Strategy in Emerging Markets van start gaan. Deze opleidingen sluiten aan bij de vraag van de arbeidsmarkt en de maatschappij naar een nieuw type kenniswerker als gevolg van enerzijds de snelle en toenemende technologische ontwikkelingen en vernieuwingen en anderzijds de daarmee samenhangende nieuwe maatschappelijke en economische vraagstukken. Verder zijn in 2017 aanvragen gedaan voor het starten met de International Joint Master Work & Organizational Psychology en de Bachelor Digital Society en zijn de voorbereidingen gestart voor een Bachelor Global Studies. Ook deze opleidingen sluiten aan bij onze visie om opleidingen te ontwikkelen op nieuwe wetenschappelijke snijvlakken waar de arbeidsmarkt en maatschappij om vragen. Zo zal de Bachelor Digital Society studenten kennis en vaardigheden geven die nodig zijn om de impact van digitalisering op onze maatschappij te begrijpen met oog voor de maatschappelijke en ethische dilemma's en in staat stellen digitale transformaties zo effectief mogelijk te begeleiden.

B Afbouw en stopzetting opleidingen

Het onderhouden van een actueel onderwijsaanbod dat aansluit bij de arbeidsmarkt betekent ook dat er zo nu en dan opleidingen gestopt worden. In 2017 gold dit voor een drietal opleidingen. De Master Sport and Physical Activity Intervention van FHML kende al jaren een lage instroom van studenten en er werd niet voorzien in een toename van die instroom. Daarom is besloten om te stoppen met deze opleiding. Voor de Master Information and Network Economics van SBE zijn in de afgelopen jaren verschillende maatregelen genomen om de instroom te laten groeien, zoals curriculum herziening, naamswijziging en gerichte marketing. Deze hebben echter niet geleid tot een groei in studentenaantallen en daarom is besloten om de opleiding vooralsnog te sluiten.

Bij de beoordeling van de NVAO-visitatiecommissie van de Master of Evidence Based Innovation in Teaching (MEBIT) van FHS in april 2017 bleek dat het programma op het punt van toetsing niet voldeed aan de vereisten voor heraccreditatie. Nadat een tweede onafhankelijke, externe commissie de toekomstbestendigheid van MEBIT en het gelieerde onderzoeksprogramma Top Institute for Education Research (TIER) onderzocht, en concludeerde ernstige twijfels te hebben over de duurzaamheid van de instroom voor deze master, is besloten geen herstelplan en verzoek tot heraccreditatie in te dienen bij het NVAO, met als directe gevolg dat het MEBIT-programma op termijn beëindigd wordt. Alle zittende MEBIT-studenten krijgen de garantie dat zij het MEBIT-programma volledig met inachtneming van vigerende studievoortgangseisen kunnen afronden. Zij zullen daartoe uiteraard ook de benodigde ondersteuning van UM krijgen. De uitfasering van het MEBIT-programma betekent ook dat TIER op termijn wordt opgeheven. Voor de aan TIER gelieerde medewerkers wordt aan maatwerkoplossingen gewerkt.

C Onderwijsinnovatie

Innovatie van onderwijs is een belangrijke manier om de kwaliteit en relevantie van het onderwijsaanbod op peil te houden. Hiervoor is in 2015 EDLAB opgericht, het UM instituut voor onderwijs en innovatie dat op 1 april 2015 van start is gegaan. In samenwerking met alle UM faculteiten tracht EDLAB tot duurzame onderwijsinnovaties te komen.

In 2017 zijn onder andere de volgende thema's vertaald naar projecten die momenteel lopen of onlangs beëindigd zijn.

'Self-regulated learning skills' – Om de zelfstudievaardigheden van studenten te verbeteren, is er een aantal wetenschappelijk onderbouwde, effectieve leerstrategieën vertaald naar workshops en aan eerstejaars Bachelor studenten aangeboden. Aan de hand van de pilot workshops doet EDLAB onderzoek naar retentie en studie resultaten van studenten die de workshops gevolgd hebben.

'Global Citizenship' – Om belangrijke 21e eeuwse karaktereigenschappen als globale betrokkenheid en sociale verantwoordelijkheid te stimuleren heeft EDLAB binnen dit project gekeken naar (de potentie van) globale burgerschap vorming binnen UM onderwijs.

In 2017 is EDLAB een grootschalig onderzoeksproject genaamd 'EDview' gestart om de status en contouren van Probleem Gestuurd Onderwijs, UM's student-gecentreerd-onderwijssysteem, in kaart te brengen. Bij de gehele UM gemeenschap, zowel studenten als medewerkers, worden opinies en ervaringen met UM's onderwijssysteem gepeild. De analyse en uitkomsten van dit project zullen belangrijke ingrediënten zijn voor een herijking van UM's onderwijssysteem.

Op het gebied van docenten professionalisering heeft EDLAB een workshop ontwikkeld over 'lesgeven in een internationaal klaslokaal'. Deze workshop is positief geëvalueerd en zal in 2018 deel uit gaan maken van een groter docent-professionalisering aanbod van EDLAB.

3.1.5 Voorinvestering middelen studievoorschot realisatie 2017

UM heeft zich in verband met de invoering van de Wet Studievoorschot Hoger Onderwijs gecommitteerd aan het doen van voorinvesteringen in de periode 2015-2017. Deze investeringen zijn gericht op een versterking van de onderwijskwaliteit, het onderwijs gebonden onderzoek en onderwijsfaciliteiten die nodig zijn voor het creëren van een moderne leeromgeving. Vanaf 2018 ontvangt UM Rijksbijdrage op titel Studievoorschot en over de wijze waarop in de meerjarenbegroting 2018-2022 over deze middelen verantwoording plaatsvindt, zijn in juni 2017 procesafspraken gemaakt met de Universiteitsraad en de diverse bestuurlijke gremia. Deze procesafspraken vormen ook de basis voor het afleggen van verantwoording over de voorinvesteringen Studievoorschot 2017. Er is afgesproken dat voor het verantwoordingskader uitgegaan wordt van de vijf kernambities welke zijn vastgelegd in de zogeheten Gemeenschappelijke Agenda van VSNU, VH, ISO en LSVb uit december 2016. Daarnaast heeft UM een zesde, UM-specifieke kernambitie aan de lijst toegevoegd. De zes kernambities zijn:

1. Intensiever en kleinschalig onderwijs
2. Meer en betere begeleiding van studenten
3. Inzet op talentontwikkeling: binnen en buiten de studie
4. Verdere professionalisering van docenten
5. Passende en goede onderwijsfaciliteiten
6. Kernambities overstijgende activiteiten (maximaal 10% van de totaal verantwoorde middelen)

	Kernambitie	FHML	SBE	FL	FPN	FASoS	FHS	TOTAAL
Bestedingen (Bedragen in k€)								
Onderwijskwaliteit	1. Intensiever en kleinschalig onderwijs	√	479	63	43	66	239	891
	2. Meer en betere begeleiding van studenten	1.782	594	913	505	400	272	4.466
	3. Inzet op talentontwikkeling: binnen en buiten de studie	224	360	147	17	132	113	992
	4. Verdere professionalisering docenten	522	138	66	10	58	8	802
Moderne infrastructuur	5. Passende en goede onderwijsfaciliteiten	133	51	18	111	15	0	328
Overig	6. Kernambities overstijgende activiteiten (de categorie 'overig');	244	467	0	0	98	0	809
Totaal		2.906	2.089	1.207	686	768	632	8.288
Middelen (Bedragen in k€)								
	Referentieramingmiddelen 2014	1.230	579	307	258	258	254	2.886
	Overig: - Rijksbijdrage - Bestemde of algemene reserves	1.676	1.510	900	428	510	378	5.401

1. De activiteiten waarin geïnvesteerd wordt, is conform het in juni 2017 voorgestelde verantwoordingsformat. De verdeling van de gerealiseerde middeleninzet over de verschillende kernambities is faculteitsspecifiek en afgestemd met de individuele faculteitsraden.
2. De verantwoorde kosten van de zesde categorie bedragen 9,8% van de totaal verantwoorde middelen en blijven hiermee binnen de afgesproken 10%.

Bovenstaande tabel laat zien dat de faculteiten naast de specifiek gereserveerde middelen referentieraming ook Rijksbijdrage en bestemde of algemene reserves inzetten.

3.2 Studenten en alumni

3.2.1 Instroom

In 2017 is de instroom van studenten aan de UM met 4,8% gestegen. De instroom in een aantal opleidingen van de Faculty of Humanities & Science was daarbij opvallend, voornamelijk dankzij toename van eerstejaars studenten in de University Colleges Maastricht en Venlo, het Maastricht Science Programma en Data Science and Knowledge Engineering. Deze ontwikkeling sluit naadloos aan bij de ambitie van de UM om meer studenten op te leiden in het STEM cluster door het aanbieden van breed en multidisciplinair onderwijs in deze disciplines. Ondanks de absolute groei daalt het marktaandeel van de instroom licht (marktaandeel op basis van alle studenten), van 7,0% naar 6,9%.

3.2.2 Van Student en Stad naar Studentenstad

Studenten van de UM behoren niet alleen tot de community van de UM, maar zijn (veelal) ook inwoners van de stad Maastricht. Om de verbondenheid van de studenten met de stad Maastricht te versterken, is het programma Student en Stad in samenwerking met de Gemeente Maastricht ontwikkeld. Het programma is in 2017 geëvalueerd.

De prioriteitenlijst van Student en Stad bestaat voor de komende periode uit vijf actiepunten:

- B(l)oeiend studentenleven: onder andere Kaleido, een club voor internationale studenten en medewerkers die in samenwerking met de gemeente gerealiseerd wordt in de Timmerfabriek in Maastricht.
- Openbaar vervoer en bereikbaarheid: onder andere bus- en treinverbindingen.
- Communicatie en informatie: onder andere MyMaastricht.nl, het in samenwerking met de gemeente gerealiseerde communicatieplatform over alles wat (internationale) studenten moeten weten over alledaagse zaken in Maastricht, zoals huisvesting, leefregels, financiën, werk, transport, vervoer, gezondheid, uitgaansleven, etc.
- Integratie en leefbaarheid: de aanpak in een pilot Student en Leefbaarheid, gericht op vermindering van overlast.
- Behoud kenniswerkers: samen met de gemeente wordt een actieplan ontwikkeld dat een bijdrage moet leveren aan het verbeteren van het vestigingsklimaat van kenniswerkers in Maastricht (uitbreiden van plekken voor start ups, verbeteren woningmarkt voor starters, beter ondersteunen en ontwikkelen van bestaande start ups, etc.).

3.2.3 Statushouders

Met het uitbreken van de vluchtelingen crisis is de UM aan de slag gegaan met het ontwikkelen van acties die vluchtelingen (later statushouders), op zoek naar een passende opleiding, ondersteunen. In het academisch jaar 2017-2018 hebben 15 nieuwe “vluchteling” studenten zich ingeschreven bij de UM en zijn er vier afgestudeerd. Tevens loopt een programma om statushouders werkervaringsplaatsen aan de UM aan te bieden om de integratie in de Nederlandse samenleving te bevorderen.

3.2.4 Studentenverenigingen

De UM investeert al jaren in goede relatie met de studentenverenigingen in Maastricht. Er vindt regelmatig in goede verstand-houding overleg plaats. Dat neemt niet weg dat de UM de introducties en ontgroeningen kritisch volgt en hierover afspraken heeft vastgelegd in gedragscodes. Zo hebben tijdens de introductieperiode bij de aanvang van het academisch jaar bij de verschillende verenigingen verrassingsbezoeken plaatsgevonden en is helaas gebleken dat bij twee studentenverenigingen de gedragscode op een aantal punten is overtreden. Er is daarop besloten beide studentenverenigingen te sanctioneren. De ene studentenvereniging kreeg een (na een eerdere waarschuwing) ontzegging van de bestuursvergoeding voor dertig maanden. De andere vereniging kreeg een voorwaardelijke ontzegging voor dertig maanden. De sancties zijn op 1 oktober 2017 ingegaan.

3.2.5 Ontwikkelingen studentenhuysvesting

Aan het einde van 2017 werden signalen ontvangen dat Maastricht wellicht afstevent op een tekort aan betaalbare studentenkamers. Er zijn naar schatting 200-300 extra kamers nodig om aan de toenemende vraag te kunnen voldoen en daarmee een te hoge spanning op de kamermarkt te voorkomen. Samen met de gemeente Maastricht wordt gewerkt aan oplossingsrichtingen. In Maastricht is studentenhuysvesting altijd aan de vrije markt overgelaten. Gezien de geconstateerde problemen wordt nu overwogen om de studentenhuysvesting deels, in het bijzonder voor de categorie ‘goedkopere kamers’, en tijdelijk zo mogelijk in eigen hand te nemen.

3.2.6 Student Project Team

Het Student Project Team (SPT) bestaat uit vier studenten die zeer actief betrokken worden bij tal van projecten van de UM en daarbuiten. Een aantal voorbeelden:

- In 2017 organiseerde het SPT wederom de Student Idea Competition. Een competitie waarbij studenten tot € 400 kunnen winnen voor ideeën die het studentenleven verbeteren. Deze ideeën kunnen gaan over het opzetten van een organisatie die studenten ondersteunt bij het starten van een bedrijf, maar ook over het geven van workshops aan vluchtelingen.
- In 2017 was SPT betrokken bij de organisatie van de Sustainability and Development Career Day.
- SPT neemt deel aan verschillende werkgroepen van het Employability project.
- SPT is betrokken bij de inrichting van de Tapijnkazerne.

3.2.7 Profileringsfonds

Al eerder is vermeld hoe zeer UM hecht aan de brede ontwikkeling van studenten. Met het profileringsfonds levert de UM financiële ondersteuning aan studenten die vanwege persoonlijke omstandigheden, extra curriculaire activiteiten of topsport studieovertraging oplopen. In 2017 hebben 628 studenten aanspraak gemaakt op het profileringsfonds. De overgrote meerderheid hiervan (459) was bestemd voor bestuurswerk en topsport. Voor uitwisseling (inkomend en uitgaand) hebben 205 studenten steun gekregen uit het profileringsfonds. De rest van de studenten hebben steun gekregen vanwege overmacht situaties zoals langdurige ziekte of familieomstandigheden.

In tabel 2 en in tabel 3 zijn overzichten opgenomen van de studenten die een bedrag hebben ontvangen uit het profileringsfonds. De mismatch tussen studentenaantallen in tabel 2 en 3 wordt veroorzaakt door het verschil in academisch jaar en kalenderjaar.

Categorie (kalenderjaar)	Aantal studenten 2017	Aantal maanden 2017
Overmacht (ziekte, functiebeperking, familieomstandigheden of niet-studeerbare opleiding)	120*	262
Bestuur (bestuurslid studie- of studentenvereniging of in studentenmedezeggenschap)	446	1.574
- Overig (uitzonderlijke prestaties op het gebied van sport of cultuur)	27	121
- Overig (financiële steun aan niet-EER studenten)	11	21
TOTAAL	604	1.978

* Inclusief doorverwezen aanvragen naar DUO

Tabel 2. Studenten die in 2017 een aanvraag hebben gedaan c.q. bestuursmaanden toegewezen hebben gekregen (per categorie).

Categorie (academisch jaar)	#studenten	#maanden	Bedrag (in €)	Gemiddelde hoogte vergoeding per maand (in €)	Gemiddelde hoogte vergoeding per student (in €)	Gemiddelde duur in maanden
Overmacht (ziekte, functiebeperking, familieomstandigheden of niet-studeerbare opleiding)	53	219	89.578	409	1.690	4,1
Bestuur (bestuurslid studie- of studentenvereniging of in studentenmedezeggenschap)	424	1.564,5	502.567	321	1.185	3,7
- Overig (uitzonderlijke prestaties op het gebied van sport of cultuur)	35	93	20.299	218	580	2,7
- Overig (financiële steun aan niet-EER studenten)	11	21	6.051	288	550	1,9
- Overig (binnen komende Holland Scholarship beurzen etc.)	82**	nvt	980.204	nvt	nvt	nvt
- Overig (uitgaande Holland Scholarship beurzen)	23	nvt	14.375	nvt	625	nvt
TOTAAL	628	1.897,5	1.613.075	nvt	nvt	nvt

** Betreft 46 studenten uit academisch jaar 2016-2017 en 36 studenten uit academisch jaar 2017-2018

Tabel 3. Overzicht van aantallen studenten, maanden en bedragen die zijn uitgekeerd vanuit het profileringsfonds.

3.2.8 Alumni

De, in 2017 inmiddels, meer dan 60.000 alumni zijn een belangrijk onderdeel van de UM in een bredere context. Ze vervullen waardevolle functies als ambassadeurs, adviseurs en coaches – vooral ook gericht op de toekomstige employability van onze huidige studentenpopulatie. De alumnikringen in verschillende steden over de wereld vormen een belangrijk raamwerk van deze community. In Nederland zijn er 10 kringen en daarbuiten 22. Ieder jaar worden verschillende activiteiten voor alumni georganiseerd die ook goed bezocht worden. In 2017 zijn er wereldwijd 71 alumni-events georganiseerd waar 1.788 geregistreerde alumni bezoekers op af kwamen. In 2017 zijn er 12 Star Lectures georganiseerd in steden in Nederland en Europa waarbij gerenommeerde hoogleraren van de UM een college geven voor alumni. Een succesvol nieuw concept waarmee dit jaar is gestart zijn de zogenaamde coach-café's, die zijn opgestart vanuit het Employability project. Een coach-café is een avondvullend programma, bestemd voor jonge alumni (niet langer dan 5 jaar afgestudeerd) en masterstudenten waarbij in drie rondes het gesprek wordt aangegaan onder begeleiding van een coach. Deze gesprekken gaan over talenten, dromen en carrière-stappen. De coaches zijn zelf ook alumni van UM die dit vrijwillig doen. De vier coach cafés die in 2017 zijn georganiseerd waren allemaal vol, waarmee in totaal 120 mensen aanwezig waren bij deze coach cafés.

3.3 Internationalisering

De UM heeft haar profiel gedefinieerd als “European University with a global outlook” en verder ontwikkeld. Dit vindt zijn weerslag in verschillende onderwijsprogramma's, onderzoeksprojecten en in de internationale gemeenschap waarin uitwisseling en cultureel begrip centraal staan. Hierbij draagt UM bij aan de internationale atmosfeer van Maastricht en de Euregio en de afgestudeerden van de UM zijn dan ook niet alleen in trek op de Nederlandse, maar ook op de Europese en internationale arbeidsmarkt. Het internationale karakter van de UM komt verder tot uitdrukking in onze kengetallen. In 2017 had 53% van haar 16.950 studenten een niet-Nederlandse nationaliteit en de internationale studentenpopulatie is zeer divers en vertegenwoordigt 114 nationaliteiten. Van het wetenschappelijk personeel is 41% internationaal. Ook is de UM actief in uitwisselingsprogramma's met 1.430 inkomende en 2.952 uitgaande studenten (academisch jaar 2016/2017).

Als netwerk universiteit speelt de UM ook een belangrijke rol in internationale samenwerkingsverbanden. Het Worldwide Universities Network (WUN) is een globaal netwerk van 23 universiteiten. WUN is gericht op het promoten van internationale samenwerking op het gebied van onderzoek en wil zo een bijdrage leveren aan wereldwijde maatschappelijke uitdagingen. Een mooi voorbeeld is het seminar over Brexit op de UM campus in Brussel dat in februari 2017 plaatsvond. In oktober 2017 hebben delegaties van de UM en York University, beide lid van WUN, uitgebreid gesproken over intensieve samenwerking. Er blijken veel raakvlakken en aanknopingspunten te zijn en er wordt op vijf centrale thema's (Europe in the World, Global South, Agrifood, Imaging en Data Science) nader verkend

hoe te komen tot concrete plannen voor samenwerking op het gebied van onderwijs en onderzoek. In 2017 werd de voorzitter van het CvB van de UM als Chair van WUN gekozen. De UM is ook lid van het Young European Research Universities Network (YERUN), een netwerk van 18 jonge universiteiten in Europa. In 2017 heeft een officieel launch event plaatsgevonden in het Europees Parlement in Brussel. YERUN heeft in 2017 haar eerste position paper gepubliceerd over het negende kaderprogramma. Verder is een zwaartepunt van YERUN het stimuleren van uitwisseling van staf en studenten en het initiëren van joint en double degree programmes. YERUN vormt verder ook een belangrijke schakel voor de belangenbehartiging van de UM, als jonge universiteit, in Europa.

Ook de samenwerking “just across the border” is belangrijk met een focus op de Euregio. Zo is de transnationale universiteit Limburg (tUL) nog altijd een belangrijke basis voor de samenwerking met de Universiteit Hasselt. Verder heeft de UM intensieve samenwerking met de RWTH Aachen in het Aachen Maastricht Institute for Biobased Materials (AMIBM) op de Brightlands Chemelot Campus en met de Katholieke Universiteit Leuven in het “Health Axis Europe” project en binnen het internationale project Regmed XB, gefocust op regeneratieve geneeskunde. Ook met de Universiteit Luik zijn contacten over samenwerking op het gebied van focusgebieden van onderzoek binnen FHML.

3.3.1 Campus Brussel

Als belangrijk onderdeel van haar internationaliseringsstrategie heeft de UM een campus in Brussel. Op deze campus wordt (post-initieel) onderwijs aangeboden, daarnaast fungeert de campus als een ontmoetingsruimte voor UM wetenschappers die in diverse internationale consortia samenwerken en als congres en workshop locatie. Tot slot is de campus Brussel een ambassade voor de UM in de Europese hoofdstad. In 2017 heeft de Campus Brussel haar strategisch programma vernieuwd en vastgesteld voor de periode 2017-2022, waarin beschreven wordt hoe de drie functies van de campus (onderwijs en opleiden, onderzoekscommunity hub en UM ambassade) verder zullen worden uitgebouwd. In september 2017 is prof. Christine Neuhold (FASoS) benoemd als wetenschappelijk directeur van de campus. Verder heeft de campus een nieuwe locatie gevonden om de groei van activiteiten blijvend te kunnen accommoderen. Deze nieuwe locatie wordt in april 2018 officieel geopend.

3.3.2 Voorbereiding CeQuInt

Naast de instellingstoets kwaliteitszorg wil de UM ook het Certificate for Quality of Internationalisation (CeQuInt) verwerven bij de aankomende Instellingstoets Kwaliteitszorg, als opvolger van het bijzonder kwaliteitskenmerk internationalisering van de NVAO. Dit gaat in nauwe onderlinge afstemming met het proces voor de instellingstoets, aangezien de visitatie gecombineerd zal worden. De CeQuInt kaders voor internationalisering zijn verspreid over vijf kern standaarden: doelstellingen, actieplannen, implementatie, verbetering en governance. In 2017 zijn de voorbereidingen gestart, die in de eerste helft van 2018 doorlopen.

3.4 Onderzoek

3.4.1 Open Science

In het licht van het overheidsbeleid dat alle wetenschappelijke publicaties, gefinancierd met publiek geld in 2020 100% Open Access beschikbaar moeten zijn, is de UM op goede weg. Van alle UM publicaties in Web of Science is in 2017 meer dan de helft openbaar toegankelijk.

De UM is ervan overtuigd dat het bij haar taak als publieke universiteit hoort om openheid en toegang te garanderen van onderzoek en onderzoeksmaterialen. Ze heeft zich daarom gecommitteerd om te werken volgens de principes van FAIR (Findable, Accessible, Interoperable and Reusable) en heeft de ambitie uitgesproken om de eerste FAIR University te worden. In 2017 is een actieplan voor een DataHub gelanceerd gericht op de ontwikkeling van een research data management infrastructuur om data te bewaren, benaderen en behouden die in onderzoeksprojecten wordt geproduceerd. Ook kan de DataHub helpen bij het traceren en ophalen van data uit andere bronnen. In deze ontwikkelingen rondom onderzoeksdata is de aankomende Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), die in mei 2018 van kracht wordt, van belang. In 2017 is daarom veel aandacht besteed aan het creëren van bewustwording bij alle betrokkenen en zijn concrete projecten gestart die ervoor moeten zorgen dat de UM bij de invoering van de Verordening optimaal compliant is.

3.4.2 Kwaliteitszorg onderzoek

De kwaliteit van het onderzoek van de UM wordt getoetst aan strenge normen. Al het onderzoek dat aan de faculteiten en onderzoeksinstituten plaatsvindt, wordt elke zes jaar beoordeeld door een commissie van externe deskundigen. Dat gebeurt op basis van het Standard Evaluation Protocol (SEP 2015-2021). In 2017 is een aantal onderzoekseenheden beoordeeld. Tabel 4 bevat een overzicht van deze eenheden en hun beoordelingen.

Onderzoekseenheid	Beoordeling
Data Science and Knowledge Engineering	Onderzoekskwaliteit: goed Relevantie voor maatschappij: zeer goed Toekomstbestendigheid: zeer goed
Ius Commune (interuniversitaire onderzoeksschool van Rechten)	(beoordeling conform handreiking SODOLA): positieve beoordeling op bestuurskracht, kwaliteit promovendi-opleiding en grensoverschrijdende samenwerking
ICIS, MGSoG, UNU-MERIT*	Onderzoekskwaliteit: zeer goed Relevantie voor maatschappij: wereldwijd toonaangevend Toekomstbestendigheid: zeer goed
FASoS	Onderzoekskwaliteit: zeer goed Relevantie voor maatschappij: zeer goed Toekomstbestendigheid: zeer goed

* *International Centre for Integrated assessment and Sustainable development (ICIS), Maastricht Graduate School of Governance, United Nations University-Maastricht Economic and Social Research Institute on Innovation and Technology (UNU-MERIT).*
Tabel 4. Overzicht van beoordeelde onderzoekseenheden

De onderzoekseenheden FPN en CAPHRI zijn ook beoordeeld in 2017 en nog in afwachting van de finale beoordeling.

3.4.3 Promoveren

In 2017 hebben er 335 promoties plaatsgevonden aan de UM. In tabel 5 is de verdeling over de verschillende faculteiten weergegeven.

Faculteit	# promoties
FASoS	6
FHML	236,5*
FHS	17
FL	28
FPN	18,5*
SBE	29
TOTAAL	335

* *deels gezamenlijke promoties FPN en FHML*
Tabel 5. Overzicht van promoties per faculteit

In 2017 is nieuwe wetgeving in werking getreden die het mogelijk maakt om het ius promovendi (promotierecht) te verlenen aan gepromoveerde onderzoekers die geen hoogleraar zijn. Door de VSNU zijn hiervoor richtlijnen opgesteld, die ook door de UM gevolgd worden. Uitgangspunt is dat het ius promovendi enkel aan niet-hoogleraren wordt verleend door het College van Decanen (CvD) als zij ervan overtuigd is dat de kandidaat over voldoende bekwaamheid beschikt om als promotor op te treden. Voordrachten voor het verlenen van het ius promovendi worden door de decaan ingediend bij het CvD. Deze regeling is verwerkt in het promotiereglement, samen met een aantal andere aanpassingen en verduidelijkingen, zoals de richtlijnen over familiere en privérelaties tussen promovendus, promotor, copromotor, beoordelingscommissie en promotiecommissie.

De meeste promovendi aan de UM zijn aangesloten bij een facultaire graduate school tijdens hun promotietraject. Binnen de UM is diversiteit in de vorm en organisatiegraad tussen de graduate schools. Daarnaast wordt een aantal generieke aspecten van de promotieopleiding decentraal georganiseerd. De UM wil de best practices van de verschillende graduate schools zichtbaarder maken en onderzoeken in hoeverre verdere synergie en samenwerking tussen de schools tot kwaliteitsverhoging en (efficiency) verbetering kunnen leiden. Eind 2017 is hiertoe gestart met het 'graduate school' project.

3.4.4 Integriteit en ethiek

De Medisch Ethische Toetsingscommissie (METC) evalueert al het WMO-plichtige (Wet Medisch wetenschappelijk Onderzoek met mensen) onderzoek dat gedaan wordt bij FHML en FPN. Daarnaast zijn er ethische toetsingscommissies voor niet-WMO-plichtig onderzoek ingericht bij FPN, FHML en voor de binnenstadfaculteiten. In aanvulling daarop is in 2017 het UM-Research Ethics Committee opgericht (UM-REC) voor niet-WMO-plichtig onderzoek. UM-REC zal overkoepelende ethische kwesties behandelen die vanwege vereisten van de subsidieverstrekker of vanwege een breed karakter niet door de facultaire ethische commissie kunnen worden afgehandeld, zoals ERC gefunde projecten. Daarnaast zal het UM-REC functioneren als een platform waar ervaringen en best practices van de verschillende ethische commissies worden gedeeld.

Om kennis en expertise over onderzoeksintegriteit en ethiek verder te ontwikkelen en uit te dragen is het Research Ethics and Integrity platform opgericht. Naast het delen van expertise en best practices, dient het platform om bewustzijn te verhogen van studenten en medewerkers over ethisch en integer handelen.

3.4.5 Europa project

Met het programma 'Maastricht, Working on Europe' bundelen de Gemeente Maastricht, de Provincie Limburg en UM de krachten om 'Maastricht' steviger te positioneren als ontmoetingsplaats voor gesprek, debat, en kennis- en visieontwikkeling over Europa en Europese integratie. Dit sluit uitstekend aan bij de geschiedenis en de huidige ontwikkeling en uitstraling van Maastricht, de regio en de UM.

Maastricht is de werkplaats van en over Europa. Met continu onderzoek, uitwisseling van ideeën, debat maar ook met een kritische blik wordt aan de toekomst van Europa gewerkt. De uitzonderlijke combinatie van het imago van stad en regio en de universitaire identiteit biedt de kans als groeiregio in naam en omvang erkend en internationaal onderscheidend te zijn.

Maastricht als Europees 'centre of excellence': er is sprake van een unieke en vanuit een natuurlijke ontwikkeling gegroeide positie van kennis en kunde. Met 'Maastricht, Working on Europe' wordt gekozen voor uitbreiden en doorbouwen op het onderzoeksthema 'Europe and a Globalising world'. De multidisciplinaire wetenschap zal door valorisatie en het genereren van maatschappelijke impact het fundament vormen van het zijn van stad en regio van het Europa van de inwoners eerder dan van de instituties; het is de ambitie om iedere inwoner een stem te geven in het nadenken en beïnvloeden van het Europa van de toekomst. Dit burgersperspectief is onderscheidend, het programma gaat daarom zeker ook over 'citizen science' en innovatieve vormen van burgerparticipatie in wetenschap en beleidsontwikkeling.

3.4.6 Wervingskracht

In 2017 heeft de UM diverse successen behaald bij subsidies van NWO, Europese programma's en contractonderzoek voor derden. Opvallende waren de zes VIDJ beurzen voor wetenschappers uit de faculteiten FHML, FPN en SBE. Daarnaast zijn binnen het NWO vernieuwingsimpuls programma vijf VENI beurzen

verworven. Vanuit het NWA Startimpuls programma is een onderzoeksvorstel onder leiding van het Institute for Data Science (IDS) gehonoreerd. In lijn met de ambitie om een FAIR university te zijn, is het doel van dit project om medische data volgens de FAIR principes te ontsluiten. Daarnaast is IDS als enige Europese onderzoeksgroep uitgenodigd om deel te nemen aan een internationaal onderzoeksproject van het Amerikaanse National Center for Advancing Translational Sciences (NCATS).

Ook binnen de Europese programma's heeft de UM goede resultaten geboekt. In 2017 heeft de UM M€ 16,2 verworven uit Horizon 2020. In totaal zijn er 35 Horizon 2020 projecten gehonoreerd waaronder 2 ERC Starting Grants, 1 ERC Consolidator Grant, 6 MSCA-IF en 6 MSCA-ITN. De UM is tevens coördinator van een aantal van deze projecten. Verder springen de twee Future and Emerging Technology beurzen van Horizon 2020 die zijn verworven door universiteitshoogleraren Peters en van Blitterswijk in het oog. Dit zijn hoog competitieve beurzen (slagingspercentage van 4%-5%) voor nieuwe ideeën en technologieën.

In 2017 is gestart met een traject om de wervingskracht van de UM te verhogen. Hierbij wordt kritisch gekeken naar het huidige beleid, de beschikbare ondersteuning voor wetenschappers en de manier waarop expertise binnen de universiteit wordt gedeeld. In 2018 zal dit traject naar verwachting worden afgerond.

3.5 Impact

Naast onderwijs en onderzoek is kennisvalorisatie een belangrijke taak van de universiteit en de UM hecht dan ook groot belang aan de economische, maatschappelijke en sociale impact van haar onderzoek met speciale aandacht voor impact in de regio. In 2017 is een onderzoek uitgevoerd naar de maatschappelijke en economische impact van de UM op haar regio. In 2018 zal hierover in aparte publicatie worden gerapporteerd.

In 2017 is voor het eerst een Impact course georganiseerd. Deze cursus is gericht op maatschappelijke impact en uitnutting van kennis en kent een sterk interdisciplinaire aanpak. De eerste editie is gevolgd door 25 deelnemers van UM, Zuyd Hogeschool en MUMC, die aan het einde van de cursus allemaal een concreet disseminatie plan voor het onderzoek hebben ontwikkeld. De cursus is zeer positief beoordeeld door de deelnemers en zal in 2018 een vervolg krijgen.

3.5.1 Brightlands

De UM is aandeelhouder van alle vier de Brightlands campussen, elk met een eigen focus:

- Brightlands Chemelot Campus (Sittard-Geleen): Smart Materials and Sustainable Manufacturing
- Brightlands Maastricht Health Campus (Maastricht): Regenerative Medicine and Precision Medicine & Innovative Diagnostics
- Brightlands Smart Services Campus (Heerlen): Data Science & Smart Services
- Brightlands Campus Greenport Venlo (Venlo): Healthy Food and Nutrition

De campussen zijn ondersteunend aan het proces van de ontwikkeling van Limburg als kennisregio. De Brightlands campussen zijn als zodanig wellicht geen uitzondering, de cross-overs en samenwerking tussen de verschillende disciplines in de regio maakt het geheel tot een unieke biotoop. In 2017 is de Brightlands regio door de Europese Commissie gekwalificeerd als innovatie leidende regio. Deze kwalificatie ondersteunt het succes van de triple-helix samenwerking en ondersteunt de motivatie van alle betrokkenen om het concept verder te brengen. Om de internationale positie van Brightlands te versterken is in 2017 de inhoudelijke focus verder aangescherpt tot de volgende drie hoofdthema's:

- Life sciences technology for health
- Digitalization of society - applied digital innovation
- Circular engineering and sustainability

3.5.2 Patenten en spin-offs

Ook in 2017 zijn er door onderzoekers van de UM economische valorisatie ontwikkelingen gestart. Er zijn zes spin off bedrijven gestart, zes licenties verstrekt en tien patenten gevestigd. Het bedrijf Pharmacell, een start-up van de Brightlands Maastricht Health Campus, is overgenomen door het Zwitserse bedrijf Lonza. Dit betekent een enorme groei in banen bij dit bedrijf dat zich inmiddels op de Brightlands Chemelot Campus heeft gevestigd. Met het academisch ziekenhuis en Provincie Limburg wordt gewerkt aan een nieuwe kennisrechtenregeling en het structureren van de MHC inzake de omgang met patentrechten en spin-offs.

3.5.3 Valorisatieprogramma

Het stimuleren van met name economische impact vindt onder andere plaats in het Valorisatie Programma Zuid-Limburg. Dit programma is een samenwerking tussen UM, azM en Zuyd Hogeschool, LIOF en de Brightlands campussen. Het is gestart in 2013 en loopt in 2018 af. Het realiseren van de doelstellingen ligt goed op schema. Tot en met 2016 is het programma gefinancierd door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). De belangrijkste onderdelen van het valorisatieprogramma zijn het ondernemerschapsonderwijs, het primair valorisatieproces en de doorgroeifaciliteiten. Omdat het programma in 2018 afloopt, zijn de inspanningen nu vooral gericht op het verankeren van de activiteiten die in de eerste jaren zijn ontwikkeld. Uit een studie van TNO en CBS¹ naar de economische ontwikkelingen in Limburg, blijken de campussen een belangrijke bijdrage te leveren aan de economische groei in Limburg. Zo huisvesten de 'campusgemeenten' relatief veel snelgroeiende bedrijven en zijn investeringen en export in Limburg sterk geconcentreerd rondom de campussen.¹ <https://www.cbs.nl/nl-nl/maatwerk/2017/40/compositie-analyse-van-de-limburgse-economie>.

3.6 Personeelsbeleid

Bij het realiseren van onze ambities op het gebied van onderwijs- en onderzoeksontwikkeling, kennisvalorisatie, interdisciplinaire samenwerking, diversiteit, inclusiviteit, internationalisering en sustainability spelen onze medewerkers een centrale rol. Een up-to-date HR beleid is daarbij van groot belang. In 2017 zijn plannen ontwikkeld om de HR kolom van de UM te herzien.

Deze zijn gericht op het verbeteren van de managementstijl binnen de UM, het versterken van de zelfbewustheid van medewerkers en de verdere professionalisering van de HR advisering. Er is ingezet op het ontwikkelen van de rol van de HR adviseur, het op gang brengen van een continue stroom van afgebakende HR beleidsinitiatieven, versterken van het beheer, het inrichten van een Staff Career Center en de start van een driejarig E-HRM ontwerp- en implementatieproject.

De belangrijkste HR thema's voor de komende jaren zullen zijn:

- Leiderschapsontwikkeling middels leiderschap versterkende programma's op drie niveaus.
- Vernieuwen van het benoemingsbeleid voor wetenschappelijk personeel.
- Sustainable employability in breedste zin van het woord voor wetenschappelijk en ondersteunend personeel.
- Werkdrukverlaging voor wetenschappelijk en ondersteunend personeel, middels een overkoepelend en dynamisch Centraal Raamwerk, waaronder decentrale actieplannen hangen en waarin rolverdeling met betrekking tot en monitoring van de verschillende uitvoeren actieplannen is vastgelegd en wordt ingebed in de UM jaarcyclus tussen CVB en decentrale eenheden.
- Employer branding en active social media search als nieuwe HR activiteiten.
- Diversiteit en inclusiviteit.

3.6.1 Nieuwe aanpak ziekteverzuim

Er is een start gemaakt met een nieuwe aanpak van ziekteverzuim. De komende jaren wordt stap voor stap het zogenaamde Eigen Regie model geïmplementeerd, geflankeerd met de nodige communicatie en trainingen. In het verlengde hiervan wordt een aanbestedingstraject voor samenwerking met een externe arbodienst voorbereid.

3.6.2 Participatiewet

De UM werkt hard aan om het vereiste aantal plaatsingen te halen in het kader van de Participatiewet en heeft de door de overheid opgelegde doelstelling van 36,7 fte (in het kader van de participatiewet omvat 1 fte 25,5 uur) gehaald. Op 31 december 2017 waren er 37,9 fte personen werkzaam binnen de UM met een afstand tot de arbeidsmarkt. Voor 2018 zal het moeilijker worden de doelstellingen te halen, aangezien deze flink omhoog zijn bijgesteld, nadat de sector overheid in zijn geheel niet aan de doelstellingen bleek te voldoen.

3.7 Operations

3.7.1 ICT (heroriëntatie traject)

Om alle ambities van de UM, zoals CORE en de interdisciplinaire visie op onderzoek, waar te maken zijn goede IT-voorzieningen essentieel. Het veranderprogramma in het IT-domein (Re-Focus IT) kent een integrale aanpak waarbij ook de faculteiten en de overige servicecentra deelnemen. In 2017 heeft een grote groep medewerkers in verschillende intensieve werksessies een antwoord gevonden op de vragen hoe de UM het IT-domein het beste zou kunnen organiseren. Dit is verwoord in een "High Level Design"; een ontwerp van het IT domein van de

toekomst. Technologische veranderingen gaan zo snel dat het onmogelijk is om betrouwbare meerjarige projecties te maken. Het einddoel van Re-Focus IT is daarom om een IT-domein te vormen dat kan omgaan met voortdurende veranderingen, zich voortdurend kan aanpassen. Mensen moeten hiervoor worden opgeleid. Het ontwerp gaat uit van de meerwaarde van teamwerk en het hogere probleemoplossend vermogen dat een zichzelf organiserend team heeft. De teams zijn verdeeld over 4 domeinen: Onderzoek, Onderwijs, Bedrijfsvoering en Technologie.

In het ontwerp spelen naast de multidisciplinaire teams bij wijze van gelaagde organisatie domeinteam en de IT board een rol. De IT Board vertaalt UM beleid naar IT beleid. Het domeinteam past dit toe op het domein en maakt jaarplannen voor de teams. In de tweede helft van 2017 is gestart met de implementatie van het ontwerp. Het "High Level Design" bevat ook nieuwe elementen waarmee de UM eerst ervaring wil opdoen. Daarom heeft het programma in de eerste helft van 2017 een leerprogramma uitgevoerd waarbij ervaring is opgedaan met het werken in multidisciplinaire teams.

3.7.2 Huisvesting

Om alle ontwikkelingen binnen de UM en bij de Brightlands campussen te accommoderen is passende huisvesting noodzakelijk. Vanwege de gestage groei van de UM en van de Brightlands Maastricht Health Campus is een vastgoed Masterplan Randwyck in ontwikkeling. Hierin worden de huisvestingsbehoeften van FHML, FPN en FHS (DKE en IDS) meegenomen.

De Provincie Limburg, Gemeente Maastricht, het academisch ziekenhuis Maastricht en de UM investeren samen in een betere ontsluiting en aantrekkelijkere inrichting van het gebied Randwyck. Inmiddels is een definitief ontwerp voor het eerste plandeel uitgewerkt. Een onderdeel hiervan is het beperken van maaiveldparkeren. Daarom is in samenwerking van UM en MUMC+ tegen betaling met het MECC gesproken om tijdelijk 900 parkeerplaatsen in de MECC parkeergarage ter beschikking te stellen voor medewerkers van de UM en MUMC+.

In het gebouw op de Universiteitssingel 50 zijn in 2017 een nieuw laboratorium voor MERLN en nieuwe kantoren voor M4I gerealiseerd. Ook zijn er extra onderwijsruimten gecreëerd. De rest van het gebouw is toe aan een grondige update om te kunnen blijven voldoen aan de eisen voor kwalitatief hoog-waardige onderwijsruimten, werkplekken en onderzoeksvoorzieningen. Ter voorbereiding op deze ingreep is in 2017 onderzoek gedaan naar de aard, omvang en fasering van de renovatie van het gehele gebouw en installaties.

In de binnenstad zijn stappen gezet met het oog op de verbouwing en ontsluiting van het Tapijn terrein. Er is een definitief ontwerp vastgelegd en de voorbereiding voor de aanbesteding van fase 1 is gestart met de sloop van een aantal gebouwen. Bij de opzet, het ontwerp en het gebruik van de onderwijsgebouwen op het Tapijn terrein zal expliciet nadruk worden gelegd op maatregelen die leiden tot verhoogd welzijn en gezondheid van zowel studenten als medewerkers (WELL Building Standard).

3.7.3 Verduurzaming bedrijfsvoering

Binnen de Facility Services is er in 2017 veel aandacht geschonken aan de verduurzaming van de bedrijfsvoering. Zo zijn er grote stappen gezet in het scheiden van afvalstromen in alle UM panden in Maastricht onder het motto 'Use less recycle the rest'. Het papier, plastic en restafval worden nu gescheiden verzameld en deze scheiding van stoffen heeft gezorgd voor een reductie van ruim 33.800 kilo restafval in 2017. Dit in aansluiting op de visienotitie Duurzaam UM 2030 waarin de ambitie van de UM is verwoord om te komen tot een inclusieve, innovatieve en duurzame universiteit. Tevens zijn voorbereidingen getroffen voor participatie in een zonne-energiepark en de oprichting van een duurzaamheidsfonds.

3.7.4 Milieucompliance en prestaties in 2017

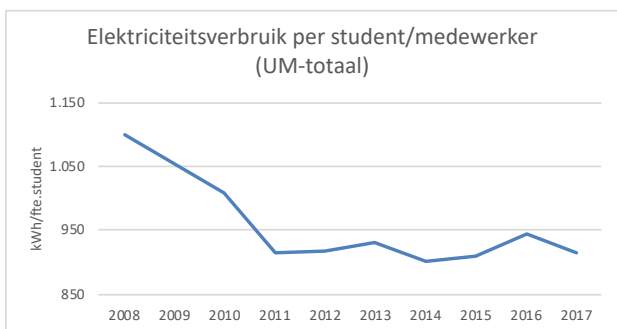
De milieuzorg en de compliance aan milieu en wet- en regelgeving voor de UM-locaties in Maastricht zijn vastgelegd in een milieuzorgsysteem conform ISO 14001. Voor de Brightlands Maastricht Health Campus heeft de UM samen met de partners op de campus een Omgevingsvergunning Milieu. Voor de Maastrichtse binnenstadlocaties geldt de algemene wet- en regelgeving. De UM-activiteiten op de Chemelot campus vallen onder de Campus-omgevingsvergunning en controles op de naleving van voorschriften vinden primair plaats vanuit die campusorganisaties. FS ondersteunt de UM-eenheden met advisering op milieugebied. De activiteiten in Venlo worden ook vanuit FS ondersteund met milieu- en duurzaamheidsadvies. Eind 2017 is de vergunning voor onderwijs en onderzoek in Venlo verleend.

De UM legt verantwoording af over milieurelevante zaken via het jaarverslag Academisch terrein Randwyck, het jaarverslag Biologische veiligheid en het jaarverslag Stralingshygiëne.

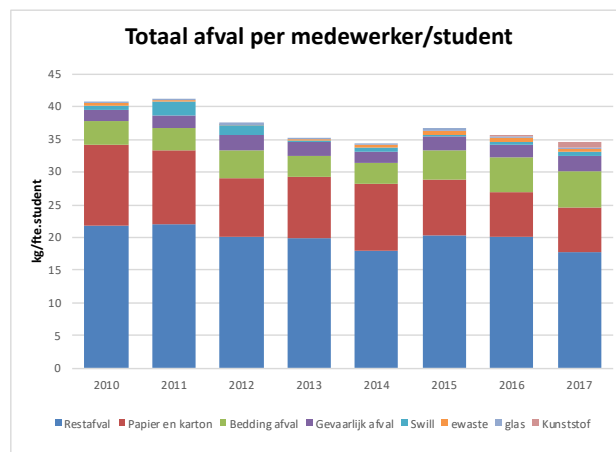
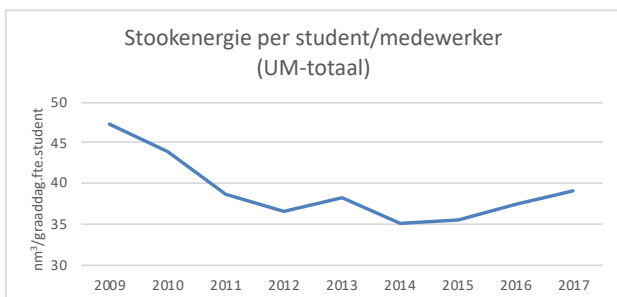
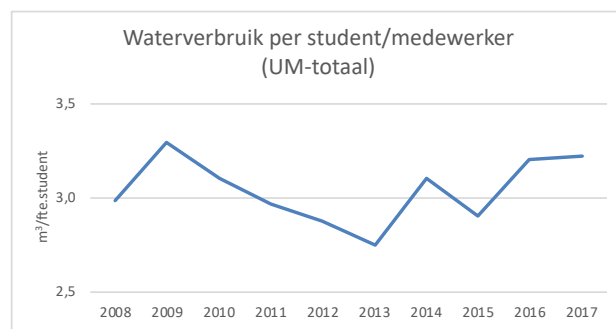
In 2017 is het verbruik van elektra, gas en water licht gestegen, vooral door langere openstelling van de gebouwen samen met een stijging van het aantal studenten en medewerkers met 3,5%. Het verbruik van energie per student/medewerker daalt daarentegen licht. Het verbruik van water per student/medewerker is licht gestegen.

Om het energieverbruik te reduceren is op de locatie Tongersestraat 6 een warmtepomp in gebruik genomen. In dit pand wordt geen gas meer gestookt. Er wordt alleen nog maar gebruik gemaakt van duurzame energie. Daarnaast wekt de UM eigen elektriciteit op met behulp van zonnepanelen. De eigen productie bedroeg nagenoeg conform verwachting 184.913 kWh (0,96% van de totale elektriciteitsvraag van UM). De UM compenseerde in 2017 haar volledige elektriciteitsverbruik; met certificaten van oorsprong van biomassa uit voedingsreststromen van Limburgse oorsprong en het resterende deel via MUMC+ (locatie UNS 50) met waterkracht.

Daarnaast is in 2017 de hoeveelheid afval verder afgenomen (zie tabel 6), onder meer dankzij de start met het inzamelen van plastic. Verder wordt bij twee van onze locaties hemelwater opgevangen, dit zorgt structureel voor minder leidingwaterverbruik. In 2017 werd in totaal 889 m³ hemelwater opgevangen hetgeen gelijk staat aan 1,31% van het totale waterverbruik. Tegelijkertijd heeft de UM het gebruik van kraanwater gestimuleerd door (naar aanleiding van verzoeken van studenten) meer tappunten voor drinkwater te plaatsen.

De CO₂-footprint op basis van CO₂-equivalenten broeikasgas emissies is in 2017 verder gespecificeerd door toevoeging van onder andere vlieguren. De gepresenteerde footprint 2015/2016 is de gespecificeerde footprint uit de Climate-makeover. Mede door het grotere aandeel compensatie elektriciteitsverbruik en de eigen opwek met zonne-energie is de footprint in 2017 gedaald. De footprint gerelateerd aan studenten/medewerkers, vierkante meter of omzet laat hetzelfde beeld zien.

3.8 Medezeggenschap

Medezeggenschap en inspraak zijn bij de UM geregeld via de Universiteitsraad (UR), de Faculteitsraden en het Lokaal Overleg (LO). Deze organen oefenen medezeggenschap uit in de koers van de universiteit en de faculteiten en komen op voor de belangen van studenten en medewerkers. Daarnaast heeft ieder servicecentrum en het Maastricht University Office (MUO) een Dienstraad.

In 2017 hebben verkiezingen plaatsgevonden voor alle geledingen (studenten, Wetenschappelijk personeel en ondersteunend personeel) van de Universiteitsraad en de Faculteitsraden. In totaal zijn 10.912 stemmen uitgebracht. Het opkomstpercentage was wisselend: WP FHML 13,5% tot WP FHS ruim 50%. Het opkomstpercentage van studenten voor de Faculteitsraden ligt rond de 30%. Het opkomstpercentage voor de Universiteitsraden voor alle geledingen is ongeveer 25%.

3.9 UM en financieel resultaat

3.9.1 Beleid ten aanzien van Beleggen en Belenen

Het treasurybeleid van UM is afgeleid van de regeling beleggen, lenen en derivaten (B&B 2016) van het ministerie van OCW. Het treasurystatuut is in 2016 aangepast en door de Raad van Toezicht goedgekeurd en sluit aan op de voor UM geldende regelgeving. In het nieuwe statuut wordt ingegaan op de voorgeschreven ratingeisen, hoofdsomgaranties en het verbod om te speculeren met complexe financiële producten zoals derivaten. Het streven is om nieuwe investeringen en/of uitbreidingen van activa uit eigen middelen te financieren. Om de financiële continuïteit van UM te verzekeren is in het treasurystatuut bepaald dat de solvabiliteit minimaal 40% moet zijn.

In deze paragraaf worden de resultaten toegelicht met betrekking tot de uitzettingen, beleningen en overige treasury gerelateerde onderwerpen zoals de liquiditeitspositie, solvabiliteitspositie, rentepositie en het renterisico. De toelichting heeft betrekking op de enkelvoudige jaarrekening van UM.

3.9.2 Kasstromen en liquiditeitspositie

Onderstaande tabel toont het totaal van de kasstromen van UM (enkelvoudig) evenals de ontwikkeling in de liquide middelen voor de periode 2013-2017.

Totaal Kasstromen bedragen x € 1.000	Jaarverslag 2017	Jaarverslag 2016	Jaarverslag 2015	Jaarverslag 2014	Jaarverslag 2013
Kasstroom operationele activiteiten	31.028	30.416	31.414	35.661	27.708
Kasstroom investeringsactiviteiten*	-16.108	-30.790	-9.965	-9.314	-42.409
Kasstroom financieringsactiviteiten	-539	-539	-539	-841	-741
Netto kasstroom	14.381	-913	20.910	25.506	-15.442
Liquide middelen ultimo	96.505	82.124	83.037	62.127	36.621

* Bestaande uit de investeringskasstroom materiële vaste activa (-/- k€ 14.623) en financiële vaste activa (-/- k€ 1.485)

De liquide middelen zijn in het verslagjaar toegenomen met M€ 14,4 tot een bedrag van M€ 96,5. De positieve kasstroom uit operationele activiteiten betreft het bedrijfsresultaat gecorrigeerd voor afschrijvingen en voorzieningen.

In de volgende tabel is een aantal kengetallen met betrekking tot de liquiditeitspositie opgenomen over een periode van vijf jaar. De cijfers zijn gebaseerd op de jaarrekeningen van de desbetreffende jaren.

Kengetallen Liquiditeitspositie	2017	2016	2015	2014	2013
Liquiditeit 1 current (VA/VP)	1,18	1,06	1,11	0,88	0,68
Rentabiliteit (R/(TB + RB))	2,20%	0,50%	2,43%	2,47%	4,65%
Werkkapitaal (VA- VP)	25.273	8.084	14.401	-15.823	-43.082
Kasstroom x € 1.000	14.381	-913	20.910	25.506	-15.442

De current ratio bedraagt in 2017 bijna 1,2. Ook het werkkapitaal is positief.

De rentabiliteit betreft het bedrijfsresultaat gedeeld door de totale baten en kan jaarlijks fluctueren.

3.9.3 Uitzettingen, beleggingen en leningen

In het verslagjaar zijn overtollige middelen onder andere geplaatst op (internet)sparrekeningen bij drie Nederlandse banken en de Deutsche Bank teneinde voldoende spreiding te kunnen realiseren. Uitzettingen geschieden voor een periode korter dan drie maanden en zijn altijd direct opvraagbaar. De banken voldeden ten tijde van het uitzetten van de middelen aan een minimale A-rating. Er zijn door UM in het verslagjaar geen derivaten of waardepapieren aangehouden en er zijn geen nieuwe onderpanden verstrekt.

Hoewel de rente in 2017 in Europa nog verder gedaald is, heeft de UM - binnen de gestelde randvoorwaarden in B&B 2016 - toch een gering rendement van 0,30% gerealiseerd op de uitgezette middelen. Onderstaande tabel laat het gemiddeld gerealiseerd rendement van de uitzettingen en van de verstrekte leningen aan verbonden en gelieerde partijen zien.

Gemiddelde rendementen Bedragen in k€	Rente	Gemiddeld uitstaand saldo	Gemiddeld rendement
Uitzettingen via bankrekeningen	-139	99.669	-0,14%
Leningen u/g	477	14.026	3,40%
Totaal	338	113.695	0,30%

UM heeft er bewust voor gekozen om in 2017, met het oog op de hoge obligatiekoersen, geen nieuwe obligaties met hoofdsomgarantie aan te kopen ondanks haar ruime liquiditeitspositie. Afhankelijk van koersontwikkelingen in de markt wordt de mogelijkheid opengelaten op een later moment in te stappen.

De vier grote Nederlandse banken hebben hun korte rentetarieven vanaf 2017 bijgesteld naar nihil of negatief. Daarnaast continueert de ECB haar monetair beleid in 2018, met een mogelijke afbouw in 2019.

Hierdoor is de verwachting dat de korte rente in Europa niet zal stijgen op korte en middellange termijn. In 2018 zal naar mogelijke alternatieven gezocht worden om het renterisico te beperken.

Leningen worden door UM uitsluitend verstrekt aan gelieerde rechtspersonen die nauw verbonden zijn aan de universiteit of een taak uitoefenen die geheel in het belang van de universiteit is (zoals studentenverenigingen en Universiteit Maastricht Holding B.V.). Daarbij wordt zorgvuldig gekeken naar het debiteurenrisico en worden de belangen van UM zo veel mogelijk gewaarborgd via zekerheidstellingen en marktconforme voorwaarden. De verstrekte leningen vormen een onderdeel van de financiële vaste activa.

In 2017 is een intentieverklaring opgesteld met Bodemzorg Limburg voor het te ontwikkelen Zonnepark Belvédère in Maastricht. Met de realisatie van het Zonnepark is UM in staat om in 2020 35% van het elektriciteitsverbruik hernieuwbaar op te wekken op eigen terrein en in samenwerking met partners in de regio. De UM onderzoekt in 2018 onder welke financiële en juridische condities geparticipeerd kan worden in de ontwikkeling van dit zonnepark.

Het volgende overzicht geeft inzicht in de mutaties in verstrekte leningen in 2017. Per balansdatum zijn de leningen tegen contante waarde opgenomen. (Her)waarderingen (positief of negatief) met betrekking tot deze leningen staan opgenomen in de toelichting op de balans (paragraaf 4.5.2 Financiële Vaste Activa) en zijn niet zichtbaar in onderstaande tabel.

Verstrekte leningen (x € 1.000)	Type lening	Hoofdsom	31-12-2016	31-12-2017	Aflossing 2017	Rente 2017
Stichting SLIM BPCM 4,5%	Annuïtair	5.500	3.922	3.736	187	124
Stichting SLIM BU 1 4,5%	Annuïtair	526	390	271	119	15
Stichting SLIM BU 2 6,0%	Annuïtair	2.881	2.591	2.235	356	145
Stichting SLIM BU 3/4 0,0%	Dividend	8.702	0	0	0	0
Stichting SLIM BU 5 0,0%	Semi-annuïtair	3.275	2.812	2.249	563	0
Stichting SLIM BU 6 6,0%	Annuïtair	2.518	2.554	2.465	89	151
SV Koko 0,0%	Lineair	318	47	32	16	0
Stg. FKW I 1 4,0%	Annuïtair	300	124	30	26	2
Stg. FKW I 2 0,0%	Lineair	454	250	423	0	0
Stg. Kazamat A 1 0,0%	Lineair	500	239	228	0	0
Stg. Kazamat A 2 4,0%	Annuïtair	713	646	845	10	27
MSRV Saurus 0,0%	Lineair	50	30	33	2	0
Stg. Pteranodon 1 0,0%	Lineair	458	458	381	0	0
Stg. Pteranodon 2 4,0%	Annuïtair	400	71	309	16	13
WBWM NV 0,0%	Achtergesteld	182	284	399	0	0
Totaal uitstaande leningen		26.776	14.417	13.635	1.383	477
Gemiddelde rente 2017						3,40%

SLIM-leningen 3 en 4 zijn in 2015 en 2016 afgewaardeerd naar nihil. Bij eventuele toekomstige overwinsten van Brains Unlimited B.V. kan wederom een opwaardering plaatsvinden.

*Stichting FKW (Fort Koning Willem): studentenvereniging Tragos
Stichting Kazamat: studentenvereniging Circumflex*

*Stichting Pteranodon: studentenvereniging Saurus
WBWM (Wonen Boven Winkels Maastricht)*

De leningen aan Saurus, Circumflex, Tragos en Wonen boven Winkels zijn eind 2017 geherwaardeerd in verband met de herrekening van de contante waarden van deze leningen.

3.9.4 Financieringsstructuur en vermogenspositie

Als gevolg van het in 2017 gerealiseerde resultaat van M€ 9,3 is het eigen vermogen ultimo 2017 naar M€ 226,8 gegroeid. De korte termijn schulden zijn met M€ 12,5 gestegen terwijl de voorzieningen met M€ 0,6 zijn afgenomen. In verband met de wijziging waarop de collegegelden op de balans worden gepresenteerd zijn de vergelijkende cijfers 2016 aangepast.

Deze wijziging leidt ertoe dat de kortlopende schulden ultimo 2016 zijn bijgesteld van M€ 134,5 naar M€ 126,4. In 2017 is het kort vreemd vermogen gestegen naar 36% van het balanstotaal. Het relatieve aandeel van het eigen vermogen bedraagt 59% van het balanstotaal. De financieringsstructuur van UM is opgenomen in onderstaande tabel (bedragen x € 1.000).

Samenstelling financieringsstructuur	2017	2016	2015	2014	2013
Eigen vermogen	226.788	217.524	215.525	205.923	196.738
Voorzieningen	19.481	20.093	24.890	21.720	20.784
Vreemd vermogen lang	2.322	2.861	3.400	3.939	4.780
Vreemd vermogen kort	138.911	126.444	125.669	128.984	133.527
Totaal passiva	387.502	366.922	369.484	360.566	355.829

Door een gewijzigde verwerking van de collegegelden en om de realisatiecijfers 2017 af te kunnen zetten tegen de realisatiecijfers 2016, zijn de posten 'vreemd vermogen kort' en 'vlottende activa' voor 2016 aangepast.

Eigen vermogen en solvabiliteitsrisico

Het eigen vermogen heeft zowel een financierings- als een bufferfunctie. De financieringsfunctie is bedoeld om investeringen (deels) uit eigen middelen te kunnen financieren. De bufferfunctie dient ter dekking van onvoorziene omstandigheden en eventuele negatieve resultaten. UM is al jaren in staat om de gerealiseerde investeringen uit de operationele kasstroom te financieren.

In onderstaande tabel wordt het verloop van de solvabiliteit weergegeven en daaruit blijkt dat de solvabiliteit in 2017 59% bedraagt en ruimschoots boven het vereiste minimumniveau van het treasury statuut van 40% uitkomt.

Kengetallen vermogenspositie	2017	2016	2015	2014	2013
Solvabiliteit 1 (EV/TV)	0,59	0,59	0,58	0,57	0,55
Solvabiliteit 2 (EV+VZ)/TV)	0,64	0,65	0,65	0,63	0,61

Ontwikkeling lang vreemd vermogen

In 2000 is ten behoeve van grote investeringen in onroerend goed een aantal leningen afgesloten waarop geen vervroegde aflossing

mogelijk is. De hiermee samenhangende rentevoet bedraagt gemiddeld 4,24%. De volgende tabel laat de mutaties in 2017 met betrekking tot het lang vreemd vermogen zien.

Opgenomen leningen (x € 1.000)	Type lening	Hoofdsom	31-12-16	31-12-17	Aflossing 2017	Rente 2017
Nederlandse Waterschapsbank N.V. 4,6%	Lineair	4.538	1.815	1.634	182	76
Nederlandse Waterschapsbank N.V. 4,43%	Lineair	6.807	1.361	1.021	340	54
Nationaal Restauratiefonds 1,3%	Annuïtair	499	223	206	17	3
Totaal langlopende leningen		11.843	3.400	2.861	539	133
Gemiddelde rente 2017						4,20%

Aflossingen die binnen een jaar plaatsvinden zijn opgenomen onder de kortlopende schulden.

3.9.5 Overige kengetallen

Tot slot wordt nog een aantal kengetallen verstrekt die meer inzicht geeft in de ontwikkeling van de financiële positie of betrekking heeft op de samenstelling van de baten en/of lasten.

Kengetallen overig	2017	2016	2015	2014	2013
Weerstandsvormogen (EV/Totale baten)	53,9%	54,7%	54,7%	55,7%	54,3%
Algemene reserve/(Totale baten+Rentebaten)	15,0%	14,4%	14,7%	16,8%	18,7%
Voorzeningen/(Totale baten+Rentebaten)	4,6%	5,0%	6,3%	5,8%	5,7%
Liquiditeit 2 quick (VA-voorraden)/VP	1,18	1,06	1,11	0,88	0,68
Werkkapitaal/(Totale baten+Rentebaten)	6,0%	2,0%	3,6%	-4,3%	-11,8%
Rijksbijdragen/(Totale baten+Rentebaten)	56,1%	55,8%	54,2%	58,0%	56,7%
Contractactiviteiten/(Totale baten+Rentebaten)	23,2%	23,6%	25,1%	22,4%	23,6%
Personele lasten/(Totale lasten+Rentelasten)	67,3%	66,2%	65,8%	66,5%	67,8%

De eerste drie ratio's geven informatie over de buffers die gevormd zijn om risico's en schommelingen in de jaarlijkse exploitatie op te vangen.

De liquiditeit 2 quick ratio is - vanwege het ontbreken van voorraden bij UM - gelijk aan de current ratio. Het werkkapitaal laat een toename zien vanwege de grotere stijging van de kortlopende vorderingen ten opzichte van de kortlopende schulden.

De twee volgende kengetallen hebben betrekking op de samenstelling van de baten. Zichtbaar is dat in 2017 het aandeel contractactiviteiten licht is afgenomen en het aandeel Rijksbijdrage licht is gestegen.

Het verhoudingsgetal personele lasten versus totale lasten geeft informatie over de samenstelling van de totale lasten. Dit percentage is in 2017 gestegen ten opzichte van 2016.

Rentabiliteitsontwikkeling

Onder rentabiliteit wordt verstaan het resultaat gedeeld door de totale baten. In de tabel Kengetallen Liquiditeitspositie, wordt de ontwikkeling van de rentabiliteit weergegeven. Volgens de commissie Don moet de gemiddelde rentabiliteit zich over een periode van drie tot vijf jaar bevinden tussen 0% en 5%. UM realiseert, ondanks enkele uitschieters, een vijfjaargemiddelde van 2,45%. De rentabiliteit over 2017 bedraagt 2,2%.

Renterisico

Bij de aan gelieerde organisaties verstrekte leningen is sprake van een vast rentepercentage over de hele looptijd. Bij de opgenomen leningen (Nederlandse Waterschapsbank en Restauratiefonds) is eveneens sprake van een vast rentepercentage gedurende de hele looptijd.

Valuta risico

Het beleid aangaande vreemde valuta posities van UM is als volgt:

- Het aangaan van financiële verplichtingen en vorderingen van UM vindt plaats in EUR.
- Ongedekte valuta posities mogen alleen aangehouden worden indien het doorstortgelden betreft (bij coördinatorprojecten en penvoerderschappen) en de verplichting in dezelfde valuta dient te gebeuren.
- Vreemde valuta ontvangsten, niet zijnde doorstortgelden, waarvan de valutarisico's niet zijn afgedekt, dienen in principe bij ontvangst direct geconverteerd te worden naar EUR om verdere valutarisico's uit te sluiten.
- Financiële verplichtingen en vorderingen die in een andere muntsoort luiden, niet zijnde doorstortgelden, en groter zijn dan de tegenwaarde van k€ 100 dienen uit hoofde van het valutarisicobeheer direct aangemeld te worden bij de treasurer. De treasurer doet vervolgens hierover een voorstel tot wel of niet afdekken van de valutarisico's aan de directeur Finance die vervolgens beslist of het valutarisico wordt afgedekt.

Het valutaresultaat 2017 is, gelet op het aantal transacties, zeer gering. UM heeft geen gebruik gemaakt van bankrekeningen in vreemde valuta, omdat UM in dat geval voortdurend koersrisico zou lopen over de saldi. Indien zich grote transacties (k€ 100) en/of meerjarige transacties aandienen dan wordt gekeken of het valutarisico moet worden afgedekt. De externe en interne kosten van het aanhouden van vreemde valuta bankrekeningen en/of de afdekking van het valuta risico zijn relatief hoog.

3.10 UM en continuïteit & compliance

Continuïteitsparagraaf

In de continuïteitsparagraaf geeft UM inzicht in het voorgenomen beleid in de jaren volgend op het verslagjaar en de verwachte gevolgen van dit beleid voor de financiële positie.

UM stelt elk jaar een meerjarenbegroting op waarmee de organisatie inzicht krijgt in de verwachte exploitatieresultaten en de ontwikkeling van de vermogenspositie in de komende jaren. De begroting maakt deel uit van de reguliere planning- & controlcyclus. Gedurende 2017 heeft UM termijnrapportages opgesteld waarmee de voortgang ten opzichte van de begroting is gemonitord. In december 2017 is de begroting 2018 door

de Raad van Toezicht goedgekeurd. Daarnaast heeft de Universiteitsraad ingestemd met de instellingsbegroting. UM vindt het belangrijk om de aansluiting met de vastgestelde begroting te houden en heeft de in deze continuïteitsparagraaf opgenomen begroting niet bijgesteld op basis van nieuwe inzichten verkregen na vaststelling ervan.

A gegevensset

De gegevensset is gebaseerd op de cijfers uit de enkelvoudige jaarrekening (balans, resultatenrekening en kasstroomoverzicht 2017) en de goedgekeurde begroting 2018 en meerjarenraming 2019-2022.

Kengetallenoverzicht

Kengetal	Verslagjaar 2017	Prognosejaar 2018	Prognosejaar 2019	Prognosejaar 2020	Prognosejaar 2021	Prognosejaar 2022
Personele bezetting (exclusief medisch specialisten) (fte)	3.609	3.724	3.750	3.804	3.848	3.871
- Management/directie (fte) ¹	9	9	9	9	9	9
- Personeel primair proces (fte) ²	2.091	2.160	2.229	2.240	2.324	2.303
- Ondersteunend personeel (fte) ³	1.509	1.556	1.512	1.555	1.515	1.560
Medisch specialisten (fte)	59	62	62	62	62	62
Aantal inschrijvingen bekostigde opleidingen	17.464	17.873	18.589	19.365	20.086	20.497
Aantal inschrijvingen post-initiële opleidingen ⁴	580	600	600	600	600	600
Aantal inschrijvingen postdoctorale opleidingen ⁴	836	900	900	900	900	900
Aantal inkomende exchange studenten	1.430	1.450	1.450	1.450	1.450	1.450
Aantal uitgaande exchange studenten	2.952	2.950	2.950	2.950	2.950	2.950

¹ CvB en decanen (7 WP en 2 OBP)

² Wetenschappelijk personeel (onderzoek en onderwijs)

³ Totaal Overig en Beheerspersoneel

⁴ Verwacht aantal inschrijvingen voor academisch jaar 2016/2017; deze inschrijvingen worden veelal met terugwerkende kracht geregistreerd waarmee ten tijde van het opstellen van het jaarverslag de definitieve aantallen nog niet bekend waren.

Toelichting:

De verwachte personele bezetting en het aantal inschrijvingen bekostigde opleidingen is gebaseerd op prognoses van de faculteiten.

In 2017 is de personele bezetting ten opzichte van 2016 met 119 fte gegroeid, inclusief de medisch specialisten mede door investeringen in onderwijskwaliteit. Met name in 2018 wordt een groei in staf verwacht, zowel binnen de WP-functies als de OBP-functies.

De voorziene stijging in 2018 wordt veroorzaakt door de groei van het activiteitsniveau van UM, mede als gevolg van de activiteiten gericht op de verbetering van de kwaliteit van onderwijs, de ontwikkeling en start van nieuwe opleidingen, de uitvoering van facultaire bestedingsplannen en de groei binnen het contractonderzoek. Deze groei vereist, naast de groei in WP, ook een gedegen beheerorganisatie waarbij de OBP-formatie beheerst meegroeit. Vanaf 2019 lijkt de personele bezetting te stabiliseren waarbij de kanttekening gemaakt dient te worden dat investeringsbeslissingen ook van invloed zullen zijn op de groei van de personele bezetting. Verder heeft 2017 in het teken gestaan van de implementatie van het nieuw strategisch programma Community at the CORE dat ook in 2018 en in toekomstige jaren zijn weerslag zal hebben. Daarnaast is de ervaren werkdruk van WP in 2017 een aandachtspunt en zal dat de komende jaren blijven als één van de beleidsspeerpunten van HR.

Meerjarig wordt een groei van het aantal studentinschrijvingen verwacht als gevolg van nieuwe opleidingen en investeringen in de kwaliteit van het onderwijs. Van de totale studentpopulatie heeft ongeveer 52% de niet-Nederlandse nationaliteit. De UM zet sinds een aantal jaren in op het vergroten van het aandeel Nederlandse studenten door de imagocampagne "Go the extra mile" die zich specifiek op de Nederlandse markt richt. Zoals ook omschreven in de risicomangementparagraaf wordt een te snelle groei van het aandeel internationale studenten als een risico gezien voor het evenwicht binnen de studentenpopulatie.

UM blijft in de planperiode de ontwikkeling van de personele bezetting en het aantal studentinschrijvingen nauwgezet volgen teneinde een gezonde groei te verwezenlijken. Ingezet wordt op een groei tussen 1% en 3%.

Huisvesting

Goed vastgoedbeheer vergt aandacht voor huisvesting op strategisch, tactisch en operationeel niveau. Om mee te kunnen bewegen met ontwikkelingen in het activiteitsniveau (binnen het contractonderzoek en het onderwijs) en de hieraan verbonden mutaties in de studenten- en medewerkerspopulatie, is het zaak ervoor te zorgen dat de aard en omvang van het vastgoed flexibel is. Daarbij is het van belang om in verband met de geplande projecten en investeringen en de hieruit voortvloeiende financiële effecten een goed inzicht te hebben in toekomstige ontwikkelingen, risico's en scenario's.

Binnen UM vertaalt zich dit in een nieuw gedefinieerd huisvestingsbeleid en een visie op de gewenste samenstelling van de vastgoedportefeuille. UM werkt met scenarioanalyses – groei, krimp, stabiele situatie – om de ontwikkelingen binnen het activiteitsniveau van UM te vertalen naar concrete huisvestingsplannen en daarmee tevens de ontwikkeling van de totale huisvestingslasten te monitoren. Deze huisvestingsplannen betreffen zowel aanpassingen aan bestaande panden (instandhouding en optimalisatie) als verwerving en afstoting van panden en nieuwbouwprojecten. Deze plannen maken alle onderdeel uit van de investeringskalender. Daarnaast worden vanwege de flexibiliteit ook huurmogelijkheden in de beschouwing meegenomen. De investeringskalender wordt minimaal één keer per jaar ter advies aan de Universiteitsraad en ter goedkeuring aan de Raad van Toezicht voorgelegd.

In de meerjarenbegroting 2018-2022 is de volgende investeringsagenda opgenomen:

Investeringskalender

Investeringskalender	2018	2019	2020	2021	2022
Investeringskalender					
Investeringen in huisvesting (Bedrag k€)					
BioMedisch Centrum (BMC)	500		5.000	9.000	9.000
De bouwkosten van het BMC zijn vastgesteld op M€ 23,5. De bouw zal naar verwachting plaatsvinden vanaf 2019 en later. Het project bevindt zich momenteel in een fase van heroriëntatie, waarin FHML het toekomstige gebruik ervan overweegt en dit heeft een vertraging in de uitvoering veroorzaakt.					
Gebiedsontwikkeling Randwyck fase I	1.000	1.500			
De Maastricht Health Campus zal in twee fasen worden ontwikkeld onder leiding van de gemeente Maastricht. De huidige Fase I omvat waterpartijen, groene ruimte en de gedeeltelijke herstructurering van het wegennet, met als doel het gebied leefbaarder te maken. Er is een totaalbudget van M€ 8,4 toegekend dat in gelijke delen wordt gefinancierd door de gemeente, het azM en UM (ieder M€ 2,8). Het definitieve ontwerp is afgerond in het voorjaar van 2018 en het werk zal naar verwachting in 2019 starten.					
(Technische) upgrade gebouw Universiteitssingel 50	150		0	5.000	5.000
Tapijnkazerne	9.400	14.400	2.500		
Het bouwbudget inclusief alle voorbereidende werkzaamheden is bepaald op M€ 50. De eerste gebouwen die geen deel uitmaken van het nieuwe campusplan zijn gesloopt. Tijdens de eerste fase wordt ongeveer 5.600 m ² functioneel bruikbare ruimte gecreëerd voor diverse faculteiten en cateringfaciliteiten. Fase I kost ongeveer M€ 26,3 in de periode 2018-2020. Een beslissing over de definitieve plannen moet nog genomen worden.					

Investerings in huisvesting (Bedrag k€)	2018	2019	2020	2021	2022
Renovatie stadsmuur binnenstad	100	100	100	100	
De universiteit is verantwoordelijk voor het onderhoud en beheer van de delen van de stadsmuur die zich op de campus van UM bevinden. Een jaarlijks bedrag van M€ 0,1 is begroot voor renovatie en onderhoud tot 2021.					
Duurzaamheidsprojecten	5.650	1.250	1.250	1.250	1.250
N naast het jaarlijks beschikbare bedrag van M€ 1,25 voor duurzaamheidsprojecten, is in 2016 een eenmalig bedrag van M€ 4,4 gereserveerd waarmee in de nabije toekomst een revolverend investeringsfonds wordt gecreëerd voor duurzaamheidsdoeleinden. Investerings zullen uit dit fonds worden gefinancierd en de baten (bijvoorbeeld lagere energiekosten) zullen opnieuw in het fonds worden geïnvesteerd.					
Nieuw Corelab Randwyck		0	10.000	15.000	15.000
Door de komst van nieuwe onderzoeksgroepen (M4I, MERLN, Data Sciences) en uitbreiding van bestaande groepen is behoefte ontstaan aan een aparte laboratoriumfaciliteit (zogenoemd natlab). Door laboratoria onder één dak te plaatsen, kan gemeenschappelijk gebruik gestimuleerd worden en optimale omstandigheden voor de labs worden gecreëerd. Bestaande gebouwen, zoals de UNS50, kunnen volledig toegerust worden voor kantoorfuncties en onderwijsruimte. Omtrent de bouw van het Corelab heeft nog geen besluitvorming plaatsgevonden.					
Gebouw Data Sciences		0	10.000	10.000	
Besluitvorming heeft nog niet plaatsgevonden.					
Datacenter	PM	PM	PM	PM	PM
Als gevolg van nieuwe wetgeving en de komst van enkele grote onderzoeksgroepen, is er behoefte ontstaan aan de professionalisering van grootschalige opslag, gebruik en ontsluiting van onderzoeksdata. Er is commitment van het azM om deze faciliteit gezamenlijk te ontwikkelen en te exploiteren. De post is als PM aangegeven, omdat de realisatie van een datacenter op velerlei wijzen kan worden vormgegeven: van volledig in eigen beheer tot volledige outsourcing. Definitieve besluitvorming heeft nog niet plaatsgevonden.					
Wettelijke aanpassingen	600	600	600	600	600
Groot Vervangend Onderhoud (GVO) en overige onderhoudsactiviteiten	2.600	3.600	3.500	3.500	3.500
Subtotaal investeringen in huisvesting	20.000	21.450	32.950	44.450	34.350
Overige investeringen (Bedrag k€)	2018	2019	2020	2021	2022
	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
Aanschaf van (laboratorium) apparatuur					
ICT: datanet-4	6.000				
UM gaat haar IT-organisatie en -infrastructuur verbeteren. Hiertoe wordt een basisstructuur gecreëerd die wordt gekenmerkt door capaciteit, robuustheid, betrouwbaarheid en continuïteit. Met de investering in MAASnet 4.0 zal de capaciteit van UM aanzienlijk toenemen, zal de continuïteit beter worden geborgd, zal een betere bescherming tegen ongeoorloofde toegang worden geboden en zal de gebruikersafhankelijkheid van de IT-diensten die door de centrale IT-organisatie worden geboden, worden vermindert. Met de investeringen in IT-organisatie en -infrastructuur zal de ondersteuning van de primaire processen van onderwijs, onderzoek en bedrijfsvoering de komende jaren worden verbeterd.					
ICT: infrastructuur	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
Subtotaal overige investeringen	13.000	7.000	7.000	7.000	7.000
Totale investeringen 2018-2022	33.000	28.450	39.950	51.450	41.350

Risicoanalyse vastgoed	Verslagjaar 2017	Prognosejaar 2018	Prognosejaar 2019	Prognosejaar 2020	Prognosejaar 2021	Prognosejaar 2022
Huisvestingslasten als percentage van de totale baten	9,4%	9,5%	9,6%	9,7%	9,7%	9,9%

** Huisvestingslasten inclusief afschrijvingskosten gebouwen en installaties en gecorrigeerd voor overige baten huisvestingsfonds*

De uitvoering van de investeringsagenda leidt ertoe dat de bovenstaande huisvestingsratio gedurende de planperiode een zeer lichte stijging laat zien. Aangezien ten aanzien van een aantal investeringen nog geen definitieve besluitvorming heeft plaatsgevonden en/of investeringsvoorstellen nog kunnen worden aangepast, heeft UM flexibiliteit in haar investeringskalender ingebouwd. Bij besluitvorming over de investeringskalender wordt gewerkt met scenarioanalyses. Hiermee kunnen de effecten van mutaties binnen het onderwijs

en contractonderzoek en de hieraan gerelateerde ontwikkeling van de personele bezetting en de studenteninschrijvingen inzichtelijk worden gemaakt en worden opgevangen. De geplande investeringen worden alle uit eigen middelen gefinancierd.

Staat van baten en lasten (enkelvoudig)

Het verkorte resultatenoverzicht voor verslagjaar 2017 en begrotingsjaren 2018-2022:

Bedragen x € 1.000	Verslagjaar 2017	Prognosejaar 2018	Prognosejaar 2019	Prognosejaar 2020	Prognosejaar 2021	Prognosejaar 2022
BATEN						
Rijksbijdrage inclusief overige overheidsbijdragen en subsidies	236.315	243.357	244.976	247.053	252.684	255.108
College- en examengelden	39.567	41.407	43.526	45.362	46.827	47.860
Baten in opdracht van derden	97.879	102.805	102.113	102.812	103.367	104.911
Overige baten	46.941	41.605	41.028	40.875	39.590	38.774
TOTAAL BATEN	420.702	429.174	431.643	436.102	442.469	446.653
LASTEN						
Personeelslasten	277.532	283.863	286.612	289.447	293.987	296.319
Afschrijvingen	24.719	26.256	24.725	23.809	24.093	25.661
Huisvestingslasten	25.036	26.253	26.939	28.034	28.385	27.425
Overige lasten	85.517	93.890	90.841	94.088	95.289	96.683
TOTAAL LASTEN	412.804	430.262	429.117	435.379	441.755	446.088
Saldo baten en lasten uit gewone bedrijfsvoering	7.898	-1.088	2.527	723	714	566
Saldo baten en lasten uit financiële bedrijfsvoering	1.366	-2.812	-1.977	-1.223	-714	-566
Saldo buitengewone baten & lasten	0	0	0	0	0	0
TOTAAL RESULTAAT	9.264	-3.900	550	-500	0	0

Toelichting:

De kaders voor de begroting en meerjarenraming worden voorafgaand aan het begrotingsproces vastgesteld en afgestemd met alle begrotingseenheden. De begroting wordt vervolgens bottom-up opgesteld. De bovenstaande meerjarenraming 2018-2022 betreft de in december 2017 vastgestelde en goedgekeurde begroting.

Binnen het resultaat maakt UM onderscheid naar resultaat naar in het verleden geoormerkte bestemde reserves en resultaat naar de algemene reserves. De bestemde reserves betreffen bestedingsplannen die worden uitgevoerd wanneer

de reserves van een beheerseenheid zich boven een door UM vastgestelde bandbreedte bevinden. Daarnaast zijn ten behoeve van duurzaamheid en de gebiedsontwikkeling Randwyck binnen huisvesting reserves geoormerkt. Tot slot worden bestemde reserves gevormd ten behoeve van de uitvoering van onderzoeksprojecten waarbij de RJ660-richtlijn wordt toegepast. Op het moment dat middelen aan een bestemde reserve worden onttrokken voor matchingsdoeleinden leidt dit tot een negatief resultaat naar bestemde reserve. In onderstaande tabel is zichtbaar dat in de periode 2017-2022 volop bestemde reserves worden ingezet. Het resultaat naar algemene reserve blijft meerjarig positief.

De resultaatbestemming kan als volgt worden gespecificeerd:

Bedragen x € 1.000	Verslagjaar 2017	Prognosejaar 2018	Prognosejaar 2019	Prognosejaar 2020	Prognosejaar 2021	Prognosejaar 2022
Resultaat	9.264	-3.900	550	-500	0	0
waarvan naar algemene reserve	14.964	8.849	12.794	10.992	9.145	5.260
waarvan naar bestemde reserve	-5.700	-12.749	-12.244	-11.492	-9.145	-5.260

Baten

Ten aanzien van de Rijksbijdrage is in juni 2017 de nota middelenverdeling 2018 met doorwerking naar de jaren 2019-2022 vastgesteld. Daarin is rekening gehouden met al aangekondigde begrotingswijzigingen in 2017 met doorwerking naar latere jaren (onder andere de referentieraming 2017). Verder zijn de verwachte bijstelling in het prestatiebeeld voor 2018 van UM in relatie tot de landelijke ontwikkelingen (andere universiteiten) en additionele middelen vanaf 2018 vanwege de Wet Studievoorschot verwerkt in het meerjarig beeld van de Rijksbijdrage. Daar waar een nog te grote onzekerheid bestaat over het al dan niet ontvangen van middelen, zijn deze niet mee begroot. Hier staat tegenover dat de groei van het aantal studenten in het Wetenschappelijk Onderwijs naar verwachting hoger is dan geraamd in de referentieraming 2017, wat kan leiden tot een positieve bijstelling in de referentieraming 2018. UM schat in dat een positieve bijstelling zeer reëel is en derhalve is op centraal UM-niveau een ophoging van de Rijksbijdrage van M€ 2 voor de periode 2018-2022 opgenomen op titel referentieraming 2018. Met deze centrale bijstelling zet UM in op het verkleinen van het verschil tussen het begrote en uiteindelijk gerealiseerde resultaat.

De college- en examengelden stijgen enerzijds als gevolg van verwachte hogere studentaantallen (onder andere door de verwachte start van nieuwe opleidingen) en anderzijds door een stijging van de collegegeldtarieven.

De baten in opdracht van derden laten in het meerjarenperspectief een groei zien die grotendeels valt toe te schrijven aan de toename van de contractonderzoeksbaten waar UM zowel binnen de tweede als de derde geldstroom een stijging verwacht. De groei van het contractonderzoek is enerzijds

het gevolg van een sterke stijging van het aantal verworven onderzoekscontracten bij FHML in 2016 en 2017. Anderzijds begint het onderzoek binnen FHS-Venlo en FHS-Sciences grotere vormen aan te nemen en zet SBE in op een toename van haar onderzoeksactiviteiten. Tot slot zullen de activiteiten binnen FHS-IDS leiden tot een groei van het contractonderzoek van UM. Verder zijn de financiële effecten van de Kennis-As in de meerjarenbegroting zichtbaar. Aan het begin van de planperiode is de provinciale bijdrage aan de Kennis-As groot. Deze Kennis-As activiteiten genereren in de loop van de planperiode nieuw contractonderzoek, waarmee het aandeel van de provinciale bijdrage aan de Kennis-As projecten afneemt ten gunste van overige derde geldstroombaten. De ontwikkeling van de contractonderwijsbaten blijft meerjarig stabiel.

De overige baten laten in het meerjarenperspectief een daling zien. In de overige baten is de financiering van de versterking van de natuurwetenschappen (FHS-Sciences) verantwoord die op termijn afloopt.

Lasten

Binnen het voorliggende meerjarenperspectief is een aanzienlijke stijging van de personele lasten zichtbaar, die vooral verband houdt met de groei van het activiteitsniveau van UM zoals het opstarten van nieuwe opleidingen, de investeringen Studievoorschot in het kader van onderwijskwaliteit en de uitvoering van bestedingsplannen en strategische programma's.

De geprognosticeerde stijging van de formatie en de loonkosten kent een aantal redenen. Ten eerste is een groei van het aantal studentinschrijvingen begroot en worden nadrukkelijk middelen ingezet ter verlichting van de onderwijsdruk en ter verhoging van de onderwijskwaliteit. Ten tweede groeit het contractonderzoek

ten opzichte van 2017 met een stijging van de loonkosten tot gevolg aangezien een groot deel van het personeel specifiek op de onderzoeksprojecten wordt aangesteld.

De verwachte formatiegroei is in de laatste maanden van 2017 ingezet, waardoor de groei in het aantal mje's (man jaar equivalent) in 2017 een stuk lager ligt dan de groei in fte (fulltime equivalent), waarmee het effect van de groei op de loonkosten pas in 2018 zichtbaar wordt. Ten vierde is een verschuiving zichtbaar van inhuur derden naar invulling van vacatures met eigen personeel.

Tot slot leert de ervaring dat personeel vaak later dan begroot wordt aangenomen, een deel van de nieuwe activiteiten door zittend in plaats van nieuw personeel wordt uitgevoerd en dat ambities niet altijd met de snelheid worden gerealiseerd die in eerste instantie was voorzien. Derhalve heeft UM op centraal niveau een verwachte onderbesteding van de loonkosten van M€ 4 meegenomen in 2018. In de daaropvolgende jaren daalt de meegenomen onderbesteding naar M€ 2.

Meerjarig worden de afschrijvingslasten vooral beïnvloed door de uitvoering van de investeringsagenda en de investeringen in het kader van de Kennis-As projecten (met name afschrijvingskosten op laboratoriumapparatuur).

De hierboven toegelichte ontwikkeling van het activiteitsniveau en de groei van het aantal studenten leiden tot een toegenomen ruimtebehoefte en benodigde aanpassingen van bestaande en nieuwe m². Investerings- en aanpassingen resulteren in de planperiode in een stijging van het beschikbare vloeroppervlak en de hieraan gerelateerde huisvestingskosten.

Het verloop van de overige lasten is in lijn met de hierboven vermelde ontwikkelingen binnen het onderzoek, onderwijs en de uitvoering van de bestedingsplannen. Jaarlijkse fluctuaties in deze post worden veroorzaakt door de centraal gereserveerde bedragen voor onder andere de uitvoering van het nieuw strategisch programma Community at the CORE en stelposten die decentraal zijn opgenomen voor vernieuwingsprogramma's. Doordat nog geen besluitvorming over de besteding van deze middelen heeft plaatsgevonden, is toerekening aan beheerseenheden en specifieke kostenposten vaak niet mogelijk en zijn deze binnen de overige lasten geraamd.

Het saldo baten en lasten uit financiële bedrijfsvoering bevat het financieringsresultaat en het resultaat deelnemingen.

Het financieringsresultaat daalt naar verwachting de komende jaren nog licht. Het resultaat deelnemingen van Univentre Holding laat naar de toekomst toe positieve resultaten zien in verband met de verwachte realisatie van exit-winsten bij verkoop van participaties. De hoogte van deze exit-winsten is beperkt objectief begrootbaar.

Staat van baten en lasten (geconsolideerd)

In de volgende tabel is de geconsolideerde staat van baten en lasten opgenomen. Deze staat bevat de geconsolideerde realisatiecijfers 2017 en meerjarenbegrotingen 2018-2022 van UM en de stichtingen MERIT en LIBER, Universiteit Maastricht Holding B.V. en Univentre Holding B.V.

Consolidatie houdt in dat zowel de balans als de staat van baten en lasten van UM, Universiteit Maastricht Holding, Univentre Holding en de stichtingen MERIT en LIBER worden samengevoegd als ware het één organisatie. Ter verduidelijking: in de enkelvoudige jaarrekening zijn de stichtingen MERIT en LIBER niet meegenomen in de cijfers. In de enkelvoudige balans is de waarde van Universiteit Maastricht Holding B.V. en Univentre Holding B.V. opgenomen onder 'deelnemingen' (onder de financiële vaste activa) en in de enkelvoudige staat van baten en lasten wordt het resultaat van deze partijen opgenomen als onderdeel van het 'resultaat deelnemingen' (onder 'saldo baten en lasten uit financiële bedrijfsvoering').

Strategische participaties van UM worden ondergebracht bij de Universiteit Maastricht Holding en financiële participaties (spin-offs) worden ondergebracht bij Univentre Holding. Voor een organigram zie **paragraaf 4.6.11 Overzicht verbonden partijen**.

De financiering van Universiteit Maastricht Holding wordt voornamelijk verstrekt door bijdragen door UM en derden (zoals de Provincie Limburg) aan strategische participaties. De Maastricht Health Campus (MHC) is een strategische participatie. Als gevolg van afspraken tussen de deelnemende partners UM, Academisch ziekenhuis en Provincie Limburg worden nieuwe spin-off bedrijven onder een dochtermaatschappij van de MHC gepositioneerd.

Univentre Holding is een zogenaamd 'corporate venturing' bedrijf cq. een organisatie die investeert in bedrijven. Wanneer sprake is van positieve resultaten van deze bedrijven (uit dividend of bedrijfsverkoop), dan kan Univentre Holding dividend uitkeren of deze (onder voorwaarden) investeren in nieuwe bedrijven.

Verkort resultatenoverzicht geconsolideerd:

Bedragen x € 1.000	Verslagjaar 2017	Prognosejaar 2018	Prognosejaar 2019	Prognosejaar 2020	Prognosejaar 2021	Prognosejaar 2022
BATEN						
Rijksbijdrage inclusief overige overheidsbijdragen en subsidies	236.315	243.357	244.976	247.053	252.684	255.108
College- en examengelden	39.567	41.407	43.526	45.362	46.827	47.860
Baten in opdracht van derden	100.628	107.572	106.424	107.499	108.183	109.664
Overige baten	44.304	32.767	32.290	32.187	30.852	30.035
TOTAAL BATEN	420.814	425.103	427.217	432.101	438.547	442.668
LASTEN						
Personeelslasten	277.915	284.802	287.420	290.297	294.721	296.911
Afschrijvingen	24.744	26.270	24.739	23.823	24.107	25.675
Huisvestingslasten	25.917	26.442	27.128	28.224	28.578	27.621
Overige lasten	85.425	89.530	86.509	89.818	91.083	92.475
TOTAAL LASTEN	414.001	427.043	425.796	432.163	438.489	442.681
Saldo baten en lasten uit gewone bedrijfsvoering	6.813	-1.940	1.420	-62	58	-13
Saldo baten en lasten uit financiële bedrijfsvoering	320	-5.440	-3.680	-2.174	-1.155	-856
Saldo buitengewone baten & lasten	0	0	0	0	0	0
TOTAAL RESULTAAT	7.133	-7.381	-2.259	-2.236	-1.098	-869

Balans (enkelvoudig)

Stand per 31 december (bedragen x € 1.000)	Verslagjaar 2017	Prognosejaar 2018	Prognosejaar 2019	Prognosejaar 2020	Prognosejaar 2021	Prognosejaar 2022
ACTIVA						
VASTE ACTIVA						
Immateriële VA	0	0	0	0	0	0
Materiële VA	191.525	186.368	201.693	221.653	239.910	246.099
Financiële VA	31.793	32.334	32.541	32.416	32.199	31.465
VLOTTENDE ACTIVA						
Vorderingen	67.679	67.680	67.680	67.680	67.680	67.680
Liquide middelen	96.505	96.642	81.252	60.485	42.120	36.577
TOTAAL ACTIVA	387.502	383.024	383.165	382.234	381.910	381.821
PASSIVA						
EIGEN VERMOGEN						
Kapitaal	93.169	93.169	93.169	93.169	93.169	93.169
Algemene reserve	63.189	67.013	79.807	90.799	99.944	105.204
Bestemmingsreserve	70.430	62.707	50.463	38.970	29.826	24.566
VOORZIENINGEN	19.481	19.441	19.571	19.681	19.556	19.666
LANGLOPENDE SCHULDEN	2.322	1.783	1.244	703	504	305
KORTLOPENDE SCHULDEN	138.911	138.911	138.911	138.911	138.911	138.911
TOTAAL PASSIVA	387.502	383.024	383.165	382.234	381.910	381.821

Toelichting:

De balans is voor de jaren 2018-2022 gebaseerd op de vastgestelde meerjarenraming, waarbij de werkelijke balansposities 2017 de basis vormen.

Materiële vaste activa

In 2017 is er sprake geweest van vervroegde afschrijvingen op de UNS40 en op inventaris van het Universitair Sportcentrum en hebben er inhaalafschrijvingen op een aantal panden plaatsgevonden. Vanaf 2018 is er een investeringsplan voor onder andere de herontwikkeling van de Tapijnkazerne, nieuwbouw op Randwyck waaronder een laboratorium, een data-science building, de renovatie van de UNS50, de bouw van een nieuw BioMedisch Centrum alsmede voor het verduurzamen van de vastgoedportefeuille. Aangezien dit meerjarige investeringsprogramma's zijn, stijgt de waarde van de materiële vaste activa dienovereenkomstig meerjarig.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa representeren de waarde van de verschillende deelnemingen in Universiteit Maastricht Holding B.V. en Univenture Holding B.V. Daarnaast maken ook de leningen aan verbonden partijen en studentenverenigingen onderdeel uit van deze post. Meerjarig daalt de waarde van de financiële vaste activa in verband met de afschrijvingen op en de aflossingen van leningen.

Vlottende activa

De vorderingen liggen naar verwachting op hetzelfde niveau als eind 2017. De waarde van de liquide middelen is het resultaat van de mutaties binnen de operationele, investerings- en financieringskasstroom. De voorgenomen investeringen in de materiële vaste activa zullen ertoe leiden dat de investeringskasstroom vanaf 2019 aanzienlijk hoger zal liggen. De toekomstige stijging van de investeringskasstroom wordt deels opgevangen met de operationele kasstroom en deels met de bestaande liquiditeitspositie. De financiering van de voorgenomen investeringen zal op middellange termijn geschieden uit eigen middelen (liquiditeiten).

Eigen vermogen

De post 'kapitaal' betreft de vermogenswaarde van het onroerend goed dat in de jaren '90 om niet aan UM is overgedragen. Deze post blijft over de jaren constant. Het verloop van de algemene en bestemde reserve wordt beïnvloed door het verwachte resultaat en eventuele mutaties tussen de algemene en de bestemde reserve. De bestemde reserve wordt onder meer gemuteerd voor de uitvoering van bestedingsplannen en voor de uitvoering van (specifieke) facultaire (onderzoeks)projecten. Het resultaat dat aan de algemene reserve wordt toegevoegd, is positief. Dit houdt in dat UM een positief resultaat op de reguliere bedrijfsactiviteiten gedurende de planperiode laat zien. Het negatieve UM resultaat ontstaat dus doordat geoordeelde, bestemde reserves, worden ingezet voor het doel waarvoor ze zijn gevormd.

Voorzieningen

Het betreft de voorzieningen sociaal beleid, sabbatical leave, verlofsparen, eigen risico Werkhervattingsregeling Gedeeltelijk Arbeidsongeschikten, ambtsjubilea, wachtgeld, verlieslatende contracten, langdurig zieken en transitievergoeding. Bij het opstellen van de meerjarenbegroting 2018-2022 kon nog geen inschatting worden gemaakt van de financiële effecten van de voorzieningen voor langdurig zieken en de transitievergoeding. Beide voorzieningen zijn derhalve alleen in de cijfers 2017 meegenomen en nog niet in de cijfers 2018-2022. Het effect in 2017 bedraagt k€ 460.

Langlopende schulden

Deze post betreft de leningen betrokken van de Waterschapsbank en het Restauratiefonds. Aangezien het beleid van UM is om nieuwe investeringen en/of uitbreidingen van vaste activa uit eigen middelen te financieren, wordt ook voor toekomstige jaren geen stijging van de langlopende schulden verwacht.

Kortlopende schulden

Naar verwachting kennen de kortlopende schulden gedurende de planperiode een constant niveau van rond M€ 138,9.

Balans (geconsolideerd)

In de volgende tabel is de geconsolideerde balans opgenomen. Deze balans bevat de geconsolideerde balansen 2017 en meerjarige balansen 2018-2022 van UM en de stichtingen MERIT en LIBER, Universiteit Maastricht Holding B.V. en Univenture Holding B.V.

De geconsolideerde meerjarenbalans 2018-2022 ziet er als volgt uit:

Stand per 31 december (bedragen x € 1.000)	Verslagjaar 2017	Prognosejaar 2018	Prognosejaar 2019	Prognosejaar 2020	Prognosejaar 2021	Prognosejaar 2022
ACTIVA						
VASTE ACTIVA						
Immateriële VA	0	0	0	0	0	0
Materiële VA	191.578	186.417	201.742	221.703	239.960	246.149
Financiële VA	27.286	27.880	28.087	27.962	27.745	27.010
VLOTTENDE ACTIVA						
Vorderingen	69.355	70.593	70.593	70.593	70.593	70.593
Liquide middelen	111.696	108.384	90.185	67.682	48.219	41.807
TOTAAL ACTIVA	399.915	393.274	390.606	387.939	386.517	385.559
PASSIVA						
EIGEN VERMOGEN						
Kapitaal	93.169	93.169	93.169	93.169	93.169	93.169
Algemene reserve	74.912	75.307	85.292	94.548	102.595	106.986
Bestemmingsreserve	70.430	62.707	50.463	38.970	29.826	24.566
VOORZIENINGEN	19.566	19.526	19.656	19.766	19.641	19.751
LANGLOPENDE SCHULDEN	3.632	3.093	2.554	2.013	1.814	1.615
KORTLOPENDE SCHULDEN	138.206	139.472	139.472	139.472	139.472	139.472
TOTAAL PASSIVA	399.915	393.274	390.606	387.939	386.517	385.559

B.1.1 Aanwezigheid van het interne risicobeheersings- en controlesysteem

Kwaliteits- en risicomanagement

Kwaliteits- en risicomanagement vormen een integraal onderdeel van de reguliere planning- en controlcyclus. Kwaliteits- en risicomanagement zijn een primaire verantwoordelijkheid van het centrale en het decentrale bestuur en management (CvB, bestuur en management van de faculteiten en het management van de ondersteunende eenheden). Een gebeurtenis of omstandigheid die zich kunnen voordoen, waardoor de afgesproken prestaties (doelen) niet worden gerealiseerd, worden beschouwd als een risico.

Periodiek rapporteert het CvB over doelen, prestaties en risico's aan de Audit Committee en aan de Raad van Toezicht. Ook met de medezeggenschapsorganen op centraal en decentraal niveau wordt de dialoog aangegaan over de rapportages, evaluaties en (bij)sturing. Er zijn instrumenten voor 'hard control' in werking, waar verschillende lagen van bestuur, management, toezicht en medezeggenschap bij betrokken zijn. Kwaliteitszorg en risicobeheersing maken hiermee onderdeel uit van het dagelijks werk.

In het kwaliteits- en risicomanagement bestaat ook aandacht voor 'soft controls'. Uiteraard wordt van alle medewerkers een positief kritische houding verwacht over de kwaliteit van het eigen werk. Van belang is dat over problemen en risico's vroegtijdig wordt gesproken en dat afspraken worden gemaakt. Het bestaan van een sterke kwaliteitscultuur in combinatie met afspraken over kwaliteits- en risicomanagement is een belangrijk element voor het waarborgen van de (financiële) continuïteit van UM.

Kwaliteit en risico's worden aan elkaar gerelateerd. Het niet voldoen aan kwaliteitsnormen wordt beschouwd als een risico met een mogelijk negatieve invloed op de reputatie van de instelling. Bij het kwaliteits- en risicomanagement maakt UM gebruik van een kwaliteits- en risicoregister met daarin een zestiental kwaliteits- en risicocategorieën op strategisch, tactisch en operationeel niveau. Eventuele kwaliteitsproblemen kunnen een risico vormen voor het bereiken van de doelen. In de opzet van dit register is de relatie tussen kwaliteitsmanagement en risicomanagement zichtbaar. Het register wordt gebruikt als een checklist bij het identificeren van risico's. In het risicoregister wordt een drietal risicomponenten onderscheiden:

A. *Quality assurance*

Dit betreft risico's die samenhangen met de kwaliteitsborging in de primaire processen van de universiteit zijnde onderwijs, onderzoek en valorisatie.

B. *(Risk)Management on resources and conditions*

Dit heeft betrekking op mensen (studenten en medewerkers), middelen en de voorwaarden waaronder de middelen worden verworven en ingezet. Oriëntatie: goed is goed genoeg.

C. *Compliance*

Compliance-risico's komen voort uit de kaders van wetten, codes en (eigen) regelingen. Niet voldoen aan de formele kaders en geformuleerde uitgangspunten vormt een risico.

Kwaliteits- en risicomanagement beheerseenheden

In de voor- en najaarsoverleggen tussen het CvB en het bestuur en management van de eenheden wordt gesproken over vastgestelde doelen, prestaties en risico's. Doelen en normen worden vergeleken met realisaties met behulp van de balanced scorecard. In 2017 zijn de facultaire balanced scorecards geactualiseerd. In de fasen van planning en evaluatie (PDCA-cyclus) wordt expliciet aandacht besteed aan de werking van kwaliteitssystemen alsmede aan de identificatie, analyse en beheersing van risico's. In de gesprekken wordt een onderscheid gemaakt tussen interne risico's die samenhangen met nieuwe initiatieven en onzekerheden en risico's die van buiten komen. Risico's worden globaal gewogen naar kans en impact. Bij het nemen van besluiten over eventueel te nemen maatregelen is tevens aandacht voor restrisico's. Waar nuttig en nodig worden hierbij scenario's in beschouwing genomen.

B.1.2 De werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem

Gedurende een reeks van jaren is een viertal risicogebieden als speerpunt voor het risicomanagement aangewezen. Aan de eenheden is gevraagd om over de gesignaleerde risico's binnen deze gebieden in de voor- en najaarsoverleggen te rapporteren en eventuele risico mitigerende maatregelen te beschrijven. De vier risicogebieden zijn:

1. **Integriteit** (in verband met toegenomen maatschappelijke druk op integer handelen van instellingen en personen). Risico's die hieronder vallen zijn onder andere publicaties van onderzoek, beveiliging van onderzoekdata en persoonsgegevens, beveiliging van toetsvragen en toetsresultaten, compliance, aanbestedingen, geheimhouding, fraude en code Goed Bestuur.
2. **Kwaliteit van onderwijs**
Denk hierbij aan risico's ten aanzien van de unieke positie van aanbieder van kleinschalig onderwijs als gevolg van de snelle onderwijsvernieuwing binnen andere instellingen, accreditaties en rankings.
3. **Publiek-private samenwerking (PPS)**
De universiteit participeert steeds meer in PPS-constructies, bijvoorbeeld in Kennis-As projecten en campussen. In dit kader kan worden gedacht aan risico's ten aanzien van de afhankelijkheid van meerdere partijen, beheersings- en verantwoordingsproblemen, (onderzoeks)resultaten, financiële risico's, btw, compliance en gebruik publieke versus private middelen.
4. **Specifieke risico's binnen de eenheid.**

Verder dient te worden vermeld dat het CvB in 2017 de regels van de 'Code Goed Bestuur' heeft gevolgd.

B.2 Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden

Risicomanagement Kennis-As projecten

Over het kwaliteits- en risicomanagement van de Kennis-As projecten zijn nadere afspraken gemaakt om aanvullende zekerheid te verkrijgen. In feite zijn de Kennis-As projecten een vorm van publiek-private samenwerking. Het CvB heeft verschillende maatregelen genomen om de risico's binnen de Kennis-As projecten te detecteren en te monitoren. Het risicomanagement van de Kennis-As projecten wordt daardoor vanuit twee invalshoeken benaderd namelijk als publiek-privaat samenwerkingsproject vanuit de faculteiten (een van de genoemde speerpunt-ricogebieden) én vanuit het projectmanagement binnen de Kennis-As projecten. Ook bij deze laatste benadering is aandacht voor de 'hard controls' (processen, procedures, stuurinformatie) en 'soft controls' (risicobewustzijn, communicatie, cultuur).

Hard controls

Op projectniveau zijn diverse overeenkomsten gesloten die inzicht geven in de rechten en verplichtingen van de penvoerders, de projectpartners en de Provincie Limburg:

- Subsidiebeschikking van de Provincie Limburg waarin de resultaat- en inspanningsverplichtingen alsmede de rapportageverplichtingen staan beschreven;
- Algemene uitgangspunten Governance plus de hierop gebaseerde project specifieke governance afspraken;
- Consortium agreements tussen de projectpartners;
- Verder zullen, op basis van de Intellectual Property-raamovereenkomst (IP), per project IP-afspraken worden vastgelegd in een IP-contract tussen de Provincie Limburg en de Kennis-As partners.

De projectleiding dient twee maal per jaar te rapporteren aan Gedeputeerde Staten en aan het CvB. De twee aan te leveren rapportages betreffen:

- Een voortgangsrapportage, aan te leveren in het voorjaar aan de Provincie Limburg. Hierin wordt zowel inhoudelijk als financieel verslag gedaan over het project over het afgelopen boekjaar. Specifieke aandacht wordt gegeven aan bereikte resultaten met betrekking tot de resultaat- en inspanningsverplichtingen;
- Een jaarplan, aan te leveren in het najaar aan de Provincie Limburg. Hierin worden zowel de inhoudelijke als financiële plannen voor het komende boekjaar toegelicht. Ook hier wordt weer specifieke aandacht gegeven aan de resultaat- en inspanningsverplichtingen.

In beide rapportages is een risicoparagraaf opgenomen waarin de projectleiders de belangrijkste risico's van hun project benoemen.

In de periode 2015 - 2016 is voor alle projecten een risicoanalyse opgemaakt. Afsproken is dat vanaf 2017 volgens een schema gewerkt zal worden waarbij voor alle projecten elk anderhalf jaar een risicoanalyse opgesteld zal worden.

Soft controls

- A. Bestuurlijk niveau
 1. De voortgangsrapportages en jaarplannen worden besproken door het CvB met de verantwoordelijke gedeputeerden in aanwezigheid van de projectleider(s), zoals beschreven in de algemene uitgangspunten governance.
- B. Projectniveau.
 1. In de governance afspraken is vastgelegd dat ieder project een Raad van Advies dient te hebben. De Raad van Advies dient een oordeel te geven over de voortgangsrapportages en jaarplannen inclusief een risicoparagraaf. Het oordeel van de Raad van Advies dient door de decaan samen met de rapportage aangeleverd te worden aan het CvB;
 2. Het CvB bespreekt aangeleverde risicoanalyses met de projectleiders om een beter inzicht te krijgen in de achtergrond en overwegingen bij het benoemen van deze risico's.

Quality & Risk Board

De Quality & Risk Board (Q&R Board) heeft als taak het kwaliteits- en risicomanagement vorm te geven en de aandacht hiervoor binnen de UM te stimuleren. De Q&R Board signaleert en bespreekt risico's op UM-niveau mede op basis van de rapportages van de beheerseenheden uit de voorjaars- en najaarsoverleggen en de risicoanalyses van de Kennis-As projecten. De Q&R board monitort risico's en beheersingsmaatregelen en weegt de restrisico's af. De Q&R Board signaleert en evalueert eventuele incidenten en de afhandeling daarvan. De Q&R Board adviseert het CvB over speerpunten in het risicomanagement en het uitvoeren van mitigerende maatregelen. In de Q&R Board hebben zitting: de voorzitter CvB, de vicevoorzitter CvB, de rector en/of de vicerector Onderwijs, een decaan van een faculteit, de directeur HR, de directeur Finance en een hoogleraar deskundig op het gebied van risicomanagement en auditing. De Q&R Board wordt inhoudelijk ondersteund vanuit de unit Internal Audit van het Maastricht University Office.

Belangrijkste risico's, onzekerheden en maatregelen

Gedurende het jaar 2017 is gesproken over de volgende risico's en maatregelen:

- **Achterblijven van studenteninstroom voor enkele specifieke Masteropleidingen.**
- **Ontwikkeling van studenteninstroom van buiten Nederland als gevolg van nationale of internationale ontwikkelingen.**
De ontwikkelingen van aanmeld- en instroomcijfers worden per opleiding nauwlettend gemonitord. Waar nodig worden maatregelen getroffen zoals het instellen of opheffen van fixi of het stellen van vacatures voor wetenschappelijk personeel.
- **Niet in voldoende mate kunnen sturen en managen van nieuwe grote onderzoeksprojecten.**
Nieuwe en grote initiatieven hebben op alle bestuurlijke en managementniveaus binnen de organisatie voortdurend de aandacht. Zoals hiervoor beschreven is, worden risico's geïnventariseerd en geanalyseerd met het oog op de gestelde (strategische) doelen vanuit de faculteiten en de grote projecten. Aangrijpingspunt voor het nemen van maatregelen kan daarom liggen op het niveau van de betrokken faculteit of op het niveau van de leiding van het project.
- **Risico's rondom digitale veiligheid (cybersecurity)**
- **Het risico van niet tijdig kunnen voldoen aan de eisen rondom bescherming persoonsgegevens (Algemene Verordening Gegevensbescherming; van kracht 25 mei 2018).**
Periodiek wordt in de Q&R Board gesproken over ontwikkelingen ten aanzien van digitale veiligheid en het cyber dreigingsbeeld. Input hiervoor zijn het rapport hierover van SURF alsmede de bevindingen hierover van de Corporate Information Security Officer / Functionaris Gegevensbescherming. De Q&R Board wordt geïnformeerd over maatregelen die zijn of worden getroffen. Waar nodig kan de board aanvullende maatregelen treffen.

- **Het risico van hoge werkdruk bij delen van het wetenschappelijk personeel.**
Werkdruk en de beleving van een (te) hoge werkdruk verschillen per organisatieonderdeel en van persoon tot persoon. In voorgaande jaren zijn door het CvB al extra middelen beschikbaar gesteld om de formatie uit te breiden bij een evident (te) hoge werkdruk. Voor de komende tijd staat 'werkdruk' op de agenda van HR en zal een onderzoek worden uitgevoerd met als doel werkdruk en werkdrukbeleving te objectiveren.
- **Risico's rondom grote investeringsprojecten voor vastgoed van de universiteit.**
Uit een onderzoek dat door de Algemene Rekenkamer binnen enkele Nederlandse universiteiten is uitgevoerd, is naar voren gekomen dat het beheer van de middelen ten behoeve van investeringen, onderhoud en beheer van vastgoed binnen de universiteiten op orde is. Gelet op de grote sommen geld die hiermee gemoeid zijn, is desalniettemin geadviseerd om de kwaliteit van het beheer verder te verbeteren. Inmiddels heeft het CvB besloten tot de inzet van aanvullende ondersteuning vanuit Internal Audit binnen dit domein.

3.11 UM en helderheidsaspecten

In deze paragraaf wordt beschreven hoe binnen UM wordt omgegaan met de thema's die zijn opgenomen in de richtlijn 'Helderheid in de bekostiging van het hoger onderwijs', uitgevaardigd door het ministerie van OCW.

- ***Uitbesteding (delen van) CROHO-geregistreeerde opleidingen (Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs)***
UM besteedde in 2017 geen (delen van) CROHO-geregistreeerde opleidingen uit aan niet door de overheid bekostigde private organisaties.
- ***Investeren van publieke middelen in private activiteiten***
UM heeft in 2017 geen Rijksbijdrage aangewend voor de uitvoering van private activiteiten die geen directe of indirecte relatie hebben met de kernactiviteiten onderwijs, onderzoek en kennisoverdracht.
- ***Het verlenen van vrijstellingen***
Het verlenen van vrijstellingen is binnen UM alleen mogelijk op verzoek van de individuele student. Vrijstellingen kunnen worden verleend door de examencommissie; de gronden waarop zijn vastgelegd in de onderwijs- en examenregeling. Documentatie is opgenomen in het studentdossier. UM legt zich niet toe op het werven van groepen studenten, die zonder enige inspanning van de kant van UM een getuigschrift uitgereikt kunnen krijgen ter verhoging van de rijksbijdrage.
- ***Bekostiging van buitenlandse studenten***
Binnen UM worden buitenlandse studenten alleen ingeschreven als student als zij volledig voldoen aan de inschrijvingsvoorwaarden. Ingeschreven studenten worden alleen dan voor bekostiging in aanmerking genomen als zij volledig voldoen aan de wet en regelgeving. UM heeft buitenlandse studenten die in het kader van Europese programma's (bidiplomering) een deel van de opleiding in Nederland volgen en bij het behalen van het getuigschrift in aanmerking komen voor bekostiging. Uitwisselingsstudenten en buitenlandse studenten die slechts een gedeelte van een opleidingsprogramma bij UM volgen worden ingeschreven als niet-reguliere studenten en worden niet aan DUO doorgegeven.
- ***Collegegeld niet betaald door student zelf***
De inschrijfprocedures binnen UM zijn conform wet- en regelgeving rondom dit thema. Door UM wordt geen rijksbijdrage besteed aan het op enige manier compenseren van het door studenten betaalde collegegeld, met uitzondering van uitkeringen in het kader van de regeling "Financiële ondersteuning van studenten" (zie paragraaf 3.2.7 Profileringsfonds). Indien het collegegeld namens een student door derden wordt betaald staat dit aangegeven op de door de student afgegeven machtiging.
- ***Deelname eigen personeel aan opleidingen***
In 2017 hebben in totaal 602 medewerkers ingeschreven gestaan als student bij een opleiding van UM; een heel groot deel daarvan betreft studentassistenten. Op 5 medewerkers na hebben alle betrokkenen zelf aan hun collegegeldverplichting voldaan.
- ***Studenten volgen modules van opleidingen***
Studenten die slechts een gedeelte van een opleidingsprogramma bij UM volgen worden ingeschreven als niet-reguliere studenten en worden niet aan DUO doorgegeven. Zij betalen een commercieel tarief voor de module(s) die ze volgen.
- ***De student volgt een andere opleiding dan waarvoor hij is ingeschreven***
Studenten geven via Studielink zelf aan voor welke opleiding(en) ze zich aanmelden en inschrijven zonder tussenkomst van UM. UM schrijft studenten niet in voor andere opleidingen dan waarvoor studenten zich hebben ingeschreven.
- ***Bekostiging van maatwerktrajecten***
UM ontwikkelt geen door derden gefinancierde maatwerktrajecten voor opleidingen die in het CROHO geregistreerd staan. Maatwerk kan wel in de vorm van post-initiële cursussen en seminars worden geleverd.

Jaarrekening

4

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden de enkelvoudige en de geconsolideerde balans en staat van baten en lasten integraal gepresenteerd en toegelicht.

De toelichting op de balans concentreert zich op de geconsolideerde cijfers 2017. Daar waar nodig worden ook enkelvoudige balansposities toegelicht. De toelichting op de staat van baten en lasten concentreert zich met name op de enkelvoudige begrotingscijfers 2017 in relatie tot de enkelvoudige realisatiecijfers 2017. Daar waar noodzakelijk worden ook de geconsolideerde cijfers toegelicht.

Grondslagen voor de waardering van de balans en de resultaatbepaling

Algemene toelichting

Stelselwijzigingen

In 2017 hebben zich geen stelselwijzigingen voorgedaan.

Schattingswijzigingen

In 2017 heeft zich geen schattingswijziging voorgedaan.

De grondslag voor het bepalen van de wachtgeldvoorziening is aangepast. Bij de bepaling werd rekening gehouden met kans percentages: de kans dat iemand vanuit een bepaalde leeftijdscategorie ook daadwerkelijk gebruik zou maken van het wachtgeld. Op basis van ervaringscijfers is het kans percentage voor alle vier de leeftijdscategorieën aangepast. In 2017 heeft dit tot een vrijval geleid van k€ 3.049.

Consolidatie

In de consolidatie worden de financiële gegevens van de instelling opgenomen, samen met haar groepsmaatschappijen en andere instellingen waarop zij een overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft. Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen waarin de instelling overheersende zeggenschap, direct of indirect, kan uitoefenen doordat zij beschikt over de meerderheid van de stemrechten of op enig andere wijze de financiële en operationele activiteiten kan beheersen. Hierbij wordt tevens rekening gehouden met potentiële stemrechten die direct kunnen worden uitgeoefend op balansdatum.

De groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarop zij een overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft, worden voor 100% in de consolidatie betrokken. Het aandeel van derden in het groepsvermogen en in het groepsresultaat wordt afzonderlijk vermeld. Deelnemingen waarop geen zeggenschap kan worden uitgeoefend worden niet betrokken bij de consolidatie.

Wanneer er sprake is van een belang in een joint venture, dan wordt het desbetreffende belang proportioneel geconsolideerd. Van een joint venture is sprake indien als gevolg van een overeenkomst tot samenwerking de zeggenschap door de deelnemers gezamenlijk wordt uitgeoefend.

Intercompany-transacties, intercompany-winsten en onderlinge vorderingen en schulden tussen groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen worden geëlimineerd, voor zover de resultaten niet door transacties met derden buiten de groep zijn gerealiseerd. Ongerealiseerde verliezen op intercompany-transacties worden ook geëlimineerd tenzij er sprake is van een bijzondere waardevermindering. Waarderingsgrondslagen van groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen zijn waar nodig gewijzigd om aansluiting te krijgen bij de geldende waarderingsgrondslagen voor de groep.

Gegevens van rechtspersonen van wie de gezamenlijke betekenis te verwaarlozen is, zijn niet opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening.

Als zodanig zijn de volgende verbonden partijen in de consolidatie betrokken:

- Stichting Limburg Institute for Business and Economic Research (LIBER)
- Stichting Maastricht Economic Research Institute on Innovation and Technology (MERIT)
- Universiteit Maastricht Holding B.V.
- Univenture Holding B.V.

Voor een totaaloverzicht van alle verbonden partijen wordt verwezen naar de overige gegevens in paragraaf 4.6.11 Overzicht verbonden partijen. In dit overzicht zijn ook de rechtspersonen opgenomen met een indirect belang via een van de directe deelnemingen.

Kasstroomoverzicht

In het kasstroomoverzicht wordt onderscheid gemaakt tussen kasstromen uit operationele activiteiten, investerings- en financieringsactiviteiten. Onder geldmiddelen worden de liquide middelen verstaan. Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij de indirecte methode volgt de weergave van de kasstroom uit operationele activiteiten door vanuit het exploitatieresultaat correcties toe te passen voor resultaatposten die geen operationele kasstroom met zich meebrengen en voor kasstromen die in de betreffende periode geen resultaatpost zijn.

Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest, ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. De verkrijgingsprijs en agiostorting van de verworven groepsmaatschappij is opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geld heeft plaatsgevonden.

Transacties in vreemde valuta

Transacties luidend in vreemde valuta worden naar euro omgerekend tegen de geldende wisselkoers per transactiedatum. In vreemde valuta luidende monetaire activa en verplichtingen worden per balansdatum naar euro omgerekend tegen de op die datum geldende wisselkoers. Niet-monetaire activa en passiva in vreemde valuta's die tegen historische kostprijs worden opgenomen, worden in euro's omgerekend tegen de geldende wisselkoersen per transactiedatum. De bij omrekening optredende valutakoersverschillen worden als bate of last in de staat van baten en lasten opgenomen.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de leiding van de instelling zich over verschillende zaken een oordeel vormt en dat de leiding schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen.

Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva**Algemeen**

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving. Deze bepalingen zijn van toepassing op grond van de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

In de jaarrekening zijn de bedragen vermeld in duizenden euro's (tenzij anders aangegeven).

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa (alle categorieën) worden opgenomen tegen verkrijgingsprijs minus gelijkmatig over de verwachte gebruiksduur gespreide afschrijvingen en rekening houdende met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijving vangt aan in het jaar na aanschaf voor wat de investeringen in gebouwen en terreinen betreft. De afschrijving van de overige activa vangt aan in de maand na aanschaf. De aan terreinen toegerekende waarde tot en met 2002 is bepaald op basis van een onafhankelijke taxatie naar de situatie op het moment van verkrijging, voor het eerst op 1 januari 1995; de waarde van de ondergrond van gebouwen verworven in 1999 is gebaseerd op een onafhankelijke taxatie, met als prijspeil 1 januari 2000. Hierop wordt niet afgeschreven.

Ten aanzien van de verwachte gebruiksduur wordt van de volgende termijnen uitgegaan:

• Casco	60 jaar
• Afbouw	30 jaar
• Inbouwpakket	15 jaar
• Technische installaties	10 jaar
• Investerings in huurpanden	10 jaar of kortere huurperiode
• Terreinvoorzieningen	20 jaar
• Terreinvoorzieningen kort*	15 jaar
• Laboratorium vaste inrichting*	25 jaar
• Bouwkundig vloeren/binnenschilderwerk*	10 jaar
• Buitenschilderwerk*	7 jaar
• Software en concerninformatiesystemen	3 jaar
• Servers, mainframes en netwerken	3 jaar
• Werkstations en overige ICT apparatuur	3 jaar
• Medische- en laboratoriumapparatuur, diervverblijven	5 jaar
• Audiovisuele middelen en transportmiddelen	5 jaar
• Kantoorinrichting	10 jaar
• Overige inrichting	3 jaar

De posten gemarkeerd met * zijn in 2017 toegevoegd.

Onder 'gebouwen gereed' worden alle panden begrepen die door UM in gebruik zijn genomen en waarvan bij nieuwbouw of verbouw formeel de oplevering heeft plaatsgevonden. Indien de formele oplevering van nieuwbouw of verbouw nog niet heeft plaatsgevonden, worden de investeringen in dergelijke panden gerubriceerd onder 'gebouwen in aanbouw'. De activeringsgrens in roerende goederen bedraagt k€ 2,5. Lagere bedragen worden direct ten laste van de exploitatie gebracht.

Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

Groot onderhoud wordt verwerkt in de onderhoudskosten in het betreffende jaar voor zover de activeringscriteria niet van toepassing zijn.

Financiële vaste activa

Niet-geconsolideerde deelnemingen waar geen invloed van betekenis is, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, rekening houdende met eventuele bijzondere waardeverminderingen. Niet-geconsolideerde deelnemingen met invloed van betekenis worden gewaardeerd tegen netto vermogenswaarde. Geconsolideerde deelnemingen worden op de enkelvoudige balans gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode op basis van de nettovermogenswaarde. Geconsolideerde stichtingen worden niet in de enkelvoudige balans opgenomen. Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd.

Rentedragende leningen en deposito's worden initieel opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, tenzij anders vermeld. De effecten worden tegen de verkrijgingsprijs of de lagere beurswaarde opgenomen, resultaten worden genomen bij mutaties in de portefeuille. Bij de waardering wordt rekening gehouden met eventuele waardeverminderingen. De niet-rentedragende leningen worden opgenomen tegen geamortiseerde waarden.

Acquisities en desinvesteringen van groepsmaatschappijen

Vanaf de overnamedatum worden de resultaten en de identificeerbare activa en passiva van de overgenomen vennootschap opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening. De overnamedatum is het moment dat overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend op de desbetreffende vennootschap.

De verkrijgingsprijs bestaat uit het geldbedrag of het equivalent hiervan dat is overeengekomen voor de verkrijging van de overgenomen onderneming vermeerderd met eventuele direct toerekenbare kosten. Indien de verkrijgingsprijs hoger is dan het nettobedrag van de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva wordt het meerdere als goodwill geactiveerd onder de immateriële vaste activa. Indien de verkrijgingsprijs lager is dan het nettobedrag van de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva, dan wordt het verschil (negatieve goodwill) als overlopende passiefpost opgenomen.

De maatschappijen die in de consolidatie betrokken zijn, blijven in de consolidatie opgenomen tot het moment dat zij worden verkocht; deconsolidatie vindt plaats op het moment dat de beslissende zeggenschap wordt overgedragen.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Door UM wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de directe opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder waardeverminderingverlies wordt direct als last verwerkt in de staat van baten en lasten onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief.

Ook voor financiële instrumenten wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er objectieve aanwijzingen zijn voor bijzondere waardeverminderingen van een financieel actief of een groep van financiële activa. Bij objectieve aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen bepaalt UM de omvang van het verlies uit hoofde van de bijzondere waardeverminderingen en verwerkt dit direct in de staat van baten en lasten.

Vorderingen

Vorderingen worden initieel opgenomen tegen de reële waarde met een vervolgwaaording tegen geamortiseerde kostprijs, dan wel tegen geamortiseerde waarde, zo nodig onder aftrek van een voorziening voor mogelijke oninbaarheid. Beide bepaald op basis van een beoordeling van de individuele posten. Het saldo van projecten uit hoofde van contractonderzoek leidt tot een vordering of een schuld op de balans. Het saldo wordt per project bepaald.

Liquide middelen

De liquide middelen bestaan uit kasgelden, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Zij worden opgenomen tegen nominale waarde; bedragen in vreemde valuta worden daarbij omgerekend in euro's tegen de koers per balansdatum. De liquide middelen staan, tenzij anders vermeld, ter vrije beschikking.

Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen worden het kapitaal, de algemene reserves, de bestemmingsreserves en de bestemmingsfondsen gepresenteerd. De algemene reserve bestaat uit de reserves die ter vrije beschikking staan van het bestuur. Indien een beperktere bestedingsmogelijkheid door de organisatie is aangebracht is het aldus afgezonderde deel van het eigen vermogen aangeduid als bestemmingsreserve. Een deel van de rijksbijdrage is bestemd voor het uitvoeren van onderzoek. Eventuele tekorten op het werk in opdracht van derden dienen dan ook opgevangen te worden uit deze middelen. Hiervoor wordt aanspraak gemaakt op de reserve. Dat deel van de reserve dat hiervoor ingezet dient te worden, is afgezonderd in een bestemmingsreserve.

Indien de beperktere bestedingsmogelijkheid door derden is aangebracht, dan wordt dit deel aangemerkt als bestemmingsfonds.

UM heeft geen eigen vermogen aangemerkt als privaat eigen vermogen. Hierdoor is alle vermogen automatisch als publiek vermogen aangemerkt.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Onder de voorzieningen worden de personele voorzieningen, voorziening verlieslatende contracten en de overige voorzieningen gepresenteerd. Tenzij anders aangegeven worden de voorzieningen opgenomen tegen de geamortiseerde waarde.

Mutaties gedurende het jaar zijn tegen nominale waarde. Het totaal effect van het contant maken van de voorziening is zichtbaar als een herwaardering onder de financiële baten en lasten.

Langlopende schulden

De langlopende schulden zijn bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde. Langlopende schulden worden na eerste verwerking tegen geamortiseerde waarde bepaald op basis van een beoordeling van de individuele posten. Er zijn geen zekerheden gesteld.

Kortlopende schulden

Schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar worden aangeduid als kortlopend. Schulden worden niet gesaldeerd met activa. Schulden worden initieel gewaardeerd tegen de reële waarde en vervolgens tegen kostprijs. Overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen (waaronder geormerkte bijdragen) en nog te betalen bedragen terzake van lasten die aan een verstreken periode zijn toegekend. Van bedragen die voor meerdere jaren beschikbaar zijn gesteld, wordt het nog niet bestede gedeelte op deze post aangehouden. Vrijval ten gunste van de staat van baten en lasten geschiedt naar rato van de besteding. Het saldo van projecten uit hoofde van contractonderzoek leidt tot een vordering of een schuld op de balans. Het saldo wordt per project bepaald.

Operationele leasing

Bij de instelling kunnen leasecontracten bestaan waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom verbonden zijn, niet bij de instelling ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de staat van baten en lasten over de looptijd van het contract.

Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

De baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn verwezenlijkt. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen, indien zij voor het vaststellen van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Opbrengsten uit het verlenen van diensten geschieden naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten.

Rijksbijdragen

Rijksbijdragen worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft.

Overige overheidsbijdragen en -subsidies

Exploitatiesubsidies worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gegenereerd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de instelling de condities voor ontvangst kan aantonen.

Subsidies met betrekking tot investeringen in materiële vaste activa worden in mindering gebracht op het desbetreffende actief en als onderdeel van de afschrijvingen verwerkt in de staat van baten en lasten.

Collegegelden

De collegegelden worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben.

Baten werk in opdracht van derden

Baten werk in opdracht van derden zijn de contractueel overeengekomen baten, baten conform vastgelegde subsidievoorwaarden en baten uit hoofde van meer- en minderwerk en vergoedingen indien en voor zover het waarschijnlijk is dat deze worden gerealiseerd. Contractlasten zijn de direct tot het contract betrekking hebbende lasten, die lasten die in het algemeen aan contractactiviteiten worden toegerekend en toegewezen kunnen worden aan het contract en andere lasten die contractueel aan de opdrachtgever kunnen worden toegerekend. Indien het waarschijnlijk is dat de jaarlasten de baten voor dat jaar overschrijden, dan worden deze verliezen onmiddellijk in de staat van baten en lasten verwerkt.

Overige baten

Overige baten bestaan uit baten verhuur, verkopen, detacheringen, dienstverlening, bijdragen van derden en overige baten.

Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Personeelsbeloningen/pensioenen

De instelling heeft een pensioenregeling bij Stichting Bedrijfs-pensioenfonds ABP. Op deze pensioenregeling zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte of contractuele basis premies betaald door de instelling. ABP hanteert het middelloon als pensioengevende salarisgrondslag.

De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen. Naast de premiebetalingen bestaan momenteel geen andere verplichtingen.

De instelling heeft een pensioenregeling bij Stichting Bedrijfs-pensioenfonds ABP. Op deze pensioenregeling zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte of contractuele basis premies betaald door de instelling. ABP hanteert het middellood als pensioengevende salarisgrondslag. ABP probeert ieder jaar de pensioenen te verhogen met de gemiddelde stijging van de lonen in de sectoren overheid en onderwijs. Onder een bepaald dekkingsgraad percentage, 110%, vindt er geen indexatie plaats. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen. De belangrijkste elementen van de pensioenregeling en de dekkingsgraad van het bedrijfstakpensioenfonds (marktwaarde van de activa uitgedrukt in % van de technische voorziening op basis van de rekenregels van De Nederlandsche Bank) zijn opgenomen op de website van Stichting Pensioenfonds ABP (www.abp.nl).

Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

Afschrijvingskosten vormen een aparte categorie in de staat van baten en lasten.

Immateriële vaste activa inclusief goodwill en materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven.

Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Financiële baten en lasten

Leningen en voorzieningen worden tegen contante waarde opgenomen op de balans. Dit contant maken zorgt voor een waardemutatie. Deze waardemutatie wordt onder de financiële baten en lasten verantwoord.

Resultaat deelnemingen

Universiteit Maastricht Holding B.V. en Univenture Holding B.V. nemen deel in diverse B.V.'s en maken derhalve ook een geconsolideerde staat van baten en lasten. Voor 100% deelnemingen worden onderlinge resultaten volledig geëlimineerd.

Daarnaast hebben Universiteit Maastricht Holding B.V. en Univenture Holding B.V. minderheidsbelangen in diverse ondernemingen. De resultaten van deze deelnemingen voortkomend uit waardeveranderingen in de netto vermogenswaarde of dividenden bij waardering tegen kostprijs, zijn vermeld in paragraaf 4.6.9 Financiële baten en lasten en Resultaat deelnemingen.

Rente en kasstroomrisico

Tijdelijk overtollige liquiditeiten worden gedurende het jaar uitgezet bij drie Nederlandse banken en de Deutsche Bank. Uitzettingen vinden plaats voor een periode korter dan drie maanden en zijn altijd direct opvraagbaar. De banken voldoen aan een minimale A-rating.

Met betrekking tot de vorderingen en de schulden worden geen financiële derivaten met betrekking tot het renterisico gecontracteerd.

Waardeveranderingen financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde

Waardeveranderingen van de volgende financiële instrumenten (waarop geen hedge-accounting wordt toegepast) worden rechtstreeks verwerkt in de staat van baten en lasten:

- financiële activa en verplichtingen die onderdeel zijn van de handelsportefeuille;
- afgeleide financiële instrumenten (derivaten) met een beursgenoteerde onderliggende waarde;
- aangehouden eigen-vermogensinstrumenten die beursgenoteerd zijn.

Kredietrisico

De instelling heeft geen significante concentraties van kredietrisico.

Liquiditeitsrisico

De instelling maakt gebruik van meerdere banken om over meerdere kredietfaciliteiten te kunnen beschikken. Voor zover noodzakelijk, worden nadere zekerheden verstrekt aan de bank voor beschikbare kredietfaciliteiten.

Voor het beoordelen van de liquiditeitspositie (verhouding tussen op korte termijn beschikbare middelen en op korte termijn opeisbare schulden) wordt de current ratio (liquiditeit 1) gehanteerd.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van UM en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

4.2 Enkelvoudige en geconsolideerde balans (na winstbestemming)

De balans geeft een overzicht van de bezittingen, de schulden en het eigen vermogen van UM. Aan de activazijde van de balans staan de bezittingen, in de vorm van goederen, verstrekte leningen, vorderingen en liquide middelen. Aan de passivazijde van de balans staat hoe die activa gefinancierd zijn.

ACTIVA	Geconsolideerd		Enkelvoudig		
	31-12-2017	31-12-2016	31-12-2017	31-12-2016	
Vaste activa					
Materiële vaste activa	191.578	203.228	191.525	202.942	§ 4.5.1
Financiële vaste activa	27.286	27.191	31.793	29.317	§ 4.5.2
Totaal vaste activa	218.864	230.419	223.318	232.259	
Vlottende activa					
Vorderingen	69.355	55.289	67.679	52.539	§ 4.5.3
Liquide Middelen	111.696	95.834	96.505	82.124	§ 4.5.3
Totaal vlottende activa	181.051	151.123	164.184	134.663	
Totaal activa	399.915	381.542	387.502	366.922	
PASSIVA					
	31-12-2017	31-12-2016	31-12-2017	31-12-2016	
Eigen vermogen					
Kapitaal	93.169	93.169	93.169	93.169	§ 4.5.4
Algemene reserve	75.402	69.909	63.189	57.317	§ 4.5.4
Bestemde reserves	70.430	67.038	70.430	67.038	§ 4.5.4
Aandeel derden	-490	-220	-	-	§ 4.5.4
Totaal eigen vermogen	238.511	229.896	226.788	217.524	
Vorzieningen	19.566	20.178	19.481	20.093	§ 4.5.5
Langlopende schulden	3.632	4.171	2.322	2.861	§ 4.5.6
Kortlopende schulden	138.206	127.297	138.911	126.444	§ 4.5.7
Totaal passiva	399.915	381.542	387.502	366.922	

4.3 Enkelvoudige en geconsolideerde staat van baten en lasten

Hieronder volgt de enkelvoudige en geconsolideerde staat van baten en lasten.

	Geconsolideerd		Enkelvoudig			
	Realisatie 2017	Realisatie 2016	Realisatie 2017	Begoting 2017	Realisatie 2016	
Baten						
Rijksbijdragen	236.315	222.668	236.315	226.589	222.668	§ 4.6.1
College- en examengelden	39.567	36.998	39.567	37.809	36.998	§ 4.6.2
Baten in opdracht van derden	100.628	98.550	97.879	97.101	93.929	§ 4.6.3
Overige baten	44.304	46.316	46.941	43.059	44.414	§ 4.6.4
TOTAAL BATEN	420.814	404.532	420.702	404.558	398.009	
Lasten						
Personeelslasten	277.915	264.051	277.532	268.916	259.213	§ 4.6.5
Afschrijvingen	24.744	24.375	24.719	24.930	24.210	§ 4.6.6
Huisvestingslasten	25.917	23.464	25.036	25.790	22.284	§ 4.6.7
Overige instellingslasten	85.425	86.925	85.517	92.981	85.843	§ 4.6.8
TOTAAL LASTEN	414.001	398.815	412.804	412.617	391.550	
Saldo baten en lasten	6.813	5.717	7.898	-8.059	6.459	
Saldo financiële baten en lasten	2.277	-2.637	750	403	-2.849	§ 4.6.9
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering	9.090	3.080	8.648	-7.656	3.610	
Resultaat deelnemingen	-2.215	-1.191	616	-1.144	-1.611	§ 4.6.9
Resultaat na resultaat deelnemingen	6.875	1.889	9.264	-8.800	1.999	
Aandeel derden	258	113	-	-	-	
Exploitatieresultaat	7.133	2.002	9.264	-8.800	1.999	

Het geconsolideerd resultaat van het boekjaar 2017 bedraagt k€ 7.133 positief. Dit bedrag bestaat uit:

- het enkelvoudige resultaat van k€ 9.264 (waarin reeds de resultaten van Universiteit Maastricht Holding B.V. van k€ 2.168 negatief en van Univenture Holding B.V. van k€ 1.032 positief zijn begrepen);
- de resultaten van de geconsolideerde stichtingen waarin overwegende zeggenschap bestaat, te weten het resultaat van de Stichting LIBER voor een bedrag van k€ 187 negatief en van de Stichting MERIT voor een bedrag van k€ 192 negatief;
- en een herwaardering van twee deelnemingen van Universiteit Maastricht Holding B.V. ter waarde van k€ 1.752 negatief.

Voor een uitgebreide toelichting van de resultaten van Univenture Holding B.V. en Universiteit Maastricht Holding B.V. verwijzen wij u naar de jaarverslagen van beide partijen.

Het resultaat aandeel derden bedraagt k€ 258 negatief en heeft betrekking op de deelneming Brains Unlimited B.V. waarin Universiteit Maastricht Holding B.V. een meerderheidsbelang heeft. Het aandeel derden betreft het aandeel dat door derden is ingebracht en derhalve niet in handen is van Universiteit Maastricht Holding B.V. Als gevolg van de consolidatie van deze 100% deelneming, komt dit minderheidsbelang ook tot uiting in de jaarrekening van UM.

4.4 Geconsolideerd en enkelvoudig kasstroomoverzicht

Geconsolideerd kasstroomoverzicht	Geconsolideerd		
		2017	2016
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Resultaat boekjaar	7.133	2.002	
Resultaat aandeel derden	-258	-113	
		6.875	1.889
Lasten die geen uitgaven vergden:			
- Afschrijvingen	24.744	24.375	§ 4.5.1
- Afschrijvingen ivm desinvesteringen	1.537	90	§ 4.5.1
		26.281	24.465
Eliminatie bijzondere posten:			
- Waardemutatie deelneming	2.086	1.141	§ 4.5.2
- Herwaardering overige leningen	1.074	2.034	§ 4.5.2
		3.160	3.175
Mutaties in voorzieningen		-612	-4.812 § 4.5.5
		35.704	24.717
Mutaties in werkkapitaal:			
- Voorraden	-	-	§ 4.5.3
- Vorderingen	-14.066	-3.841	§ 4.5.3
- Kortlopende Schulden	10.909	10.961	§ 4.5.3
		-3.157	7.120
		32.547	31.837
Kasstroom uit investerings-activiteiten			
Materiële vaste activa	-14.631	-28.510	§ 4.5.1
Financiële vaste activa:			
- investeringen in deelnemingen	-6.674	-2.760	§ 4.5.2
- desinvesteringen in deelnemingen	2.036	-	§ 4.5.2
- verstrekte leningen	0	-302	§ 4.5.2
- aflossingen leningen	1.383	243	§ 4.5.2
		-17.886	-31.329
		14.661	508
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
Overige financiering/mutaties eigen vermogen	1.740	27	§ 4.5.4
Langlopende schulden	-539	-72	§ 4.5.6
		15.862	463
Mutatatie liquide middelen			
Liquide middelen			
Beginstand liquide middelen	95.834	95.371	§ 4.5.3
Eindstand liquide middelen	111.696	95.834	§ 4.5.3
		15.862	463

Enkelvoudig kasstroomoverzicht

	Enkelvoudig		
		2017	2016
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Resultaat boekjaar	9.264	1.999	
Resultaat aandeel derden	-	-	
		9.264	1.999
Lasten die geen uitgaven vergden:			
- Afschrijvingen	24.719	24.210	§ 4.5.1
- Afschrijvingen ivm desinvesteringen	1.321	90	§ 4.5.1
		26.040	24.300
Eliminatie bijzondere posten:			
- Waardemutatie deelneming	-390	1.611	§ 4.5.2
- Herwaardering overige leningen	-601	2.034	§ 4.5.2
		-991	3.645
Mutaties in voorzieningen		-612	-4.797 § 4.5.5
		33.701	25.147
Mutaties in werkkapitaal:			
- Voorraden	-	-	§ 4.5.3
- Vorderingen	-15.140	-3.565	§ 4.5.3
- Kortlopende Schulden	12.467	8.834	§ 4.5.3
		-2.673	5.269
		31.028	30.416
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
Materiële vaste activa	-14.623	-28.448	§ 4.5.1
Financiële vaste activa:			
- investeringen in deelnemingen	-2.868	-2.585	§ 4.5.2
- desinvesteringen in deelnemingen	-	0	§ 4.5.2
- verstrekte leningen	-	-	§ 4.5.2
- aflossingen leningen	1.383	243	§ 4.5.2
		-16.108	-30.790
		14.920	-374
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
Overige financiering/mutaties eigen vermogen	-	-	§ 4.5.4
Langlopende schulden	-539	-539	§ 4.5.6
		14.381	-913
Mutatie liquide middelen			
Liquide middelen			
Beginstand liquide middelen	82.124	83.037	§ 4.5.3
Eindstand liquide middelen	96.505	82.124	§ 4.5.3
		14.381	-913

4.5 Toelichting op de balans

4.5.1 Materiële vaste activa

In onderstaande tabel staat een toelichting op de geconsolideerde materiële vaste activa.

	Geconsolideerd		Enkelvoudig	
	31-12-2017	31-12-2016	31-12-2017	31-12-2016
Terreinen	20.795	20.517	20.795	20.517
Gebouwen	148.046	158.850	148.046	158.850
Inventaris en apparatuur	20.613	21.737	20.560	21.451
Bijzondere bibliotheekcollecties	2.124	2.124	2.124	2.124
Totaal	191.578	203.228	191.525	202.942

		Terreinen en terreinvoorz.	Gebouwen gereed	Activa in aanbouw	Inventaris	Bibliotheek collecties	Totaal
Aanschafwaarde	01-jan	22.073	325.587	6.041	42.069	2.124	397.894
Afschrijvingen	01-jan	1.556	172.778	-	20.332	-	194.666
Boekwaarde	01-jan	20.517	152.809	6.041	21.737	2.124	203.228
Mutaties in verslagjaar							
Investeringen	(+)	53	6.134	1.637	6.807	-	14.631
Gerealiseerd	(+)	445	3.389	-4.404	570	-	-
Desinvestering	(-)	-	115	1.126	1.017	-	2.258
Afschrijv. tlv exploitatie	(-)	220	16.319	-	8.205	-	24.744
Afschrijv. ivm desinvest.	(+)	-	-	-	721	-	721
Afboeking afgeschr activa	(-)	85	13.092	-	2.552	-	15.729
Afschr. op afgeb activa	(+)	85	13.092	-	2.552	-	15.729
Mutaties verslagjaar	31-dec	278	-6.911	-3.893	-1.124	-	-11.650
Aanschafwaarde	31-dec	22.486	321.903	2.148	45.877	2.124	394.538
Afschrijvingen	31-dec	1.691	176.005	-	25.264	-	202.960
Boekwaarde totaal	31-dec	20.795	145.898	2.148	20.613	2.124	191.578

De verzekerde waarde van de gebouwen bedraagt M€ 424 volgens de verzekeringspolis per 1 januari 2017 gebaseerd op de inventarisatie medio 2016.

		Terreinen en terreinvoorz.	Gebouwen gereed	Activa in aanbouw	Inventaris	Bibliotheek collecties	Totaal
Aanschafwaarde	01-jan	22.073	325.587	6.041	40.767	2.124	396.592
Afschrijvingen	01-jan	1.556	172.778	-	19.316	-	193.650
Boekwaarde	01-jan	20.517	152.809	6.041	21.451	2.124	202.942
Mutaties in verslagjaar							
Investeringen	(+)	53	6.134	1.637	6.799	-	14.623
Gerealiseerd	(+)	445	3.389	-4.404	570	-	-
Desinvestering	(-)	-	115	1.126	80	-	1.321
Afschrijv. tlv exploitatie	(-)	220	16.319	-	8.180	-	24.719
Afschrijv. ivm desinvest.	(+)	-	-	-	-	-	-
Afboeking afgeschr activa	(-)	85	13.092	-	2.552	-	15.729
Afschr. op afgeb activa	(+)	85	13.092	-	2.552	-	15.729
Mutaties verslagjaar	31-dec	278	-6.911	-3.893	-891	-	-11.417
Aanschafwaarde	31-dec	22.486	321.903	2.148	45.504	2.124	394.165
Afschrijvingen	31-dec	1.691	176.005	-	24.944	-	202.640
Boekwaarde totaal	31-dec	20.795	145.898	2.148	20.560	2.124	191.525

Het gebouwenbestand van UM in de huidige omvang is als gevolg van de groei in aantal studenten, medewerkers en researchfaciliteiten onvoldoende geëquipeerd voor toekomstige ontwikkelingen. Met de komst van een aantal nieuwe onderzoeksgroepen is de huisvesting op de locatie Randwyck niet voldoende gebleken.

Verdere ontwikkelingen vinden plaats op de diverse Brightlands campussen, de Tapijnkazerne en binnen Randwyck. Op dit moment kent UM geen leegstand in haar panden en voorziet dat ook niet op korte termijn.

4.5.2 Financiële vaste activa	Geconsolideerd		Enkelvoudig	
	31-12-2017	31-12-2016	31-12-2017	31-12-2016
Deelnemingen	9.302	6.750	18.158	14.900
Leningen aan verbonden partijen	11.354	12.552	11.354	12.552
Overige verstrekte leningen	2.286	1.870	2.281	1.865
Obligaties en effecten	4.344	6.019	-	-
Totaal	27.286	27.191	31.793	29.317

De positie deelnemingen in de **enkelvoudige balans** ziet er als volgt uit.

	Boekwaarde 01-01-2017	Investeren- gingen	Desinves- tering- en	Herwaarde- ring/resultaat	Boekwaarde 31-12-2017	Deelnemingen percentage
UM Holding B.V.	9.900	2.868	-	-416	12.352	100%
Univenture B.V.	4.989	-	-	806	5.795	100%
Wonen Boven Winkels Maastricht N.V.	11	-	-	-	11	33,33%
Merc plc	-	-	-	-	-	100%
St. IGV NOVAVITAL B.V.	-	-	-	-	-	20%
Totaal	14.900	2.868	-	390	18.158	

In 2017 is k€ 2.868 aan agio gestort in Universiteit Maastricht Holding B.V. ten behoeve van de strategische participaties. Hier van was k€ 1.500 bestemd voor Chemelot Campus B.V., k€ 300 voor Campus Venlo B.V., k€ 380 voor Smart Services Campus Heerlen B.V. en voor Maastricht Health Campus B.V. een bedrag van k€ 688.

Het resultaat van Universiteit Maastricht Holding B.V. wordt gevormd door een verlies van k€ 2.168 en het financiële effect van de verwerking van een vermogensmutatie gerelateerd aan haar deelnemingen Chemelot Campus B.V. en Chemelot Campus C.V. (k€ 1.752). Het resultaat van Univenture B.V. bestaat uit haar resultaat over 2017 van k€ 1.032 positief. De dividenduitkering van Univenture B.V. bedroeg k€ 226.

Onderstaande tabel geeft een toelichting op de post deelnemingen binnen de geconsolideerde financiële vaste activa gegevens. Op de geconsolideerde balans zijn Universiteit Maastricht Holding B.V. en Univenture Holding B.V. niet zichtbaar als deelneming van UM, aangezien deze zijn geconsolideerd.

	Boekwaarde 01-01-2017	Inves- teringen	Desinves- teringen	Herwaarde- ring/resultaat	Boekwaarde 31-12-2017	Deelnemingen percentage
Wonen Boven Winkels Maastricht N.V.	11	-	-	-	11	33,33%
Merc plc	-	-	-	-	-	99,99%
St. IGV NOVAVITAL B.V.	-	-	-	-	-	20,00%
Knowledge Transfer Fund B.V.	696	-	-	-95	601	49,99%
BioPartner Center Maastricht B.V.	280	-	280	-	0	0,00%
Chemelot Campus B.V.	6	380	-	-60	326	33,33%
Chemelot Campus C.V.	2.222	2.862	-	-1.242	3.842	10,00%
Maastricht Health Campus B.V.	106	688	-	-31	763	33,33%
Smart Services Campus Heerlen (CMD) B.V.	1.430	380	-	-458	1.352	33,33%
Chill B.V.	2	-	-	-	2	13,00%
Enabling technologies B.V.	1.195	-	-	56	1.251	16,67%
TMFI B.V.	-	400	200	108	308	50,00%
Maastricht Instruments B.V.	-	551	-	39	590	40,00%
Greenport Campus Venlo B.V.	-	310	-	-269	41	33,33%
BeterVee B.V.	-	-	-	-	-	33,33%
Cimaas B.V.	15	-	-	-	15	47,60%
Mirabilis B.V.	2	-	-	-	2	44,69%
Health Potential B.V.	-	7	-	-	7	66,66%
Cell 2 Tissue B.V.	12	-	4	-	8	52,60%
ToxgenSolutions B.V.	-	-	-	-	-	66,66%
YourRhythmics B.V.	5	1	-	-6	-	66,67%
Maastricht Instruments B.V.	-	558	551	-7	-	0,00%
VitaK B.V.	-	526	254	-121	151	49,90%
StudyJob B.V.	6	-	-	-	6	27,00%
ACS Biomarker B.V.	-	-	-	-	-	2,01%
Digitale Dermatoloog B.V.	-	-	-	-	-	17,50%
Eaglet Eye B.V.	1	-	-	-	1	2,00%
Fabpulous B.V.	-	-	-	-	-	1,69%
MateUM B.V.	12	-	-	-	12	24,00%
MERC plc	-	-	-	-	-	0,01%
Mirnext B.V.	-	-	-	-	-	5,58%
Pharmacell B.V.	447	-	447	-	-	0,00%
Pharmatarget B.V.	2	-	-	-	2	10,00%
BiBo innovations B.V.	-	3	-	-	3	28,30%
Smart Materials Holding B.V.	300	-	300	-	-	17,65%
Flowchamber B.V.	-	5	-	-	5	49,10%
Vision to Health B.V.	-	-	-	-	-	15,00%
Synmabtix B.V.	-	3	-	-	3	28,30%
Totaal	6.750	6.674	2.036	-2.086	9.302	

Van het belang in TMFI B.V. is in 2017 50% verkocht. Er zijn vergaande gesprekken gaande om ook het resterend aandeel in TMFI B.V. op korte termijn te vervreemden, vandaar dat TMFI B.V. niet meer in de consolidatie is meegenomen.

Vanwege een stelselwijziging is het saldo van de overige deelnemingen ultimo 2016 aangepast van Chemelot Campus B.V. en Chemelot Campus C.V. Deze stelselwijziging is rechtstreeks in het vermogen aangepast in 2016. Het agio-bedrag is opgehoogd met M€ 6,8 en de overige reserves zijn afgenomen met M€ 5,1. Deze M€ 1,7 heeft UM verrekend met het resultaat in de kolom herwaardering/resultaat (voor zowel de B.V. als de C.V.).

Het belang in Biopartner Center Maastricht B.V. is in 2015 verworven en bedroeg 30%. Het belang is in 2017 verkocht aan Maastricht Health Campus B.V.

Het belang in de Smart Services Campus Heerlen B.V. (CMD) bedraagt 33,33%.

Greenport Campus Venlo B.V. is in 2017 opgericht en het belang hierin bedraagt 33,33%.

Het belang in Maastricht Health Campus B.V. is in 2015 verworven en bedraagt 33,33%.

Vanwege de governancestructuur en de daaruit vloeiende zeggenschap in deze BV is sprake van invloed van betekenis bij Enabling Technologies B.V. Het belang van 16,67% is derhalve gewaardeerd volgens de netto vermogenswaarde.

Leningen	Boekwaarde 01-01-2017	Verstrekte leningen	Afgelastoste leningen	Herwaar- dering/ correctie	Boek- waarde 31-12-2017	Rente	Resterende looptijd in jaren
Wonen Boven Winkels Maastricht N.V.	284	-	-	115	399	-	52/5
SLIM	12.268	-	1.313	-	10.955	4,5	21
Totaal	12.552	-	1.313	115	11.354		

De achtergestelde lening aan Wonen Boven Winkels Maastricht NV is, gezien het karakter hiervan, gewaardeerd tegen contante waarde. Deze waarde is berekend tegen 0,8% over de resterende looptijd.

Aan SLIM is een zestal leningen verstrekt. De leningen zijn afgegeven voor het realiseren van een MRI-scanner faciliteit die door Brains Unlimited B.V. (BU) wordt geëxploiteerd. De resultaten die deze B.V. zal genereren, worden onder andere aangewend om lening deel 3 en 4 af te lossen. Aan de hand van de liquiditeitsprognose van BU is een reële inschatting gemaakt van de mogelijkheid tot terugbetaling en de omvang van de terugbetaling. In 2016 laat een bijgestelde prognose op basis van een solide schets van toekomstige ontwikkelingen zien dat een terugbetaling binnen de voorziene termijn niet tot de mogelijkheden behoort. Derhalve zijn lening 3 en 4 in 2016 geheel afgewaardeerd.

Lening 1 heeft een looptijd tot 30 december 2021 (4,5% rente); lening 2 heeft een looptijd tot 30 december 2026 (6% rente); lening 3 en 4 hebben een looptijd tot 30 december 2026 (geen rente); lening 5 looptijd tot 30 december 2019 (geen rente); lening 6 heeft een looptijd tot 30 december 2041 (6% rente). De reële waarde is nagenoeg gelijk aan de nominale waarde.

Voor het volledige pakket van leningen aan SLIM geldt dat de condities waartegen deze zijn aangegaan en de verwevenheid met UM, ertoe leiden dat hiervoor de marktrente niet eenduidig is vast te stellen. De reële waarde op basis van marktwaardering is daarom niet opgenomen.

	Boekwaarde 01-01-2017	Verstreckte leningen	Afgelastoste leningen	Herwaar- dering/ correctie	Boek- waarde 31-12-2017	Rente	Resterende looptijd in jaren
KoKo	47	-	16	-	31	-	5
Tragos	373	-	26	106	453	-/4	-
Circumflex	886	-	10	198	1.074	-/4	30/23
Newtricious	-	-	-	-	-	-/5,5	25
SSC-Saurus	559	-	18	182	723	-/4/-	31/16/20
Subtotaal enkelvoudig	1.865	-	70	486	2.281		
BioCon B.V.	2	-	-	-	2	-	-
Dentra B.V.	3	-	-	-	3	-	-
Subtotaal	5	-	-	-	5		
Totaal geconsolideerd	1.870	-	70	486	2.286		

De lening aan studentenvereniging Koko is renteloos. Als zekerheden gelden verpanding van alle huidige en toekomstige vorderingen en alle roerende zaken en voorraad, alsmede een door de beheersstichting afgegeven garantie van maximaal k€ 114.

De reële waarde op basis van marktwaardering kan voor deze leningen niet eenduidig geschat worden. Daarom is de reële waarde niet opgenomen. De renteloze leningen worden contant gemaakt tegen 0,8%.

Studentenverenigingen Circumflex en Tragos hebben ieder in het verleden twee leningen ontvangen waarvan een renteloos is en een tegen 4%. De lening aan de studentenvereniging Saurus bestaat uit een rentedragende lening, met een rentepercentage van 4%, en twee renteloze leningen.

	Boekwaarde 01-01-2017	Verstreckte leningen	Afgelastoste leningen	Herwaar- dering/ correctie	Boek- waarde 31-12-2017	Rente	Resterende looptijd in jaren
Obligaties	-	-	-	-	-		
Subtotaal enkelvoudig	-	-	-	-	-		
Obligaties geconsolideerde partijen	6.019	0	-	-1.675	4.344		
Subtotaal	6.019	0	-	-1.675	4.344		
Totaal geconsolideerd	6.019	0	-	-1.675	4.344		

De obligaties geconsolideerde partijen worden aangehouden door stichting MERIT waarbij de waarde eind 2017 k€ 1.675 lager is dan de stand ultimo 2016 als gevolg van diverse koerscorrecties.

4.5.3 Vlottende activa	Geconsolideerd		Enkelvoudig	
	31-12-2017	31-12-2016	31-12-2017	31-12-2016
Vorderingen	69.355	55.289	67.679	52.539
Liquide middelen	111.696	95.834	96.505	82.124
Totaal	181.051	151.123	164.184	134.663

Vorderingen:

Vorderingen hebben een looptijd korter dan een jaar.

De specificatie van de vorderingen luidt als volgt:

Vorderingen	Geconsolideerd		Enkelvoudig	
	31-12-2017	31-12-2016	31-12-2017	31-12-2016
Nog te fact. bedragen inzake contractonderzoek	26.465	23.930	26.097	22.843
Vorderingen en overige dienstverlening	27.541	17.965	26.956	17.441
Collegegelden	2.478	1.610	2.478	1.610
Vooruit betaalde bedragen	10.803	9.409	10.801	9.351
Nog te ontvangen rentebaten	1	426	1	419
Verstreckte voorschotten	63	91	63	65
Vorderingen op verbonden partijen	1.703	292	1.177	240
Te vorderen BTW	156	173	0	105
Vordering rijksbijdrage lopend jaar	-	-	-	-
Overige vorderingen	145	1.393	106	465
Totaal	69.355	55.289	67.679	52.539

De post 'nog te factureren bedragen inzake contractonderzoek' stijgt met M€ 3,3. Het bedrag in 2016 werd gevormd door 480 projecten; in 2017 waren dat 534 projecten.

De post 'vorderingen en overige dienstverlening' neemt toe met M€ 9,5. Voor M€ 4,8 is dit toe te schrijven aan de inspanningen die in het kader van de provinciale subsidie 'Sciences' zijn verricht en waarvoor de subsidie nog niet is ontvangen. De rest betreft een stijging van de debiteurenpositie. Voor M€ 0,8 heeft dit betrekking op de verrekening in het kader van de print services waarvan de positie in 2017 geheel is geanalyseerd. Het STW project 'DuCat' kent per jaareinde een openstaande vordering van M€ 0,7. Verder zijn reeds cursusgelden gefactureerd voor cursussen die pas in 2018 worden gegeven voor M€ 0,4 en een bedrag van M€ 0,3 met betrekking tot een nieuwe contractpartner. Over geheel 2017 is een toename van het aantal facturen (167 meer ten opzichte 2016) zichtbaar.

Van de studenten die zich tot en met balansdatum hebben ingeschreven bij UM is nog een bedrag van k€ 2.478 te vorderen als gevolg van termijnbetalingen. Dit bedrag zal in de loop van 2018 door middel van incasso's worden geïnd.

De post vooruitbetaalde bedragen bestaat uit een bijdrage aan het azM ten behoeve van de bouw van een nieuwe energiecentrale voor een bedrag van M€ 2,7. Het azM is bezig met het revitaliseren en uitbreiden van haar energiecentrale die van cruciaal belang is voor de energievoorziening van haar primaire zorgproces. Hoofdrede voor deze revitalisering is de veroudering van de huidige centrale. Deze kan de toekomstige capaciteitsvraag niet borgen. Voor de gebouwen die rondom de locatie van het azM liggen, wordt de energie overwegend van het azM betrokken.

Verder is in het kader van de samenwerking met Chemelot InSciTe een vooruitbetaling gedaan van M€ 1,2 voor het FHML deel Biomedical. Aan Chemelot Campus Vastgoed C.V. is een bedrag van M€ 0,5 betaald als btw compensatie, die in 10 jaar zal worden geëgaliseerd. Het restant bestaat uit vooruitbetaalde kosten voor licenties en abonnementen.

De reële waarde van de vorderingen per balansdatum, wijkt niet af van de boekwaarde. Verder is binnen de vorderingen geen sprake van bijzondere verplichtingen.

Liquide middelen:

specificatie luidt als volgt:

Liquide middelen	Geconsolideerd		Enkelvoudig	
	31-12-2017	31-12-2016	31-12-2017	31-12-2016
Kasgeld	77	75	76	75
Rekening-courant banken	86.619	69.706	71.429	57.049
Deposito's looptijd korter dan een jaar	25.000	26.053	25.000	25.000
Totaal	111.696	95.834	96.505	82.124

Voor een toelichting op de ontwikkelingen binnen de liquide middelen, wordt verwezen naar paragraaf 3.9.2 Kasstromen en liquiditeitspositie.

4.5.4 Eigen vermogen

Eigen vermogen	Geconsolideerd				Enkelvoudig			
	Stand per 1-1-2017	Resultaat	Overige Mutaties	Stand per 31-12-2017	Stand per 1-1-2017	Resultaat	Overige Mutaties	Stand per 31-12-2017
Kapitaal	93.169	-	-	93.169	93.169	-	-	93.169
Algemene reserve	69.909	7.133	-1.640	75.402	57.317	9.264	-3.392	63.189
Bestemde reserve	67.038	-	3.392	70.430	67.038	-	3.392	70.430
	230.116	7.133	1.752	239.001	217.524	9.264	-	226.788
Aandeel derden	-220	-258	-12	-490	-	-	-	-
Totaal	229.896	6.875	1.740	238.511	217.524	9.264	-	226.788

De richtlijnen schrijven ten aanzien van het eigen vermogen een onderscheid voor naar het oorspronkelijke **kapitaal**, de algemene reserve en bestemmingsreserves. Het kapitaal betreft de waarde van het om niet verkregen vastgoed medio jaren '90.

De **algemene reserve** bestaat uit de reserves die vrij ter beschikking staan. Indien een beperktere bestedingsmogelijkheid door de organisatie is aangebracht, dan is het aldus afgezonderde deel van het eigen vermogen aangeduid als bestemmingsreserve.

De algemene reservepositie zal worden aangewend voor een tweetal doeleinden:

- De financiering van investeringen in vaste activa (financieringsfunctie)
- De dekking van onvoorziene omstandigheden en eventuele negatieve resultaten (bufferfunctie)

Vanwege een stelselwijziging bij de UM Holding B.V. heeft deze B.V. haar eigen vermogen in de beginbalans aangepast. Haar reserves zijn met k€ 1.752 toegenomen. De UM heeft deze

toename niet in de beginbalans gecorrigeerd maar in het lopende jaar 2017. Vandaar dat deze toename is te zien als het saldo van de **overige mutaties**. Deze toename komt tot stand door de aanpassing in de waardering van Chemelot Campus C.V en de Chemelot Campus B.V.

Deze stelselwijziging heeft als oorzaak dat genoemde B.V en C.V door de UM Holding B.V. tot 2016 zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. In totaal heeft de UM M€ 6,8 bijgedragen aan de oprichting van de B.V en de C.V. Deze bijdrage verliep via de UM Holding B.V. De UM Holding B.V. heeft deze bijdrages tot 2016 rechtstreeks in haar resultaat verwerkt waarmee zij eigenlijk een resultaat op deelnemingen heeft genomen voor het volledige bedrag. Gebleken is dat het resultaat op genoemde deelnemingen slechts M€ 5,1 zou moeten zijn.

In het verleden is dus k€ 1.752 te veel aan resultaat deelneming genomen. De UM Holding B.V verwerkt dit nog in de cijfers van 2016 door de eerdergenoemde beginbalanscorrectie. De UM verwerkt deze mutatie in het lopende jaar 2017.

De totstandkoming van het geconsolideerd resultaat is dan als volgt:

Enkelvoudig resultaat	k€ 9.264 positief
Resultaat LIBER	k€ 187 negatief
Resultaat MERIT	k€ 192 negatief
Correctie UMH BV	k€ 1.752 negatief
Totaal	k€ 7.133 positief

De *bestemmingsreserves* zijn door de universiteit afgezonderd en bedragen ultimo 2017 M€ 70,4. De bestemmingen betreffen enerzijds bestedingsplannen van nieuwe facultaire initiatieven. Anderzijds zijn onderzoeksprojecten aangegaan waarbij een eigen matching vereist is. Voor deze eigen bijdrage worden ook bestemmingsreserves gevormd.

Scheiding publiek/privaat vermogen

UM richt zich uitsluitend op haar kerntaken onderwijs, onderzoek en kennisoverdracht (valorisatie). De middelen die hiertoe worden aangewend, hebben zowel een publieke als een private herkomst. Er is gekozen om geen onderscheid te maken tussen publiek vermogen en privaat vermogen. Het gehele vermogen wordt hierdoor als publiek aangemerkt.

Verklaring verschil enkelvoudig versus geconsolideerd eigen vermogen

	2017
Enkelvoudig eigen vermogen	226.788
Aandeel derden	-490
Eigen Vermogen Stichting LIBER	5.100
Eigen Vermogen Stichting MERIT	7.113
Geconsolideerd eigen vermogen	238.511

Universiteit Maastricht Holding B.V. heeft de deelneming Brains Unlimited B.V. waarin zij een meerderheidsbelang heeft. Dat wil zeggen dat een deel van het eigen vermogen dat in dat belang zit, geen onderdeel van Universiteit Maastricht Holding vormt. Dat deel betreft het 'aandeel van derden' en bedraagt k€ 490 negatief.

Opmerking *enkelvoudig* eigen vermogen

Over 2017 is het exploitatieresultaat toegevoegd aan de algemene reserve. De mutatie in de bestemde reserves is het gevolg van de voortgang in de projecten waarvoor de bestemde reserves zijn gevormd, of betreft de vorming van nieuwe bestemde reserves voor nieuwe projecten en facultaire bestedingsplannen.

4.5.5 Voorzieningen

Voorzieningen	Geconsolideerd		Enkelvoudig	
	31-12-2017	31-12-2016	31-12-2017	31-12-2016
Sociaal beleid	0	21	-	21
Transitievergoeding	157	0	157	-
Langdurig zieken	302	0	302	-
Sabbatical leave	2.571	2.584	2.571	2.584
Verlofsparen	5.348	5.259	5.348	5.259
Eigen risico WGA	2.098	1.622	2.098	1.622
Ambtsjubilea	5.042	4.784	5.042	4.784
Wachtgeld	3.963	5.216	3.963	5.216
Verlieslatende contracten	85	692	-	607
Totaal	19.566	20.178	19.481	20.093

	Stand per 1-1-2017	Dot. 2017	Onttr. 2017	Vrijval 2017	Rente mut. bij CW	Stand per 31-12-2017	Kort < 1 jaar	Lang > 1 jaar
Sociaal beleid	21	0	-21	0	0	0	0	0
Transitie- vergoeding	0	157	0	0	0	157	0	157
Langdurig zieken	0	302	0	0	0	302	302	0
Sabbatical leave	2.584	398	-411	0	0	2.571	0	2.571
Verlofsparen	5.259	737	-652	0	4	5.348	94	5.254
Eigen risico WGA	1.622	1.051	-281	-283	-11	2.098	338	1.760
Ambtsjubilea	4.784	777	-263	-214	-42	5.042	177	4.865
Wachtgeld	5.216	705	-1.997	0	39	3.963	2.745	1.218
Verlieslatende contracten	692	0	-607	0	0	85	0	85
Totaal	20.178	4.127	-4.232	-497	-10	19.566	3.656	15.910

Voorzieningen

De voorzieningen hebben betrekking op bedragen die voor geen ander doel aangewend mogen worden dan waarvoor zij in het verleden of in dit boekjaar beschikbaar gesteld zijn. De voorzieningen zijn contant gemaakt tegen 0,8%, tenzij anders vermeld.

Het percentage wordt bepaald aan de hand van de rendementscijfers op de eerste handelsdag van het nieuwe jaar voor de staatsobligaties met een resterende looptijd van meer dan 10 jaar. Het gemiddelde daarvan bepaalt de hoogte van de verdisconteringsvoet waarbij een afwijking van meer dan 0,5% leidt tot een aanpassing.

De **voorziening sociaal beleid** is getroffen ter dekking van op persoonsniveau aangegane verplichtingen in het kader van reorganisaties die hebben plaatsgevonden bij FHML. De onttrekking aan de voorziening sociaal beleid komt volledig voor rekening van FHML. Met de laatste onttrekking is de voorziening nihil geworden.

De **voorziening transitievergoeding** is gevormd om in de toekomst de kosten te kunnen dekken voor wettelijk bepaalde transitievergoedingen die medewerkers onder bepaalde voorwaarden krijgen bij het beëindigen van hun dienstverband. Landelijk is bepaald dat de opbouw plaatsvindt enkel voor de medewerkers die vanaf 1 april 2017 in dienst zijn gekomen en voldoen aan de voorwaarden. Verder is bepaald dat de opbouw afhankelijk is van het arbeidsverleden van de nieuwe medewerker bij de UM ultimo 2107.

Volgens wet- en regelgeving dient een **voorziening langdurig zieken** gevormd te worden. Gekozen is dan ook voor een pragmatische berekeningswijze. Gekeken wordt naar mensen die ultimo 2017 reeds 18 maanden ziek zijn. Deze mensen worden meegenomen in de voorziening voor een periode van 6 maanden, rekening houdend met hun inzetbaarheid ultimo 2017.

De voorziening **sabbatical leave** is gevormd om in de toekomst de kosten te kunnen dekken voor het verlof dat door bestuurders wordt genoten na hun bestuursperiode. Het verlof dient om het kennis- en vaardigheidsniveau weer op peil te brengen. Deze voorziening is nominaal.

De voorziening **verlofsparen** is gevormd om in de toekomst de kosten te kunnen dekken indien medewerkers hun gespaarde verlofdagen opnemen die zijn gespaard in het kader van de regeling verlofsparen.

De voorziening **eigen risico WGA** is gevormd om de kosten van langdurig ziekteverzuim, mogelijk gevolgd door gehele of gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid, te kunnen dekken voor de periode waarvoor het eigen risico geldt. UM is vanaf 1 juli 2004 eigenrisicodragers.

De voorziening **ambtsjubilea** is gevormd ter dekking van toekomstige uitkeringen ter gelegenheid van het 25-jarig dan wel het 40-jarig ambtsjubileum. Bij de berekening is uitgegaan van de totale verplichting per individuele werknemer. In de berekening is een kans in acht genomen dat in de toekomst geen aanspraak meer wordt uitgeoefend door betrokkene. Deze kans is afhankelijk gesteld van de leeftijd. Basis is het salarisniveau ultimo boekjaar.

De voorziening **wachtgeld** is gevormd om de kosten te kunnen dekken voor medewerkers die onvrijwillig met ontslag zijn gegaan en die aanspraak kunnen maken op deze regeling. Bij de berekening is uitgegaan van de totale wachtgeldverplichting per individuele ex-werknemer. In de berekening is een kans in acht genomen dat in de toekomst geen wachtgeldaanspraak meer wordt uitgeoefend door betrokkene. Deze kans is afhankelijk gesteld van de leeftijd.

Met de oprichting van Brains Unlimited B.V. is een MRI-scanfaciliteit gerealiseerd. Om er zeker van te zijn dat de scanfaciliteit ook volledig benut zal worden zijn aan de B.V. afnamegaranties afgegeven. Een deel van de te realiseren scanuren moet worden bestreden uit te verwerven contractonderzoek. Het aantal contracten blijft achter bij de prognose. Voor het tekort is een wge getroffen. In 2017 is hiervan het laatste deel vrijgefallen en er zijn geen nieuwe garanties afgegeven. Het restant betreft Stichting MERIT.

4.5.6 Langlopende schulden

	Geconsolideerd		Enkelvoudig	
	31-12-2017	31-12-2016	31-12-2017	31-12-2016
UM	3.632	4.171	2.322	2.861
Totaal	3.632	4.171	2.322	2.861

	Lang per 1-1-2017	Kortlopend 1-1-2017	Total per 1-1-2017	Aange-gane leningen	Aflos-singen leningen	Rente mut. stelsel-wijz.	Stand per 31-12-2017	Kort < 1 jaar	Lang	Middel-lang 1 -5 jaar	Lang > 5 jaar	Rente-voet
UM	2.861	539	3.400	-	539	-	2.861	539	2.322	1.480	842	4,3%
SLIM	1.310	-	1.310	0	-	-	1.310	-	1.310	0	1.310	-
Totaal	4.171	539	4.710	0	539		4.171	539	3.632	1.480	2.152	

De gemiddelde interestvoet bedraagt 4,3% per jaar. De langlopende schulden UM betreffen volledig leningen betrokken van de Waterschapsbank en het Restauratiefonds. De aflossing verloopt via de kortlopende schulden en wordt daar gepresenteerd.

De schuld aan SLIM betreft een door Brains Unlimited B.V. toegezegd bedrag als bijdrage in de onderhoudskosten. Deze toezegging bevat geen rente. De reële waarde van de leningen wijkt niet materieel af van de boekwaarde per balansdatum.

4.5.7 Kortlopende schulden

De kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan een jaar. De specificatie is als volgt:

	Geconsolideerd		Enkelvoudig	
	31-12-2017	31-12-2016	31-12-2017	31-12-2016
Vooruitontv. bedragen contractonderzoek	44.882	38.781	44.480	38.536
Overige vooruit ontvangen bedragen	9.119	8.068	8.170	6.739
Doelsubsidies OCW	197	158	197	158
Leveranciers en declaranten	19.244	19.876	18.929	17.585
Te bet. vakantie-uitkering en eindejaarsuitkering	8.038	7.941	8.038	7.941
Af te dragen BTW	292	0	283	-
Af te dragen loonheffing	12.950	12.064	12.466	11.778
Af te dragen pensioenpremie ABP-USZO	3.035	2.592	3.035	2.592
Schulden aan verbonden partijen	257	723	4.371	4.023
Waarborgsommen en vooruit ontvangen huren	788	847	788	847
Aanspraak verlof	19.225	17.891	17.975	17.889
Aflossing langlopende schulden	539	539	539	539
Te betalen rentelasten	117	112	117	112
Collegegelden UM	19.495	17.682	19.495	17.682
Overige kortlopende schulden	28	23	28	23
Totaal	138.206	127.297	138.911	126.444

De post 'vooruitontvangen bedragen contractonderzoek' groeit met M€ 5,9. In 2017 is wederom een voorschot ontvangen in het kader van het Kennis-As project 'ITEM', waarvan dit jaar M€ 1,9 als vooruit ontvangen gepresenteerd wordt. Daarnaast is onder deze post een bedrag van M€ 0,6 opgenomen voor een ERC-grant uit het Europese Horizon 2020 programma en uit datzelfde programma nieuwe projecten "Scala DVN" (M€ 1,1) en "Predict" (M€ 0,8). Voor de Educatieve Agenda Limburg is dat een bedrag van M€ 0,8.

De post 'leveranciers en declaranten' neemt met M€ 1,3 toe. In 2017 is met het azM de implementatie voor de kwaliteitsborging uitgevoerd. Uiteindelijk zijn de kosten (M€ 7,5) bepaald voor het hele jaar waarvoor de factuur van het azM nog niet is ontvangen.

In de post 'Te betalen Vakantie-uitkering en eindejaarsuitkering' is een deel eindejaarsuitkering opgenomen. Dit betreft enkel en alleen het deel dat voor de leden van het CvB wordt opgebouwd over de maand december. Collegeleden ontvangen hun eindejaarsuitkering in de maand november, afwijkend van de overige medewerkers die deze in december ontvangen op basis van de cao Rijksoverheid.

De aanspraak verlof is in 2017 licht gestegen. Volgens de huidige cao is het nu mogelijk om maximaal 360 uur mee over te nemen

naar een volgend kalenderjaar. In 2017 is dit gemiddeld 138 uur per fte, tegenover 140 uur per fte in 2016; een lichte daling dus waarbij ook het tarief per uur is gedaald. Met ingang van 2017 wordt het uurtarief horende bij schaal 11.6 aangehouden.

Met een aantal verbonden partijen heeft UM een rekening-courantverhouding waarmee uitsluitend het onderlinge betalingsverkeer wordt afgewikkeld. Een rekening-couranthouder dient maandelijks de positie aan te zuiveren. Een positief saldo kan hij te allen tijde afroepen. Rente wordt niet berekend.

De post "Collegegelden UM" neemt toe met ruim M€ 1,8 en dat ligt ook in lijn met de ontwikkeling van de aantallen studenten die in termijnen betalen.

4.5.8 Overzicht doelsubsidies

Naast de algemene rijksbijdrage ontvangt UM ook specifieke doelsubsidies. Anders dan bij de rijksbijdrage dienen de niet-aangewende bedragen op de balans verantwoord te worden. Ultimo 2017 zijn twee projecten beëindigd waarvan k€ 148 van de toegekende subsidie niet is aangewend. Verder is in 2017 een nieuw project "Leading to Succes" gestart waarvan k€ 49 vooruit is ontvangen. Ook deze gelden zijn in 2017 niet aangewend.

2017

G2A Aflopend ultimo verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing kenmerk	Toewijzing datum	Bedrag toewijzing	Ontvangen t/m 2017	Totale kosten	Te verrekenen
Orion	HO.100947/SS	22-04-10	200	200	168	32
PLG 2013 01	590598-1	02-12-13	200	200	84	116
Eindtotaal			400	400	252	148

G2B Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing kenmerk	Toewijzing datum	Bedrag toewijzing	Saldo 01-01-2017	Ontvangen t/m 2017	Lasten in 2017	Totale kosten	Saldo nog te besteden 31-12-2017
Leading to Succes	HO/560030255	14-12-16	61	0	49	0	0	49
Eindtotaal			61	0	49	0	0	49

4.5.9 Niet in de balans opgenomen regelingen

Per 31 december 2017 heeft UM de volgende openstaande regelingen:

- In 1994 is een rentedragende geldleenovereenkomst gesloten met Wonen Boven Winkels Maastricht NV voor de som van k€ 726 met een looptijd van 30 jaar en direct opvraagbaar. Dit bedrag stond per 31 december nog in depot bij UM.
- Aan Teikyo Europe B.V. is een bankgarantie afgegeven ter grootte van k€ 136 als waarborg voor de juiste nakoming van verplichtingen uit hoofde van een huurovereenkomst.
- UM staat garant voor een lening van de Provincie Limburg aan Stichting SLIM met een looptijd van 9 jaar. De laatste termijnbetaling door SLIM zal plaatsvinden op 30 december 2021. Totaalbedrag van de garantstelling bedraagt k€ 3.491.
- UM voert chemicaliën en op alcohol gebaseerde stoffen in. Aan de douane is een garantstelling verstrekt voor k€ 6.
- UM heeft een kredietfaciliteit bij haar huisbank van M€ 2,0.
- De aangegane huurverplichtingen voor het komende jaar bedragen k€ 1.960. De huurverplichting van lopende contracten bedraagt in totaal k€ 5.385.
- Gedurende 2016 zijn garanties aan Brains Unlimited B.V. afgegeven, waarbij UM zich verplicht tot een minimale afname van scanfaciliteiten. Voor het jaar 2018 bedraagt deze garantie ruim M€ 2,0. Voor de daaropvolgende jaren wordt de toezegging gecontinueerd. Hiervoor is geen voorziening getroffen.
- Indien het eigen vermogen van strategische participaties binnen de Universiteit Maastricht Holding B.V. lager dan nihil wordt, dan treft de Universiteit Maastricht Holding B.V. daarvoor een voorziening. Mocht een uitkering noodzakelijk zijn en mochten de liquide middelen van de Universiteit Maastricht Holding B.V. niet toereikend zijn, dan staat de Universiteit Maastricht hiervoor garant. In 2017 is door de Universiteit Maastricht Holding B.V. een dergelijke voorziening gevormd ter hoogte van k€ 594.
- Voor de opstart en ontwikkeling van de Chemelot Campus algemeen en meer in het bijzonder voor Chemelot InScite, heeft UM toegezegd hierin bij te dragen tot een maximum van M€ 10. Hiervan is ultimo 2017 M€ 3,5 gerealiseerd.
- Voor de opstart en ontwikkeling van Smart Services Campus in Heerlen is aan de Campus Heerlen Management & Development B.V. een maximale agiostorting van M€ 3 toegezegd. De aandelen zijn in handen van Universiteit Maastricht Holding B.V. Per 31 december 2016 kon nog k€ 380 afgeroepen worden. Dit is in 2017 gebeurd.
- Met de oprichting van Enabling Technologies B.V. is een excellent onderzoeksapparaatpark gerealiseerd. Enabling Technologies B.V. heeft een continuïteitsdoelstelling en in dat licht heeft de combinatie UM/MUMC+ voor 10 jaar tot en met 2021 een afnamegarantie afgegeven tot maximaal M€ 16,0.
- UM heeft toegezegd ruim M€ 1 bij te dragen door middel van agiostortingen via Universiteit Maastricht Holding B.V. naar Kennis Transfer Fund B.V. waar de uitvoering en het beheer liggen van het proof-of-concept en pre-seed fondsen programma, als onderdeel van het Valorisatie Programma Zuid Limburg. Per 31 december 2017 is hiervan k€ 454 voldaan.

4.6 Toelichting op de staat van baten en lasten

De toelichting bij de tabellen heeft betrekking op de enkelvoudige cijfers.

4.6.1 Rijksbijdrage	Geconsolideerd		Enkelvoudig		
	Realisatie 2017	Realisatie 2016	Realisatie 2017	Begoting 2017	Realisatie 2016
Rijksbijdragen					
Toewijzing volgens model PBM	236.305	222.630	236.305	226.509	222.630
Subtotaal	236.305	222.630	236.305	226.509	222.630
Doelsubsidies					
Professionele leergemeenschappen	10	38	10	80	38
Totaal Doelsubsidies	10	38	10	80	38
Overige subsidies OCW					
Rijksbijdrage academisch ziekenhuis Maastricht	67.984	65.201	67.984	62.656	65.201
Totaal overige subsidies OCW	67.984	65.201	67.984	62.656	65.201
Af: inkomensoverdrachten	-67.984	-65.201	-67.984	-62.656	-65.201
Rijksbijdrage als baten verantwoord	236.315	222.668	236.315	226.589	222.668

De Rijksbijdrage wordt door de minister van OCW door middel van begrotingsbrieven (OFB = Overzicht Financiële Beschikkingen) toegekend. UM heeft in 2017 M€ 9,7 meer aan Rijksbijdrage ontvangen dan begroot. De Rijksbijdrage ten behoeve van het azM is M€ 5,3 hoger dan verwacht.

De belangrijkste wijzigingen in de Rijksbijdrage UM betreffen:

- 1e OFB: aanpassing op de loonbijsstelling 2016, prijsbijsstelling 2016, tijdelijk parkeren profileringsmiddelen en een rijksbrede lumpsum/subsidietaakstelling. Totaaleffect: - M€ 1,3;
- 2e OFB: toevoegen profileringsmiddelen aan de lumpsum. Totaaleffect: + M€ 3;
- 3e OFB: referentieraming 2017 en loon- en prijsbijsstelling 2017. Totaaleffect: + M€ 8,2.
- 4e OFB: loon- en prijsbijsstelling 2017 (HGIS) en technische correcties. Totaaleffect: - k€ 49.

De middelen die in 2017 beschikbaar zijn gekomen op titel referentieraming (studentenvolume) hebben een structureel karakter en nemen in omvang toe vanaf 2018. In het kader van specifieke taken en verantwoordelijkheden op het gebied van onderwijs, onderzoek en patiëntenzorg kent het ministerie van OCW jaarlijks een Rijksbijdrage ten behoeve van de werkplaatsfunctie toe aan de academische ziekenhuizen. UM ontvangt deze Rijksbijdrage voor de werkplaatsfunctie en stelt deze onverwijld – als inkomensoverdracht - aan het azM beschikbaar.

FASoS heeft in 2017 op titel Duurzame Geesteswetenschappen k€ 584 ontvangen. Deze middelen zijn in 2017 volledig ingezet ter versterking van het onderzoek (zaaigeld, netwerkvorming via onderzoekscentra en het financieren van overbruggingsperiodes en het co-financieren van PhD-trajecten) en ter versterking van de kwaliteit van het onderwijs (leerlijn academische vaardigheden, optimaliseren van de kwaliteit en kwaliteitszorg onderwijs en curriculumrevisies).

4.6.2 Examen- en collegegelden	Geconsolideerd		Enkelvoudig		
	Realisatie 2017	Realisatie 2016	Realisatie 2017	Begoting 2017	Realisatie 2016
College- en examengelden studiejaar 15 / 16	-	23.866	-	-	23.866
College- en examengelden studiejaar 16 / 17	25.296	13.132	25.296	24.198	13.132
College- en examengelden studiejaar 17 / 18	14.271	-	14.271	13.611	-
Totaal college- en examengelden	39.567	36.998	39.567	37.809	36.998

De gerealiseerde collegegelden zijn M€ 1,8 hoger dan begroot. Bij het opstellen van de begroting 2017 is door een aantal eenheden de omvang van de studentenpopulatie en de gemiddelde hoogte van de collegegelden te laag geraamd (FL en FHML). Bij FL ligt de oorzaak in het hoger dan begroot aantal studenten dat het instellingscollegegeld moet betalen; bij FHML is de instroom hoger dan begroot. Daarnaast is het effect van nieuwe opleidingen zichtbaar. Voor andere eenheden geldt dat het aantal ingestroomde studenten achter gebleven is bij de raming of dat het aandeel niet-EER studenten lager is dan begroot (SBE, FPN en FHS-UCV). De inschatting van de instroom en het bestuigingsniveau van de studenten is hier mede debet aan.

De ontwikkeling van de collegegeldopbrengsten wordt in 2017 beïnvloed door de administratieve verwerking van ITM/ IMM (KAS) studenten bij FHML. KAS-studenten moeten voor het behalen van hun diploma ingeschreven staan bij FHML als student. Begroot waren deze opbrengsten als zijnde contractonderwijsbaten.

4.6.3 Baten werk in opdracht van derden

	Geconsolideerd		Enkelvoudig		
	Realisatie 2017	Realisatie 2016	Realisatie 2017	Begoting 2017	Realisatie 2016
Baten contractonderwijs	18.607	20.315	18.607	20.584	20.315
Baten contractonderzoek					
- NWO/KNAW (2e geldstroom)					
* NWO	15.744	16.671	15.744	16.902	16.671
* KNAW	229	31	229	8	31
- Onderzoek overig (3e geldstroom)	15.973	16.702	15.973	16.909	16.702
* Nationale overheid	16.711	12.517	16.711	16.971	12.517
* Internationale overheid					
- EU-kaderprogramma	13.986	11.964	13.986	11.366	11.964
- ERC-grants	1.582	2.531	1.582	4.432	2.531
- Internat. overheid overig	528	-180	528	961	-180
* Nationale non-profit	9.201	11.957	9.201	6.195	11.957
* Internationale non-profit	3.762	3.005	3.762	3.411	3.005
* Collectebusfondsen	8.180	7.046	8.180	6.429	7.046
* Bedrijven	9.399	12.693	9.399	7.816	8.072
* Overig	2.699	-	-50	2.026	-
* Dotatie verlieslatende contracten	-	0	-	-	-
Baten werk in opdracht van derden	100.628	98.550	97.879	97.101	93.929

Onder de baten in opdracht van derden worden alle baten begrepen die zijn behaald uit voor derden verricht contractonderwijs en -onderzoek.

Baten contractonderwijs

De baten contractonderwijs zijn M€ 2,0 lager dan begroot. FHML kent de grootste daling die met name wordt veroorzaakt door het KAS-programma en een lager dan verwachte instroom van studenten binnen de huisartsenopleiding. Daarnaast speelt de administratieve verschuiving tussen de begrote en gerealiseerde collegegeldopbrengsten en baten contractonderwijs als gevolg van het feit dat KAS-studenten voor het behalen van hun diploma ingeschreven moeten staan bij FHML als student. De tijdelijke stopzetting van het PreMed programma en minder studenten binnen het Foundation-programma hebben binnen FHS-UCM geleid tot lagere baten contractonderwijs.

Binnen SBE is de begrote ambitie ten aanzien van de instroom in het Post Graduate Education programma niet gerealiseerd.

Baten contractonderzoek

De faculteiten hebben bij het opstellen van de begroting de ambitie uitgesproken dat de omvang van de totale 2e en 3e

geldstroomactiviteiten in 2017 zou toenemen. Een ambitie die deels samenhangt met de ontwikkeling van de Kennis-As activiteiten, waarbij enerzijds sprake is van provinciale contractbaten (3e geldstroom) binnen het Kennis-As programma en anderzijds van het genereren van additionele 2e en 3e geldstroombaten.

Ondanks de toegenomen concurrentie binnen het contractonderzoek en de ontwikkelingen binnen het subsidielandschap ziet FHML haar 3e geldstroomportefeuille in 2017 groeien. FHS, FASoS en FL zien hun 3e geldstroombaten stijgen ten opzichte van de realisatie 2016; deze stijging is echter lager dan hun begrote groei en ambitie voor 2017. Het 3e geldstroomonderzoek binnen SBE en FPN is ten opzichte van 2016 stabiel gebleven.

De geambieerde groei van de 2e geldstroombaten wordt nagenoeg niet gerealiseerd en de wervingskracht binnen de 2e geldstroom heeft derhalve bestuurlijke aandacht.

Verder valt bij de vergelijking van de begroting met de realisatiecijfers op dat er verschuivingen optreden tussen de verschillende baten categorieën. Vooral bij het inschatten van nieuwe projecten, wordt veelal de categorie 'overig' gebruikt; de realisatie vindt plaats op één van de andere subcategorieën.

4.6.4 Overige baten

	Geconsolideerd		Enkelvoudig		
	Realisatie 2017	Realisatie 2016	Realisatie 2017	Begoting 2017	Realisatie 2016
- Inschrijfgelden symposia/congr./curs.	3.091	2.927	3.091	3.003	2.927
- Sponsoring & subsidies	7.435	8.229	7.435	6.397	8.229
- Verhuur goederen/faciliteiten/voorz.	4.805	4.679	4.805	4.937	4.679
- Verkoop producten & dienstverlening					
* Admin./ICT diensten v. derden	287	286	287	435	286
* Bibliothecaire diensten v. derden	1.744	1.761	1.744	1.904	1.761
* Externe detacheringen	3.776	6.636	6.793	5.567	6.636
* Baten medische en zorginstellingen	11.277	8.836	11.277	7.426	8.836
* Overige verkoop product/dienst.	11.889	12.962	11.509	13.389	11.060
	28.973	30.481	31.610	28.722	28.579
Totaal overige baten	44.304	46.316	46.941	43.059	44.414

De overige baten zijn in 2017 M€ 3,9 hoger dan begroot. Deze afwijking betreft met name de posten sponsoring en subsidies en verkoop producten & dienstverlening.

Sponsoring en subsidies

Onder deze post worden onder andere subsidies gerealiseerd verbonden aan de uitvoering van contractactiviteiten. De omvang van deze baten is op voorhand lastig in te schatten met afwijkingen binnen de realisatie tot gevolg.

In 2017 heeft een toekenning van subsidie uit de regeling Stimulering Europees Onderzoek (SEO) plaatsgevonden ter hoogte van M€ 1,1 (M€ 0,7 hoger dan begroot). Dit betreft een matchingsbijdrage voor Horizon 2020 aanvragen die zijn toegekend in 2017.

De fasering in de uitvoering van de activiteiten in het kader van FHS-Sciences en de hieraan gekoppelde provinciale bijdrage heeft in 2017 geleid tot een lager dan begrote afroep van de provinciale subsidie in het kader van de versterking natuurwetenschappen binnen het Maastricht Science Programme, Biobased Materials en Systems Biology (M€ 1,1).

De omvang van de verantwoorde beurzen is in 2017 aanzienlijk hoger dan begroot.

Verkoop producten en dienstverlening

De stijging wordt veroorzaakt door hogere detachingsbaten binnen FHML en een toename van de verrekeningen met het azM, bijvoorbeeld in het kader van de afwikkeling van het project Maastricht studie 2. Tevens is sprake van hogere verrekeningen in het kader van Enabling Technologies, Scannexus, RegMed XB (start-up fase) en InSciTe. Verder is sprake van hoger dan begrote baten op jaaractiviteiten binnen de onderzoekscholen.

4.6.5 Personele lasten	Geconsolideerd		Enkelvoudig		
	Realisatie 2017	Realisatie 2016	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
Beloning voor arbeid					
Salarissen	180.774	176.982	176.867	176.070	169.960
Vakantiegeld	13.551	13.098	13.262	12.675	12.580
Eindejaarsuitkering	12.187	12.094	11.917	11.642	11.617
Totaal beloning voor arbeid	206.512	202.174	202.046	200.387	194.157
Pensioenlasten	30.179	25.900	29.572	28.288	24.904
Sociale lasten	23.659	22.772	23.136	22.332	21.823
Loonkosten incl. pens. en soc. lasten	260.350	250.846	254.754	251.007	240.884
Overige personele lasten					
* Training en opleidingen	2.951	2.780	2.941	2.999	2.780
* Wervingkosten	239	168	239	47	168
* Personeelsvoorziening					
* Dotaties personeelsvoorzieningen	4.127	1.052	4.127	100	1.052
* Vrijval personeelsvoorzieningen	-4.122	-5.555	-4.122	-	-5.555
* Uitzendkrachten en declaranten	8.616	9.044	14.059	10.807	14.745
* Overige personele lasten	5.754	5.716	5.534	3.956	5.139
Totaal overige personele lasten	17.565	13.205	22.778	17.909	18.329
Totaal personele lasten	277.915	264.051	277.532	268.916	259.213

De personeelslasten bedragen 67% van de totale UM-lasten. Ten opzichte van de begroting 2017 en de realisatie 2016 zijn deze lasten in absolute omvang gestegen. In onderstaande tabel is de personeelsopbouw (ook naar WP-functie categorie) weergegeven.

Ten opzichte van de realisatie 2016 is de UM-staf inclusief de medisch specialisten met 119 fte gegroeid. Begroot was een totale staf van 3.599 (3.655 inclusief medisch specialisten); tegenover de begroting is de UM-staf in 2017 derhalve met 13 fte gegroeid.

Personeel (fte)	2017	2016	2015	2014	2013
Personeelsopbouw per 31 december					
Wetenschappelijk personeel (WP)	2.098	2.018	1.922	1.815	1.831
Ondersteunend personeel (OBP)	1.511	1.477	1.401	1.387	1.380
	3.609	3.495	3.323	3.202	3.211
Medisch specialisten	59	54	54	54	54
Totaal UM inclusief medisch specialisten	3.668	3.549	3.378	3.257	3.265
WP (fte, op basis van UFO)	2.098	2.018	1.922	1.815	1.831
- Hoogleraar	189	145	146	142	141
- UHD	189	222	199	185	175
- UD	376	355	333	322	315
- Docenten	260	250	249	226	207
- Onderzoekers	311	305	295	280	286
- Promovendi	763	701	666	646	686
- Overig WP (waaronder studentassistenten, WP zonder UFO-classificatie)	9	40	34	14	21

Het aantal werknemers dat buiten Nederland werkzaam is, is 3 fte.

UM Holding B.V. en Univenture Holding B.V. hebben samen gemiddeld 10,0 fte in dienst gehad in 2017. Derhalve zijn voor UM (geconsolideerd) per 31 december 2017 3.678 fte werkzaam inclusief medisch specialisten.

Bovenstaande tabel laat zien dat de groei in wetenschappelijk personeel met name plaatsvindt binnen de functiecategorieën UD en promovendi. Aangezien de bijzondere hoogleraarschappen worden omgezet in reguliere hoogleraarschappen is een stijging zichtbaar binnen de functiecategorie hoogleraren en een daling in de functiecategorie UHD.

Ontwikkeling van de loonkosten inclusief pensioenen en sociale lasten realisatie 2017 versus realisatie 2016

De mutatie in de loonkosten bedraagt M€ 13,9. Deze stijging is naar een aantal oorzaken te herleiden waarbij de cao-ontwikkeling, de pensioenpremiestijging en de jaarlijkse periodiekontwikkeling de belangrijkste zijn. Bij de cao-ontwikkeling is aangesloten op het in mei 2017 gesloten cao-akkoord 2016/2017 dat is verlengd tot 1 juli 2018. Per 1 januari 2017 is als gevolg hiervan het loon met 1,4% gestegen. Vanuit de loonbijstelling Rijksbijdrage wordt deze loonsverhoging deels bekostigd.

Verder is een groei in de omvang van de staf zichtbaar, zijnde 119 fte. Een kanttekening die hierbij gemaakt dient te worden is dat de groei in staf veelal in de laatste vier maanden van 2017 heeft plaatsgevonden. Hierdoor stijgt het aantal mje's en de daaraan verbonden loonkosten minder fors dan op basis van de fte-ontwikkeling verwacht had mogen worden. Daarnaast zijn in vergelijking met 2016 de wachtgeldlasten en de toevoeging aan de korte termijn verlofschuld minder hoog.

De korte termijn verlofschuld heeft betrekking op de verlofaanspraak van medewerkers. De omvang van de verlofschuld eind 2016 is aanleiding geweest tot het nemen van UM-brede maatregelen om de hoogte en de ontwikkeling van deze verlofschuld op decentraal niveau intensiever te kunnen monitoren. Door een toename van de staf is in 2017 de korte termijn verlofschuld nog licht gestegen. In vergelijking met voorgaande jaren is deze stijging beperkt mede doordat het tarief per verlofjaar en het gemiddeld aantal openstaande verlofuren per fte zijn gedaald.

Ontwikkeling van de loonkosten inclusief pensioenen en sociale lasten realisatie 2017 versus begroting 2017

De gerealiseerde loonkosten 2017 wijken M€ 3,7 af van de begroting 2017. De verklaring hiervoor is als volgt:

- In de begroting 2017 was nog geen rekening gehouden met de cao-ontwikkeling per 1 januari 2017 en de pensioenpremiestijging. Ten tijde van het opstellen van de begroting was het cao-akkoord 2016/2017 nog niet gesloten.
- UM is in fte-aantallen gegroeid. De begrote groei is nagenoeg gelijk aan de in 2017 daadwerkelijk gerealiseerde groei. Desondanks stijgen de loonkosten minder fors dan begroot aangezien de groei in fte vooral in de laatste vier maanden van 2017 heeft plaatsgevonden. Vacatures zijn later dan verwacht ingevuld en vervangingen hebben deels in een lager dan begrote schaal plaatsgevonden. Ook zijn enkele

vacatures door een tijdelijke inhuur van derden ingevuld.

De in de begroting opgenomen groei van de formatie voor nieuwe activiteiten is veelal tegen een gemiddelde personeelslast begroot. De werkelijk gerealiseerde gemiddelde personeelslast is lager dan geraamd.

- In de begroting is op basis van ervaring rekening gehouden met een onderbesteding op de loonkosten. De werkelijke groei van UM is in 2017 zodanig geweest dat het opnemen van een onderbesteding in de begroting achteraf gezien niet noodzakelijk was.
- Door minder dan begrote wachtgelduitkeringen zijn de gerealiseerde wachtgeldlasten lager.
- De toename van de korte termijn verlofschuld was niet begroot. Het negatieve effect in de gerealiseerde loonkosten 2017 is beperkt.

De trainings- en opleidingskosten zijn nagenoeg conform begroting. Periodiek wordt de relatieve omvang van de trainings- en opleidingskosten in relatie tot de loonkosten gemonitord om zeker te stellen dat bij een groei van staf het opleidingsbudget afdoende is. De wervingskosten zijn bij MUO hoger dan voorzien als gevolg van de invulling van een aantal vacante posities waaronder de posities van directeur Human Resources en Chief Information Officer.

Ten aanzien van de **personeelsvoorzieningen** heeft UM in 2016 de berekeningssystematiek van de toekomstige wachtgeldverplichting aangepast. In 2017 is als gevolg van deze herziening M€ 2 vrijgevallen en is de omvang van deze voorziening met M€ 1,3 afgenomen. Daarnaast is de omvang van de vrijval en onttrekkingen aan de voorziening eigen risico WGA kleiner dan de omvang van de dotaties aan de voorziening. Per saldo neemt de waarde van deze voorziening met M€ 0,5 toe. Ten slotte is de voorziening ambtsjubilea iets in omvang toegenomen.

In 2017 zijn twee nieuwe voorzieningen gevormd. De eerste betreft de voorziening voor 'langdurig zieken'. In 2017 is k€ 300 aan deze voorziening gedoteerd. De tweede betreft een voorziening voor de transitievergoeding voor medewerkers wier dienstverband bij UM na twee jaar of langer eindigt. Eind 2017 is k€ 160 aan deze voorziening gedoteerd.

Meer externe inhuur van uitzendkrachten en declaranten bij de ondersteunende eenheden Finance, FS, SSC, UB-TC, CAS en MUO en bij de faculteiten FHML, FL en FHS heeft tot een afwijking van M€ 3,3 tussen de gerealiseerde en geprognosticeerde lasten geleid. Bij deze beheerseenheden ligt de afwijking in een van de volgende (of een combinatie van) oorzaken: hoger activiteitsniveau, het niet-tijdig kunnen invullen van vacatures en daardoor genoodzaakt zijn externe krachten in te schakelen, administratieve verschuivingen en het bewust inzetten van externen bij het uitvoeren van tijdelijke opdrachten.

De gerealiseerde overige personele lasten zijn M€ 1,6 hoger dan begroot. Diverse kleine ontwikkelingen liggen hieraan ten grondslag. Denk hierbij aan vergoedingen voor verhuiskosten, de gewijzigde systematiek voor de verrekening van de kosten voor de kerstgeschenken en de ten opzichte van de begroting gestegen kosten woon-/werkverkeer.

4.6.6 Afschrijvingen	Geconsolideerd		Enkelvoudig		
	Realisatie 2017	Realisatie 2016	Realisatie 2017	Begoting 2017	Realisatie 2016
- Afschrijving gebouwen en installaties	16.539	16.808	16.539	16.220	16.808
- Afschrijving apparatuur en laboratoria	5.557	4.899	5.545	5.947	4.777
- Afschrijving ICT	1.607	1.752	1.603	1.903	1.728
- Afschrijving kantoorinrichting	1.041	916	1.032	860	897
Totaal afschrijvingen	24.744	24.375	24.719	24.930	24.210

De in 2017 gerealiseerde afschrijvingslasten liggen nagenoeg in lijn met de begroting. Oorzaken van de M€ 0,2 afwijking zijn: de latere ingebruikname van laboratoria en apparatuur voor het onderzoek in Venlo (FHS-Venlo), de oplevering van gebouwen & installaties AMIBM en LINK en een onderbesteding op de gereserveerde budgetten voor vervanging IT-apparatuur binnen het onderwijsbureau van FPN.

4.6.7 Huisvestingslasten	Geconsolideerd		Enkelvoudig		
	Realisatie 2017	Realisatie 2016	Realisatie 2017	Begoting 2017	Realisatie 2016
- Huren	7.528	6.857	7.318	8.333	6.592
- Kosten onderhoud/aanpassingen	3.979	4.414	3.979	4.305	4.414
- Schoonmaak en afval	3.869	3.706	3.866	4.538	3.699
- Beveiliging	1.746	1.526	1.746	1.486	1.526
- Energie lasten	3.858	4.155	3.853	4.793	4.146
- Wettelijke lasten	1.031	1.065	1.031	1.580	1.065
- Specifiek	2.913	456	2.913	755	456
- Overige huisvestingslasten	993	1.285	330	-	386
Totaal huisvestingslasten (excl. afschr)	25.917	23.464	25.036	25.790	22.284

De gerealiseerde huisvestingslasten zijn in 2017 M€ 0,8 lager dan begroot. De lager dan gebudgetteerde huurlasten zijn onder andere ontstaan doordat geen tijdelijke ruimte op Randwyck is gehuurd en door de vertraging in de oplevering van de laboratoria in Villa Flora in Venlo. Besparingen op onderhoud hebben geleid tot een onderbesteding op het onderhoudsbudget van k€ 300. Verder is in 2016 een onderzoek uitgevoerd naar de omvang en opbouw van de schoonmaakkosten. Dit onderzoek heeft geresulteerd in enerzijds een structurele verlaging van de schoonmaakkosten van het Universitair Sportcentrum en anderzijds in het tot een minimum beperken van meerwerk in de toekomst. Echter door de groei in het aantal vierkante meters zijn de kosten van de servicecontracten evenredig gegroeid. Dit verklaart de hogere kosten ten opzichte van de realisatie 2016. De energielasten zijn ruim k€ 900 lager dan begroot. De lager dan begrote wettelijke lasten betreffen met name de opstalverzekering.

De afwijking tussen de realisatiecijfers 2017 en 2016 bedraagt in totaal M€ 2,8 negatief. In de realisatie 2017 stijgen de huren met M€ 0,7 in vergelijking met 2016. Tegenover lagere kosten van k€ 370 voor het Endepolsdomein staan nieuwe huurkosten voor BISS-Heerlen (k€ 130) en Chemelot (k€ 700). Daarnaast is van de verhoging k€ 122 aan Guesthouse toe te schrijven. Het onderdeel 'specifiek' laat de grootste stijging in de realisatie zien. Dit wordt onder andere veroorzaakt door de lasten die in 2017 zijn gemaakt voor sloopwerkzaamheden en asbestverwijdering van de Tapijnkazerne (bijna M€ 0,7). Deze kosten waren in de projectbegroting van de Tapijnkazerne opgenomen als investeringen, waarop vanaf 2018 meerjarig zou worden afgeschreven. Deze kosten zijn dus naar voren getrokken. Verder is gebleken dat in voorgaande jaren voor een bedrag van M€ 0,8 ten onrechte als 'materieel vast actief in aanbouw' is aangemerkt. De kosten hiervan worden nu alsnog in 2017 genomen en zijn gerubriceerd onder de post 'specifiek'.

4.6.8 Overige instellingslasten	Geconsolideerd		Enkelvoudig		
	Realisatie 2017	Realisatie 2016	Realisatie 2017	Begoting 2017	Realisatie 2016
- ICT lasten (excl. afschrijvingen)					
* Kosten licenties	3.888	4.257	3.888	3.992	4.257
* Kosten hardware	2.615	2.851	2.615	2.033	2.851
* Kosten telecommunicatie	872	1.064	872	1.480	1.064
* Kosten ICT consultancy	3.877	4.577	3.877	4.482	4.577
	11.252	12.749	11.252	11.988	12.749
- App./Inv./Transportmid. (excl afschr.)					
* Aanschaf app., inv., transportmid.	1.208	1.586	1.208	1.904	1.586
* Huur/lease app., inv., transportmid.	1.890	1.626	1.890	2.177	1.626
* Onderhoud app., inv., transportmid.	1.642	1.770	1.642	1.878	1.770
	4.740	4.982	4.740	5.959	4.982
- Operationele lasten					
* Kantoorkosten	1.099	1.069	923	1.469	975
* Abonnementen en collectievorming	6.088	5.560	6.088	5.328	5.560
* Grondstoffen, hulpmid., proefdieren	7.008	7.139	7.008	7.839	6.825
* Materialen en gereedschappen	1.900	1.699	1.900	2.205	1.629
* Org.kosten cursus/training/congres	1.850	1.740	1.834	1.198	1.718
* Reis- en verblijfkosten	8.187	7.819	7.963	7.433	7.593
* Kosten advisering	4.355	3.398	3.665	13.431	3.384
* Uitbesteed werk	10.792	10.698	12.442	0	11.975
* Bijdragen subsidies/lidmaatschappen	9.987	11.174	9.987	11.797	11.174
* Lasten extern onderwijs	8.590	7.742	8.170	9.675	7.742
* Representatiekosten	1.573	1.936	1.525	1.757	1.887
* Rente- en bankkosten	133	81	131	148	81
* Kosten catering	1.177	1.373	1.216	1.217	1.373
* Kopieer / drukkosten	2.554	2.027	2.532	1.317	1.976
* Verlies op debiteuren	717	420	717	-	420
* Overige algemene kosten	3.423	5.319	3.424	10.221	3.800
	69.433	69.194	69.525	75.034	68.112
Totale overige instellingslasten	85.425	86.925	85.517	92.981	85.843

Een aantal significante stijgingen en dalingen binnen de overige instellingslasten wordt hieronder verklaard.

De ontwikkeling van de **ICT-lasten** is in 2017 met name beïnvloed door de uitvoering van het IT re-focus programma en de fasering van een aantal UM-brede innovatieprojecten. De hiervoor beschikbare budgetten zijn in 2017 niet volledig besteed.

De kosten voor **apparatuur, inventaris en transportmiddelen** zijn M€ 1,2 lager dan begroot. Het uitstellen van een aantal herinvesteringen in kantoorinrichting, apparatuur en automatiseringsmiddelen binnen de faculteiten is hier mede debet aan. Daarnaast is binnen FHS-Sciences sprake van een vertraging in project gerelateerde kosten en zijn de inrichtingskosten van het masterlab via de overige operationele lasten gerealiseerd. Hier staat tegenover dat in het kader van de activiteiten van Enabling Technologies (ET) een hogere huur van apparatuur heeft plaatsgevonden. In de realisatiecijfers is dat goed te zien (in 2016 M€ 1,1 en in 2017 M€ 1,7).

De **operationele lasten** 2017 zijn M€ 5,5 lager dan begroot.

De ervaring leert dat het voor de eenheden lastig is om op posten-niveau een begroting af te geven wat er toe leidt dat een deel van de operationele lasten binnen de overige algemene kosten wordt begroot. De realisatie vindt wel op de individuele operationele lastensoorten plaats. Enkele opvallende ontwikkelingen worden in de volgende alinea's kort toegelicht.

De **kosten voor advisering en uitbesteed werk** zijn in 2017 M€ 2,7 hoger dan geraamd. Deze stijging is met name gerealiseerd bij FHML waar de omvang van de uitbesteding van onderzoekswerk hoger is door de groei van het contractonderzoek. Daarnaast kent FHML hogere bijdragen aan het Clinical Trial Center Maastricht, het azM en InSciTe en zijn de visitatiekosten hoger dan verwacht. Hier staat een daling van de kosten tegenover als gevolg van een gewijzigde planuitvoering van de gebiedsontwikkeling van de Maastricht Health Campus.

Tot slot wordt de ontwikkeling van deze kostenpost in 2017 beïnvloed door de afname van scanfaciliteiten in het kader van de contracten die met Brains Unlimited daarover zijn afgesloten en de vrijval van de hieraan gerelateerde voorzieningen.

Een wijziging ten aanzien van de agiostortingen binnen de Chemelot campus heeft een daling van de *bijdragen/subsidies* en lidmaatschappen tot gevolg gehad.

De daling van de lasten extern onderwijs is het gevolg van lagere kosten verbonden aan co-schappen bij FHML en een verschuiving van de onderwijskosten van FHS-Venlo welke als lasten extern onderwijs waren begroot.

Naast de hierboven genoemde verschuivingen tussen kostensoorten is de ontwikkeling van de post overige algemene kosten in 2017 beïnvloed door een andere fasering in de uitvoering van projecten die worden gefinancierd uit centraal beschikbare innovatiemiddelen, onderbestedingen op beschikbare exploitatiebudgetten en een vertraging in de planvorming en uitvoering van de strategische herziening van SBE.

4.6.9 Financiële baten en lasten en Resultaat deelnemingen

	Geconsolideerd		Enkelvoudig		
	Realisatie 2017	Realisatie 2016	Realisatie 2017	Begoting 2017	Realisatie 2016
Rentebaten	547	723	536	403	707
Koersresultaten	1.518	226	-	-	0
Herwaardering leningen en voorzieningen	521	-3.427	521	-	-3.394
Rentelasten	-309	-159	-307	-	-162
Totaal financiële baten en lasten	2.277	-2.637	750	403	-2.849
Resultaat deelnemingen	-2.215	-1.191	616	-1.144	-1.611
Totaal resultaat deelnemingen	-2.215	-1.191	616	-1.144	-1.611

Resultaat financiële baten en lasten

Het resultaat financiële baten en lasten is M€ 0,3 hoger dan begroot. Enerzijds is het extern financieringsresultaat lager dan begroot; anderzijds heeft er een positieve herwaardering van leningen aan Saurus, Circumflex, Tragos en Wonen Boven Winkels plaatsgevonden in verband met de herrekening van de contante waarden van deze toekomstig af te lossen leningen. In 2016 zijn deze leningen tegen 3,8% contant gemaakt, in 2017 is de meest actuele verdisconteringsvoet gebruikt. Dit leidt tot een extra opwaardering van genoemde leningen met k€ 554. (zie ook

paragraaf 4.5.2 Financiële vaste activa onder 'verstrekke leningen aan verbonden partijen').

Resultaat deelnemingen

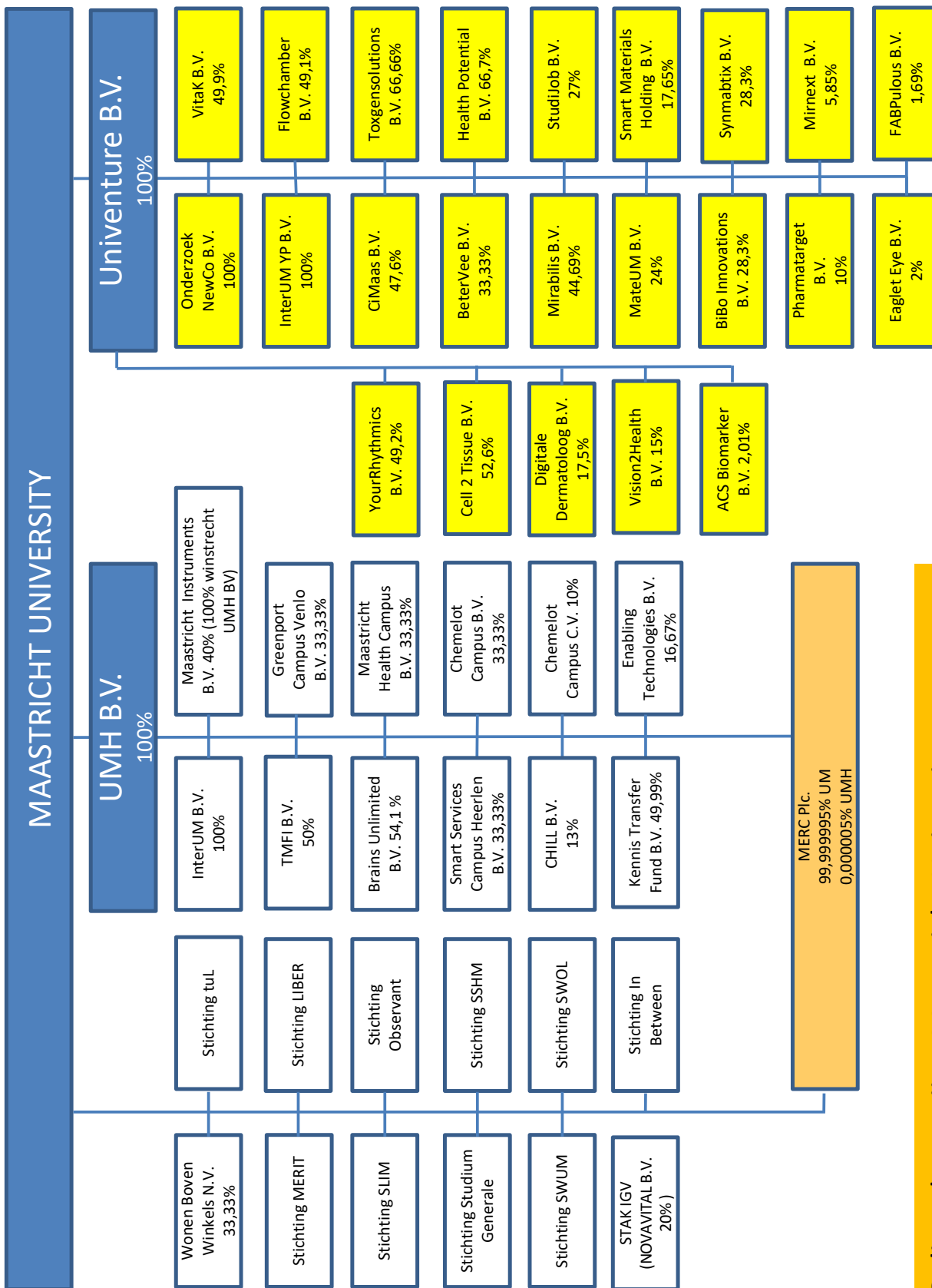
Het enkelvoudig resultaat deelnemingen wordt gevormd door het positieve resultaat van Univenture Holding B.V. zijnde k€ 1.032 en het negatieve resultaat van de Universiteit Maastricht Holding B.V. van k€ 416; dit laatste resultaat bestaat uit een negatief resultaat van k€ 2.168 en het aanpassen van de waardering van twee van haar deelnemingen voor een positief bedrag van k€ 1.752.

4.6.10 Overzicht honorarium accountant

	PWC Accountants N.V. 2017	Overig PWC netwerk 2017	Totaal PWC 2017	PWC Accountants N.V. 2016	Overig PWC netwerk 2016	Totaal PWC 2016
Controle van de jaarrekening	145.539	-	145.539	104.375	-	104.375
Andere controleopdrachten	18.683	-	18.683	51.863	-	51.863
Adviesdiensten op fiscaal terrein	-	-	-	-	-	-
Andere niet controlediensten	-	-	-	-	-	-
	164.222	-	164.222	156.238	-	156.238

Dit betreft de over het boekjaar afgesproken waarde van de controleopdracht. Alle andere al dan niet aan de controle gerelateerde werkzaamheden worden op factuurbasis verantwoord.

4.6.11 Overzicht verbonden partijen

Gelieerde partijen Maastricht University per 31/12/2017

Meerderheidsdeelneming (BV/NV)

Naam	Juridische Vorm	Statutaire Zetel	Code act	Eigen Vermogen 31-12-2017	Exploitatie Saldo 2017	Omzet 2017	Verklaring Art. 2:403 BW ja/nee	Consolidatie Ja/nee
UM Holding BV	BV	Maastricht	4	12.352	-2.168	7.849	Nee	Ja
Univenture BV	BV	Maastricht	4	5.795	1.032	31	Nee	Ja
Merc	PLC	Bangalore	1,2	-	-	-	Nee	Nee
Totaal				18.147	-1.136	7.880		

Beslissende zeggenschap (stichting of vereniging)

Naam	Juridische Vorm	Statutaire Zetel	Code act	Eigen Vermogen 31-12-2017	Exploitatie Saldo 2017	Omzet 2017	Verklaring Art. 2:403 BW ja/nee	Consolidatie Ja/nee
LIBER	Stichting	Maastricht	2	5.100	-187	3.203	Nee	Ja
MERIT	Stichting	Maastricht	2	7.113	-192	1.391	Nee	Ja
Totaal				12.213	-379	4.594		

Beslissende zeggenschap, maar niet meegenomen in consolidatie op basis van vrijstelling op grond van te verwaarlozen betekenis (stichting of vereniging)

Naam	Juridische Vorm	Statutaire Zetel	Code act
Observant	Stichting	Maastricht	4
SWUM	Stichting	Maastricht	4
SSHM	Stichting	Maastricht	4

Overige Verbonden partijen (minderheidsdeelneming en/of geen beslissende zeggenschap)

Naam	Juridische Vorm	Statutaire Zetel	Code act
SWOL	Stichting	Maastricht	4
SKGZON	Stichting	Maastricht	4
Studium Generale	Stichting	Maastricht	4
Tafelstraat 13	Stichting	Maastricht	4
tuL	Stichting	Maastricht	1,2
Wonen boven Winkels	NV	Maastricht	3
Maastricht NV			
SLIM	Stichting	Maastricht	3

4.6.12 Voorstel bestemming exploitatiesaldo

Het geconsolideerde resultaat van boekjaar 2017 bedraagt k€ 7.133 positief. Overeenkomstig de richtlijnen wordt het resultaat ten gunste van de algemene reserves gebracht.

De onttrekking aan de algemene reserves geconsolideerde partijen bestaat uit het resultaat van de Stichting LIBER voor een bedrag van k€ 187 negatief en van de Stichting MERIT voor een bedrag van k€ 192 negatief.

De resultaten van de Universiteit Maastricht Holding B.V. en Univenture Holding B.V. maken al deel uit van het enkelvoudige resultaat van UM en zijn daarmee al onderdeel van het saldo van k€ 9.264 dat toegevoegd wordt aan de algemene reserves UM.

Specificatie resultaatverdeling

Enkelvoudig resultaat Universiteit Maastricht	k€ 9.264 +
Afwaardering UM Holding B.V.	k€ 1.752 -/-
Stichting LIBER	k€ 187 -/-
Stichting MERIT	k€ 192 -/-

**Geconsolideerd resultaat
Universiteit Maastricht**

k€ 7.133 +

Maastricht, 21 juni 2018

College van Bestuur

Voorzitter	prof. dr. M.A. Paul
Rector Magnificus	mw. prof. dr. R.M. Letschert
Vicevoorzitter	dr. N.J.P.M. Bos

Raad van Toezicht

Voorzitter	mw. mr. A.E. van der Pauw
Lid	drs. J.A.M. van Haasteren
Lid	dr. L.J. Roborgh
Lid	prof. dr. M.S. Groenhuijsen
Lid	mw. dr. J. Barnes

4.7 Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het college van bestuur en de raad van toezicht van Universiteit Maastricht

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van Universiteit Maastricht te Maastricht gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Universiteit Maastricht op 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2017 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017.

De jaarrekening bestaat uit:

- de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2017;
- de geconsolideerde en enkelvoudige staat van baten en lasten over 2017; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Universiteit Maastricht, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de getrouwheid van de jaarrekening als geheel bepaald op €4,2 miljoen. De materialiteit is gebaseerd op 1% van de totale baten.

De materialiteit voor de financiële rechtmatigheid is bepaald op €9,7 miljoen, deze materialiteit is gebaseerd op 3% van de totale publieke middelen, zoals voorgeschreven in paragraaf 2.1.3 Materialiteitstabel van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017. In deze paragraaf van het accountantsprotocol zijn tevens een aantal specifieke controle- en rapportagetoleranties opgenomen, die wij hebben toegepast.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling Controleprotocol WNT die van toepassing is op het jaar 2017. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met de raad van toezicht overeengekomen dat wij aan de raad van toezicht tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de €0,3 miljoen rapporteren alsmede kleinere afwijkingen, die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

Reikwijdte van de groepscontrole

Universiteit Maastricht staat aan het hoofd van een groep van organisaties. De financiële informatie van deze groep is opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van Universiteit Maastricht.

De groepscontrole heeft zich met name gericht op het significante onderdeel Universiteit Maastricht. Bij dit onderdeel is een controle van de volledige financiële informatie uitgevoerd omdat deze individueel een significante omvang heeft.

De consolidatiekring van Universiteit Maastricht bestaat verder uit Maastricht University Holding B.V., Univenture B.V., Stichting MERIT en Stichting LIBER. Deze vier groepsonderdelen, die worden geconsolideerd, zijn individueel als niet-significant aangemerkt. Deze groepsonderdelen vertegenwoordigen individueel geen van alle meer dan 2% van de geconsolideerde baten of 3% van het geconsolideerde balanstotaal.

In totaal hebben wij met het uitvoeren van deze werkzaamheden de volgende dekking over onderstaande jaarrekeningposten verkregen:

Baten	98%
Balanstotaal	96%

Door bovengenoemde werkzaamheden bij (groeps)onderdelen, gecombineerd met aanvullende werkzaamheden op groepsniveau ten behoeve van specifieke risico's ten aanzien van uitgegeven leningen aan verbonden partijen zoals gepresenteerd onder de financiële vaste activa in de balans, hebben wij voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van de groep verkregen om een oordeel te geven over de jaarrekening.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten hebben wij met de raad van toezicht gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

Kernpunt

Wijzigingen in de kernpunten

Gezien de verbondenheid in de jaarverslaggeving voor wat betreft de verwerking van transacties met samenwerkingsverbanden in het kader van Brightlands-campusen, Kennis-As projecten en de toerekening van baten contractonderzoek en onderzoek overige hebben wij deze kernpunten, welke wij in onze controleverklaring 2016 als twee afzonderlijke kernpunten hadden opgenomen, in 2017 samengevoegd tot één kernpunt zijnde 'schattingsposten bij de financiële verwerking van (onderzoeks)projecten'. In het kernpunt 'Verwerking in de jaarrekening en rechtmatigheid van de transacties met de samenwerkingsverbanden in het kader van Brightlands campusen en Kennis-As projecten' werd in 2016

Onze controlewerkzaamheden op het kernpunt

ook specifiek aandacht besteed aan de rechtmatigheid van deze samenwerkingsverbanden. Doordat geen nieuwe projecten zijn opgestart, de ingerichte governancestructuur en consistente toepassing is dit element in 2017 vervallen.

In 2016 was 'de waardering van personele voorzieningen' een kernpunt, aangezien destijds een schattingswijziging had plaatsgevonden in de waardering van de voorziening wachtgeld. De bepaling van deze voorziening per einde 2017 is consistent met de wijze van bepaling in 2016. Derhalve achten wij bijzondere aandacht op dit onderwerp niet meer noodzakelijk.

Kernpunt

Onze controlewerkzaamheden op het kernpunt

Schattingsposten bij de financiële verwerking van (onderzoeks)projecten

De toelichting op de 'baten contractonderzoek' en 'onderzoek overige' als onderdeel van de contractbaten is opgenomen in de waarderingsgrondslagen en paragraaf 4.5.3, 4.6.3 en 4.6.4 in de jaarrekening.

Universiteit Maastricht heeft acht Kennis-As-projecten waarvan er vijf verbonden zijn met de Brightlands-campussen. De Kennis-As-projecten zijn gericht op onderzoek, waarbij een deel van de opstartkosten mede door de provincie Limburg wordt gefinancierd. Diverse projecten zijn publiek-private samenwerkingsverbanden, waarbij naleving van wet- en regelgeving en beheersing van de risico's belangrijke onderwerpen zijn. Naast de Kennis-As-projecten kent de Universiteit Maastricht ook andere ('reguliere') onderzoeksprojecten.

De meest significante posities in de jaarrekening, waar bovenstaande projecten tot uitdrukking komen, zijn als volgt weer te geven. De baten over 2017 bedragen €82,0 miljoen (2016: €78,2 miljoen). De hieruit voortkomende balansposities per 31 december 2017 betreft een balanspositie nog te factureren bedragen inzake contract-onderzoek van €26,4 miljoen (2016: €23,9 miljoen) en een positie vooruitontvangen bedragen contract-onderzoek van €44,9 miljoen (2016: €38,8 miljoen).

De verantwoordelijkheid inzake de uitvoering en beheersing van de onderzoeksprojecten ligt bij de faculteiten. Dit houdt in dat de procedures rondom de projectverantwoordingen decentraal zijn ingericht. De basisregistratie van de projecten wordt gevoerd in de financiële administratie. Op de verantwoording uit de financiële administratie vinden extracomptabele correcties plaats om ze in overeenstemming te brengen met de grondslagen en afspraken in de subsidievoorwaarden.

De onderzoeksprojecten kennen vaak een looptijd van meerdere jaren waarbij de baten worden toegerekend aan jaren in lijn met de ontwikkeling van de (verwachte) uitvoeringskosten. Inherent kent het uitvoeren van onderzoek een onvoorspelbaar karakter. Dit vraagt periodieke herijking van de verwachte uitvoeringskosten, met name ten aanzien van de personele inzet, en daarmee samenhangend de toerekening van baten.

De geschatte projectposities worden vervolgens in de financiële administratie verwerkt.

Gegeven de omvang van de baten contractonderzoek, de inschattingen bij de toerekening van de baten en de schattingen van de nog te maken uitvoeringskosten, die van invloed op de verantwoorde contractbaten zijn, vinden wij dit een kernpunt in onze controle.

In het kader van onze controle hebben wij kennisgenomen van afspraken, zoals de contracten en overeenkomsten, tussen de deelnemende partners, de (governance)structuur die is opgezet ter beheersing van de Kennis-As-projecten en de verantwoordingsrapportages aan de provincie Limburg. Wij hebben hiermee rekening gehouden bij onze risicoanalyse en verdere controle van (geselecteerde) onderzoeksprojecten.

Als onderdeel van onze controlewerkzaamheden hebben wij de systematiek voor en de interne beheersing rondom het toerekenen van personele kosten, overhead en overige kosten aan onderzoeksprojecten getoetst. Hieruit bleek dat wij, voor zover relevant voor onze controle, konden steunen op deze interne beheersingsmaatregelen.

Wij hebben voor de projecten die in 2017 zijn afgesloten, de eerdere financiële inschattingen van het management getoetst, teneinde een indruk te krijgen omtrent de kwaliteit van de managementschattingen.

Gezien het feit dat de projectregistraties en –verantwoording extra-comptabel en onder verantwoordelijkheid van de faculteiten worden gevoerd, hebben wij additionele gegevens-gerichte werkzaamheden uitgevoerd.

Wij hebben een deelwaarneming verricht en voor de geselecteerde projecten de juistheid en volledigheid van de toegerekende personele- en overige kosten getoetst aan de hand van inzetverklaringen en aanstellingsovereenkomsten, salarisgegevens, ingediende projectbegrotingen, facturen en voor de opslag indirecte personele kosten de consistente toepassing van de gehanteerde overheadpercentages en overeenstemming met de subsidievoorwaarden vastgesteld.

Voor de geselecteerde projecten is tevens de opbrengstverantwoording en de daaruit voortkomende balanswaardering geëvalueerd door de gerealiseerde en de volgens de projectleider nog te verwachten kosten te vergelijken met de subsidievoorwaarden en de in de projectbegroting en actuele prognose opgenomen kosten.

Wij hebben bij bovenstaande werkzaamheden geen materiële verschillen of bijzonderheden geconstateerd.

Benoeming

Wij zijn door de raad van toezicht in april 2012 benoemd als accountant van Universiteit Maastricht vanaf de controle van het boekjaar 2012 en zijn sinds die datum tot op heden, nu voor een periode van 6 verslagjaren, de externe accountant.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- Inhoudsopgave
- 1. Verslag van het College van Bestuur
- 2. De Universiteit Maastricht – leidende thema's uit het Strategisch Programma
- 3. De UM in verslaggevingsjaar 2017
- 4.7. de overige gegevens
- 5. Verslag Raad van Toezicht UM 2017
- 6. Beloning College van Bestuur en tegemoetkoming leden Raad van Toezicht
- Woordenlijst en afkortingenlijst
- Colofon.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.2.2 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het college van bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is het college van bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het college van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het college van bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het college van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Rotterdam, 26 juni 2018

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door drs. Th.A.J.C. Snepvangers RA

Bijlage bij de controleverklaring

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van

onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de raad van toezicht dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad van toezicht over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met de raad van toezicht hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Verslag Raad van Toezicht UM 2017

Raad van Toezicht en commissies

De Raad van Toezicht (RvT) ziet toe op het beleid van het College van Bestuur en op de algemene gang van zaken binnen de universiteit zoals opgenomen in de Wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek (WHW). Naast de toezichthoudende taak vervult de raad een belangrijke rol als klankbord voor en adviseur van het College van Bestuur. De RvT is verantwoording verschuldigd aan de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Het profiel van de RvT is afgestemd op de gewenste ontwikkeling en strategie van de Universiteit Maastricht. De RvT is zodanig samengesteld dat er voldoende diversiteit is naar individuele profielen, leeftijd, geslacht en maatschappelijk-culturele en wetenschappelijke achtergrond.

De RvT houdt zich voor de UM aan de regels die door de VSNU zijn neergelegd in de 'Code Goed Bestuur 2017'. De RvT ziet onder meer toe op de rechtmatige verwerving, op de doelmatige en rechtmatige bestemming en aanwending van de Rijksbijdrage en op de vormgeving van het systeem van kwaliteitszorg. De hoofdlijnen van de bestuursstructuur Universiteit Maastricht zijn vastgelegd in het Bestuurs- en Beheersreglement Universiteit Maastricht (BBRUM). De Raad van Toezicht is van oordeel dat het principe van onafhankelijkheid binnen haar raad, wordt geëerbiedigd. De leden van de RvT opereren ten opzichte van elkaar en het College van Bestuur onafhankelijk en kritisch. De RvT evalueert jaarlijks het functioneren van ieder lid en van de raad als geheel. De raad voert daarnaast jaarlijks gesprekken met het College van Bestuur over het functioneren van het CvB als geheel en van ieder lid afzonderlijk.

De minister van OCW heeft dr. Jennifer Barnes per 1 juli 2017 voor een periode van vier jaar benoemd als lid van de Raad van Toezicht dat het bijzondere vertrouwen geniet van de Universiteitsraad. Jennifer Barnes volgt prof. dr. Ursula Nelles op waarvan de tweede benoemingstermijn eindigde op 30 juni 2017.

Dr. Renk Roborgh is door de minister van OCW per 1 september 2017 herbenoemd als lid van de RvT voor een periode van vier jaar.

De Raad van Toezicht heeft in 2017 een Benoemingsadviescommissie onder voorzitterschap van prof. dr. Marc Groenhuijsen ingesteld voor de opvolging van Truze Lodder als lid en voorzitter van de RvT per 1 december 2017. Na ontvangst van het positief advies van de Universiteitsraad werd de profielschets openbaar gemaakt. Op basis van het profiel, de reacties en het advies van de Benoemingsadviescommissie heeft de RvT een aanbeveling aan de minister van OCW gedaan. De minister van OCW heeft per 1 december 2017 mr. Annelies van der Pauw benoemd tot lid en voorzitter van de Raad van Toezicht UM voor een periode van vier jaar.

De RvT dankt prof. Ursula Nelles voor haar bijdrage in de Raad van Toezicht. Veel dank gaat ook uit naar Truze Lodder voor haar betrokkenheid bij de UM en de wijze waarop zij gedurende tien jaar - waarvan de laatste vier jaar als voorzitter – aan de toezichthoudende rol invulling heeft gegeven.

De Raad van Toezicht vergaderde in 2017 viermaal met het College van Bestuur. Voorafgaand aan deze bijeenkomsten vergadert de RvT in eigen kring. In deze bijeenkomsten worden strategische beleidsthema's besproken, daaruit voortvloeiende financiële consequenties en het toezicht op de realisering daarvan. Daarnaast vindt er geregeld al dan niet telefonisch overleg in eigen kring plaats en met het College van Bestuur over onderwerpen waarover afstemming of beslissingen nodig zijn. De voorzitter van de RvT heeft voorts wekelijks overleg met de voorzitter van het College van Bestuur.

De Raad van Toezicht heeft twee vaste commissies in eigen kring: de Audit Commissie en de Remuneratiecommissie. De Raad van Toezicht benoemt de leden van deze commissies. Uit hun midden wordt een voorzitter gekozen, die niet de voorzitter van de Raad van Toezicht is.

De Audit Commissie, waarin Renk Roborgh (voorzitter) en Koos van Haasteren zitting hebben, heeft in 2017 drie keer vergaderd. De Audit Commissie ondersteunt de RvT in het toezicht op de interne risicobeheersings- en controlesystemen. Hieronder vallen het toezicht op de naleving van de relevante wet- en regelgeving, het toezicht op de werking van gedragscodes, preventie en detectie van niet-wetenschappelijke fraude, de financiële informatieverschaffing door het College van Bestuur namens de universiteit, de naleving en opvolging van opmerkingen c.q. aanbevelingen van de internal audit en externe accountant, de rol en het functioneren van de interne audit functie en de relatie met de externe accountant en zijn onafhankelijkheid. De Audit Commissie overlegt minimaal een maal per jaar met de externe accountant en minimaal tweemaal per jaar met de internal audit afdeling.

De verslagen en adviezen van de Audit Commissie komen aan de orde in de vergaderingen van de Raad van Toezicht met het College van Bestuur.

De voorzitter van de Audit Commissie voert minimaal een keer per jaar overleg met de compliance officer en brengt hierover rapport uit aan de Raad van Toezicht.

In 2017 bestond de Remuneratiecommissie uit prof. dr. Marc Groenhuijsen (voorzitter) en Truze Lodder. De commissie voert de jaargesprekken met de leden van het College van Bestuur en rapporteert daarover aan de Raad van Toezicht.

De Raad van Toezicht is zijn geheel verantwoordelijk voor de borging van kwaliteitszorg aan UM.

Truze Lodder en Renk Roborgh hadden namens de Raad van Toezicht UM zitting in de Raad van Toezicht transnationale Universiteit Limburg (tUL), een samenwerkingsverband tussen Universiteit Hasselt en Universiteit Maastricht. Truze Lodder is in de Raad van Toezicht tUL opgevolgd door prof. dr. Marc Groenhuijsen.

De Raad van Toezicht blijft als geheel verantwoordelijk voor alle zaken die in commissie-verband of op andere wijze voorbereid en/of behandeld worden. De Raad van Toezicht heeft minimaal één keer per jaar overleg met de externe accountant.

De Raad van Toezicht brengt werkbezoeken aan faculteiten en laat zich door decanen en staf informeren over ontwikkelingen binnen de faculteiten.

De voorzitter van de Raad van Toezicht neemt deel aan de vergadering van voorzitters van de Raden van Toezicht van de Nederlandse Universiteiten.

De leden van de Raad van Toezicht geven blijk van betrokkenheid bij de UM door aanwezigheid bij academische zittingen zoals de Dies Natalis en de opening van het Academisch Jaar, door werkbezoeken en door het volgen van politieke en maatschappelijke ontwikkelingen die voor de UM relevant zijn.

Actuele onderwerpen

De Raad van Toezicht volgt nauwgezet de strategische ontwikkelingen aan UM op het gebied van onderwijs, onderzoek, internationalisering en het maatschappelijk en economisch toepassen van kennis. Kwaliteitszorg en prestatie-/kwaliteitsafspraken UM zijn belangrijke aandachtspunten.

In lijn hiermee heeft de RvT met het CvB uitvoerig van gedachten gewisseld over de wijze van implementeren van Community at the CORE, het Strategisch Programma van de UM voor 2017-2021. Het overleg hierover vindt plaats in samenhang met de verdere ontwikkeling van de Brightlands campussen als vervolg op het Kennis-As programma voor versterking van de kenniseconomie in de (eu)regio.

Studentenaantallen en staf, aanbod bachelor- en masteropleidingen, PGO, international classroom, taalbeleid, employability voor studenten, accreditaties en visitaties, de positie van de UM als internationale netwerkuniversiteit in rankings (nationaal en internationaal), de investeringsagenda voor universitaire vernieuwing, graduate schools, wetenschappelijke integriteit, universiteit-brede invoering van beleid op het gebied van Diversiteit en Inclusiviteit, het HR-beleid, het ICT beleid en digitalisering in onderwijs, onderzoek en bedrijfsvoering zijn meerdere keren aan de orde geweest in het reguliere overleg met het CvB. Verder waren kwaliteits- en risicomanagement, de relatie met het academisch ziekenhuis Maastricht in Maastricht UMC+ inclusief Plandocument UM/azM, de voortgang van Brains Unlimited/Scannexus en Sustainability punten van overleg.

Besluitvorming

In het verslagjaar heeft de Raad van Toezicht onder meer:

- kennis genomen van de nota middelenverdeling 2018 en goedkeuring gegeven aan het jaarverslag/-rekening UM 2016 en de begroting 2018-2022 UM;
- goedkeuring gegeven aan de Investeringsagenda 2018;
- kennis genomen van de aanbevelingen van de externe accountant bij de jaarstukken 2016 en het College van Bestuur gevraagd opvolging hieraan te geven;
- ingestemd met de ontwikkelingen en investeringen rondom Brains Unlimited (BU);
- goedkeuring gegeven aan de businesscase voor de doorontwikkeling van de campus Venlo;
- kennis genomen van de Nota van Bevindingen Vastgoedmanagement van de Algemene Rekenkamer en het College van Bestuur gevraagd de aanbevelingen op te volgen;
- kennis genomen van de procesgang voor Europese aanbesteding van de externe accountantsdiensten UM bij afloop van de overeenkomst met PWC op 30 juni 2019 en besloten dat lid van de Audit Commissie zitting neemt in de selectiecommissie voor de aanbesteding;
- goedkeuring gegeven aan aanpassing van het Bestuurs- en Beheersreglement UM (BBRUM) voortvloeiend uit de op 1 januari 2017 in werking getreden Wet Versterking Bestuurskracht (WVB) en
- de aangepaste Declaratieregeling CvB met ingang van 1 januari 2018 vastgesteld.

Overleg met UR

De Raad van Toezicht heeft in het verslagjaar een maal overlegd met de voltallige Universiteitsraad. Een overleg heeft op verzoek van de UR verder alleen met Jennifer Barnes plaatsgevonden, het RvT-lid dat het bijzondere vertrouwen geniet van de Universiteitsraad. Jennifer Barnes heeft in deze bijeenkomst nader kennis gemaakt met de voltallige Universiteitsraad.

Beloning College van Bestuur en tegemoetkoming leden Raad van Toezicht

Het realiseren van de strategische doelstellingen veronderstelt een beloningsbeleid waarmee de Universiteit Maastricht in staat is op alle niveaus gekwalificeerde en bekwame functionarissen aan te trekken en te behouden. Bij het bespreken en vaststellen van de beloning van de leden van het College van Bestuur houdt de RvT rekening met relevante wettelijke bepalingen, met richtlijnen voor good governance, maatschappelijke ontwikkelingen en met andere best practices die op UM van toepassing zijn.

Aangezien universiteiten als de UM in een concurrerende internationale markt opereren, is het zaak dat ook sectorspecifieke internationale ontwikkelingen op het gebied van beloning in de overwegingen betreffende het beloningsbeleid meegenomen kunnen worden. De RvT volgt bij het bezoldigingsbeleid voor de leden van het College van Bestuur de ontwikkelingen binnen de publieke sector.

Richtinggevend voor de Raad van Toezicht is het streven naar een beloningsniveau dat ook waar het gaat om de functies van het College van Bestuur vergelijkbaar is met andere organisaties van soortgelijke omvang en complexiteit. De leden van het College van Bestuur voldoen aan de voorwaarden in de Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

De leden van het College van Bestuur worden benoemd voor een periode van vier jaar met mogelijkheid van herbenoeming steeds voor een periode van vier jaar. Na een periode van vier jaar beslist de Raad van Toezicht conform de WHW en – gehoord het Managementteam (College van Bestuur en decanen faculteiten) en de Universiteitsraad – over herbenoeming. Tijdig voor het aflopen van de benoemingstermijn vindt overleg plaats van de Raad van Toezicht met het betrokken lid van het CvB.

Dr. N.J.P.M. Bos is per 1 januari 2018 herbenoemd tot lid en vice-voorzitter CvB voor een periode van vier jaar.

De leden van het College van Bestuur zijn deelnemer in het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP). De pensioenregeling voor de leden van het College van Bestuur is gelijk aan de regeling voor de medewerkers van Universiteit Maastricht. Voor de overige arbeidsvoorwaarden wordt feitelijk aangesloten bij de voor de medewerkers van de Universiteit Maastricht geldende regels. Alle verzoeken voor nevenfuncties van leden van het College van Bestuur worden conform de regeling nevenwerkzaamheden UM voor toestemming aan de Raad van Toezicht voorgelegd. De nevenwerkzaamheden van de leden CvB worden gepubliceerd op de website UM.

De tegemoetkoming van de leden van de Raad van Toezicht bedraagt voor de leden k€ 12,5 en voor de voorzitter RvT k€ 17,5 op jaarbasis. Voor informatie over hoofdfunctie en nevenfuncties van de leden van de Raad van Toezicht wordt verwezen naar het overzicht in dit verslag.

Ten slotte

De Raad van Toezicht spreekt zijn grote waardering uit voor de inzet en inspanning van het College van Bestuur, de faculteitsbesturen, de medezeggenschapsraden, de medewerkers en de studenten van de universiteit in 2017 en de daarbij bereikte resultaten.

De Raad van Toezicht

mw. mr. A.E. van der Pauw, voorzitter
 mw. dr. J. Barnes
 prof. dr. M.S. Groenhuijsen
 drs. J.A.M. van Haasteren
 dr. L.J. Roborgh
 mw. T. Simon, secretaris

Raad van Toezicht Universiteit Maastricht 2017

Samenstelling Raad van Toezicht	Commissies/aandachtsgebieden in Raad van Toezicht	(Neven) functies
<p>mw. mr. A.E. van der Pauw (Annelies) Geboortjaar: 1960</p> <p>Benoeming: 1e termijn 1-12-2017 t/m 30-11-2021</p> <p>Expertise: (bestuurlijke) ervaring op het gebied van corporate governance, juridische en strategische vraagstukken in grote dan wel complexe corporaties en (overheids)organisaties</p>	<p>Voorzitter Raad van Toezicht vanaf 1-12-2017</p> <p>Lid Remuneratie-commissie</p>	<p>Functie: * Partner bij het internationaal advocatenkantoor Allen & Overy LLP</p> <p>Nevenfuncties: * Voorzitter van de raad van toezicht van het Mondriaan Fonds * Bestuurslid van het Prinses Beatrix Spierfonds * Vice voorzitter van het Institute of War & Peace Reporting (IWPR Nederland) * Lid van de Raad van Commissarissen van ICEPAY B.V. * Bestuurslid AkzoNobel Art Foundation</p>

Samenstelling Raad van Toezicht	Commissies/aandachts- gebieden in Raad van Toezicht	(Neven) functies
<p>mw. dr. J.C Barnes (Jennifer) Geboortejaar: 1960</p> <p>Benoeming 1e termijn: 1-07-2017 t/m 30-06-2021</p> <p>Expertise: Governance, Hoger Onderwijs, Kunst en Cultuur, publiek/private samenwerking, duurzame veranderingsprocessen</p>	<p>Vertrouwenspersoon Universiteitsraad vanaf 1-7-2017</p>	<p>Functie: * Partner Saxton Bampfyld</p> <p>Nevenfuncties: * The University of Suffolk Board of Directors * Cambridge India Research Foundation * Non-Executive Director University of Oman Development Board * Non-Executive Director Vestd, London</p>
<p>dr. L.J. Roborgh (Renk) Geboortejaar: 1949</p> <p>Benoeming: 1e termijn: 1-9-2013 t/m 31-8-2017 2e termijn:</p> <p>Expertise: Hoger Onderwijsbestel en internationale vraagstukken</p>	<p>Voorzitter Audit Commissie</p> <p>Lid Raad van Toezicht transnationale universiteit Limburg</p>	<p>Functie: * Voormalig DG Hoger Onderwijs, Beroepsonderwijs, Wetenschap en Emancipatie (DGHBWE)</p> <p>Nevenfuncties: * Lid Dagelijks Bestuur Clingendael * Lid Raad van Advies Leidse Onderwijsinstellingen * Lid Raad van Wijzen Fundashon Kalidat Profeshonal Edukashonal Kòrsou KPEK * Voorzitter Raad van Toezicht ROC Tilburg * Lid Raad van Toezicht Scheepvaart en Transport College * Bestuurslid Stichting Post-academische medische cursussen in Indonesië</p>
<p>drs. J.A.M. van Haasteren (Koos) Geboortejaar: 1960</p> <p>Benoeming: 1e termijn: 1-4-2014 t/m 31-3-2018</p> <p>Expertise: Financiën, audit, bedrijfsleven</p>	<p>Lid Audit Commissie</p>	<p>Functie: * Voormalig vice-president Sabic Europe</p> <p>Nevenfuncties: * CEO Alloksys Life Sciences en AMRIF * Voorzitter van de Stichting Jazz Maastricht</p>
<p>prof. dr. M.S. Groenhuisen (Marc) Geboortejaar:1956</p> <p>Benoeming: 1e termijn: 1-9-2015 t/m 31-8-2019</p> <p>Expertise: Wetenschapper, uitgebreide bestuurlijke en toezichhoudende ervaring en internationale netwerk</p>	<p>Voorzitter Remuneratiecommissie vanaf 1-7-2017</p> <p>Lid Raad van Toezicht transnationale Universiteit Limburg vanaf 1-12-2017</p>	<p>Functie: * Hoogleraar straf(proces)recht en victimologie Universiteit van Tilburg</p> <p>Nevenfuncties: * Raadsheer-plaatsvervanger Gerechtshof Arnhem * Lid Bestuur KNAW * Voorzitter Klachtencommissie ongewenst gedrag Stichting De Runne Goirle * Lid Raad van Advies Stichting Nexus * Lid Board of Directors van de International Society of Criminology * Lid Bestuur Stichting Fonds Slachtofferhulp (t/m 31-12-2017) * President Executive Committee of the World Society of Victimology (t/m 30-06-2018) * Member International Advisory Board of the South Asian Society of Criminology and Victimology</p>

In 2017 is afscheid genomen van mw. Truze Lodder als voorzitter van de Raad van Toezicht en prof. Ursula Nelles als lid van de Raad van Toezicht die het bijzondere vertrouwen geniet van de Universiteitsraad.

Beloning College van Bestuur en tegemoetkoming leden Raad van Toezicht

Sinds 2016 is de 'Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)' van kracht. Die bepaalt dat de hoogste leidinggevenden in de (semi)publieke sector, niet meer mogen verdienen dan het jaarlijks vastgestelde maximum.

Conform deze wet wordt hierna het jaarlijks inkomen en eventuele ontslagvergoedingen van de topfunctionarissen weergegeven, gerelateerd aan de voor hen geldende maxima. In 2017 bedraagt dit maximum k€ 181, in 2016 was dit k€ 179.

In onderstaande tabel is voor de heren M. Paul en N. Bos als individueel WNT-maximum het maximum (of een evenredig deel daarvan) vermeld, zoals dat voor hen zou gelden indien zij in 2017 waren aangesteld. Zij zijn echter eerder aangesteld en toen golden hogere maximale WNT bedragen. Voor hen geldt dan ook een wettelijke overgangsregeling waarin de beloning in de komende jaren geleidelijk aan zal worden afgebouwd naar het actuele WNT-maximum.

Leidinggevende topfunctionarissen

bedragen x € 1	M. Paul	R Letschert	L. Soete	N. Bos
Functie(s)	voorzitter	rector magnificus	consultant	vice-voorzitter
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1 / 1 - 31 / 12	1 / 1 - 31 / 12	1 / 10 - 31 / 12	1 / 1 - 31 / 12
Deeltijdfactor in fte	1	1	1	1
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee	ja	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	ja	ja	ja
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	195.077	151.532	6.092	200.249
Beloningen betaalbaar op termijn	18.948	17.763	-	19.127
Subtotaal	214.025	169.295	6.092	219.376
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum -/- Onverschuldigd betaald bedrag	181.000	181.000	-	181.000
Totale bezoldiging	214.025	169.295	6.092	219.376
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	Toegestaan overgangsrecht conform regelgeving WNT	nvt	nvt	Toegestaan overgangsrecht conform regelgeving WNT
Gegevens 2016				
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1 / 1 - 31 / 12	1 / 9 - 31 / 12	1 / 1 - 15 / 9	1 / 1 - 31 / 12
Deeltijdfactor in fte	1	1	1	1
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	192.343	45.889	131.853	197.284
Beloningen betaalbaar op termijn	16.475	5.192	11.325	16.647
Totaal bezoldiging 2016	208.818	51.081	143.178	213.931

Toezichthoudende topfunctionarissen deel 1

bedragen x € 1	T. Lodder	U. Nelles	L. Roborgh	J. van Haasteren	M. Groenhuijsen
Functie(s)	voorzitter	lid	lid	lid	lid
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1 / 1 - 30 / 11	1 / 1 - 30 / 6	1 / 1 - 31 / 12	1 / 1 - 31 / 12	1 / 1 - 31 / 12
Bezoldiging 2017					
Bezoldiging	17.500	6.250	12.500	12.500	12.500
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	27.150	18.100	18.100	18.100	18.100
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-	-	-	-
Totaal bezoldiging	17.500	6.250	12.500	12.500	12.500
Motivering indien overschrijding:	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt

Gegevens 2016					
Bezoldiging	17.500	12.500	12.500	12.500	12.500
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-	-
Totale bezoldiging 2016	17.500	12.500	12.500	12.500	12.500

Toezichthoudende topfunctionarissen deel 2

bedragen x € 1	A. van der Pauw	J. Barnes
Functie(s)	voorzitter	lid
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1 / 12 - 31 / 12	1 / 7 - 31 / 12
Bezoldiging 2017		
Bezoldiging	-	-
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	2.305	9.050
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-
Totaal bezoldiging	-	-
Motivering indien overschrijding:	nvt	nvt

In 2017 zijn geen betalingen verricht aan A. van der Pauw en J. Barnes. Deze worden in 2018 uitgevoerd.

Gegevens 2016		
Bezoldiging	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-
Totale bezoldiging 2016	-	-

Bezoldiging niet-topfunctionarissen: deel 1

bedragen x € 1	Hoogleraar 1	Hoogleraar	Hoogleraar 1	Hoogleraar 2	Decaan
Aanvang en einde functievervulling	1 / 9 - 31 / 12	1 / 1 - 31 / 12	1 / 1 - 31 / 12	1 / 1 - 31 / 12	1 / 1 - 31 / 12
Omvang dienstverband (in fte)	1	1	1	0,1	1
Bezoldiging					
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	91.631	173.982	201.687	20.399	213.612
Beloningen betaalbaar op termijn	7.057	16.560	19.375	1.935	19.663
Totaal bezoldiging	98.688	190.542	221.062	22.334	233.275
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	60.003	181.000	181.000	18.100	181.000
Motivering van overschrijding: zie	1)	2)	3)	4)	5)
Gegevens 2016					
Functie(s) in 2016	-	1 / 1 - 31 / 12	Hoogleraar 1	Hoogleraar 2	Decaan
Duur dienstverband in 2016	-	1	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	-		1	0,1	1
Beloning plus belastbare kostenvergoedingen	-	105.868	205.253	20.553	214.376
Beloningen betaalbaar op termijn	-	14.266	16.300	1.633	16.506
Totaal bezoldiging 2016	-	120.134	221.553	22.186	230.882

ad 1) compensatie pensioen "boven-tonners" en persoonlijke toelage

ad 2) in 2017 uitbetalingen inzake de kennisrechtenregeling (in 2016 binnen WNT)

ad 3) compensatie pensioen "boven-tonners" en persoonlijke toelage

ad 4) compensatie pensioen "boven-tonners" en persoonlijke toelage

ad 5) compensatie pensioen "boven-tonners"; decanen toelage

Bezoldiging niet-topfunctionarissen: deel 2

bedragen x € 1	Beleidsdirecteur	Hoogleraar 1	Hoogleraar 1	Hoogleraar 2	Hoogleraar 1
Aanvang en einde functievervulling	1 / 1 - 31 / 12	1 / 1 - 31 / 12	1 / 1 - 31 / 12	1 / 1 - 31 / 12	1 / 1 - 31 / 12
Omvang dienstverband (in fte)	1	1	1	1	0,5
Bezoldiging					
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	180.300	170.464	170.464	177.750	109.551
Beloningen betaalbaar op termijn	18.601	18.418	18.418	18.635	9.196
Totaal bezoldiging	198.901	188.882	188.882	196.385	118.747
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	181.000	181.000	181.000	181.000	90.500
Motivering van overschrijding: zie	6)	7)	8)	9)	10)
Gegevens 2016					
Functie(s) in 2016					
Duur dienstverband in 2016	1 / 1 - 31 / 12	1 / 1 - 31 / 12	1 / 1 - 31 / 12	1 / 1 - 31 / 12	1 / 1 - 31 / 12
Omvang dienstverband (in fte)	1	1	1	1	0,5
Beloning plus belastbare kostenvergoedingen	175.410	172.455	172.455	180.116	89.522
Beloningen betaalbaar op termijn	15.564	15.611	15.611	15.765	7.805
Totaal bezoldiging 2016	190.974	188.066	188.066	195.881	97.327

ad 6) compensatie pensioen "boven-tonners"; functioneringstoelage

ad 7) compensatie pensioen "boven-tonners"

ad 8) compensatie pensioen "boven-tonners"

ad 9) compensatie pensioen "boven-tonners" en arbeidsmarkttoelage

ad 10) compensatie pensioen "boven-tonners" en bovenmatige kostenvergoeding

Bezoldiging niet-topfunctionarissen: deel 3

bedragen x € 1	Decaan	Hoogleraar 1	Decaan
Aanvang en einde functievervulling	1 / 1 - 31 / 12	1 / 1 - 31 / 12	1 / 1 - 31 / 12
Omvang dienstverband (in fte)	1	0,05	1
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	169.256	8.893	170.277
Beloningen betaalbaar op termijn	18.337	923	18.379
Totaal bezoldiging	187.593	9.816	188.656
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	181.000	9.050	181.000
Motivering van overschrijding: zie	11)	12)	13)

Gegevens 2016	Decaan		
Functie(s) in 2016			
Duur dienstverband in 2016	1 / 1 - 31 / 12	1 / 9 - 31 / 12	1 / 1 - 31 / 12
Omvang dienstverband (in fte)	1	0,0167	1
Beloning plus belastbare kostenvergoedingen	163.799	8.547	170.236
Beloningen betaalbaar op termijn	15.312	790	15.511
Totaal bezoldiging 2016	179.111	9.337	185.747

ad 11) compensatie pensioen "boven-tonners"

ad 12) compensatie pensioen "boven-tonners"; persoonlijke toelage

ad 13) compensatie pensioen "boven-tonners"

Declaratie leden College van Bestuur

In de brief van de staatssecretaris van OCW van 25 november 2011 worden universiteiten en hogescholen verzocht tot het openbaar maken van declaraties van individuele leden van het CvB met ingang van verslagjaar 2011.

De onderstaande tabel geeft de individuele onkostenvergoeding van de collegeleden weer. De kosten kunnen bestaan uit declaraties, creditcardafschrijvingen en facturen.

De declaraties en onkosten zijn getoetst aan het Reglement kostenvergoedingen leden van CvB Universiteit Maastricht.

	M. Paul Voorzitter	R. Letschert Rector magnificus	N. Bos Vice-voorzitter
Representatiekosten	€ 1.538	€ 1.259	€ 1.325
Reiskosten binnenland	€ 6.229	€ 11.881	€ 3.325
Reiskosten buitenland	€ 13.569	€ 3.172	€ 7.598
Overige kosten	-	€ 4.878	€ 2.178

Mevrouw Letschert maakt geen gebruik van de geldende regeling voor tegemoetkoming in de verhuiskosten. In plaats hiervan ontvangt mevrouw Letschert - aanvullend op de algemene kostenvergoeding - een kostenvergoeding voor huurkosten. Deze vergoeding valt binnen de vrije ruimte van de werkkostenregeling zodat hieraan geen fiscale consequenties zijn verbonden.

Voorzitters van de Raden van Toezicht van de universiteiten hebben in 2017 de wens uitgesproken om te komen tot een declaratieregeling voor de leden van de Colleges van Bestuur van de Nederlandse universiteiten. Vanaf 1 januari 2018 is een herziene declaratieregeling CvB-leden Nederlandse universiteiten van kracht geworden. UM zal deze nieuwe regeling vanaf 2018 gaan toepassen.

Nevenfuncties leden College van Bestuur

De nevenfuncties uitgevoerd door de leden van het College van Bestuur zijn in 2017 als volgt:

College van Bestuur	(Neven) functies
<p>Naam: Prof. dr. M.A.Paul Voorzitter</p> <p>Geboortejaar: 1958</p> <p>Benoeming 1e termijn: 1 mei 2011 – 1 mei 2015 2e termijn: 1 mei 2015 – 1 mei 2019</p>	<p><i>Uit hoofde voorzitterschap College van Bestuur</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Vice-voorzitter, Universiteitsfonds/SWOL • Voorzitter, Biomedica Foundation • Lid Raad van Commissarissen, Brightlands Maastricht Health Campus B.V. • Lid Regiegroep, Topsector Life Sciences and Health (LSH) • Columnist, Dagblad De Limburger <p><i>Uit hoofde hoogleraarschap en als expert op het gebied van medisch Onderzoek/Onderwijs en Valorisatie:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Voorzitter International Advisory Board, Comprehensive Heart Failure Center, Würzburg • Lid International Advisory Board, Academic Health System, Qatar • Lid Raad van Toezicht, Universitätsklinikum Münster • Redacteur van <i>Druckpunkt</i> (Duits wetenschappelijk tijdschrift) • Lid, Nationale Wissenschaftsrat Oostenrijk en voorzitter, Medische Commissie • Lid Expertengremium Wissenschaftsrat Duitsland
<p>Naam: prof. dr. R.M. Letschert Rector Magnificus</p> <p>Geboortejaar: 1976</p> <p>Benoeming 1e termijn: 1 september 2016 – 1 september 2020 2e termijn:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Board member at Redress The Netherlands • Member at 'De Jonge Akademie KNAW' • Ambassador at Mukomeze Foundation • Member Supervisory Board at 'Slachtofferhulp Nederland' • Member at Royal Holland Society of Science and Humanities (KHMW) • Expert at European Commission – DG for Research & Innovation • Member Advisory Board "Levenslanggestraften" at Ministerie van Veiligheid en Justitie
<p>Naam: dr. N.J.P.M. Bos Vice-voorzitter</p> <p>Geboortejaar: 1957</p> <p>Benoeming 1e termijn: 1 januari 2014 – 1 januari 2018 2e termijn: 1 januari 2018 – 1 januari 2022</p>	<p><i>Nevenfuncties uit hoofde van hoofdfunctie</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Voorzitter Bestuur Stichting Life Science Incubator Maastricht • Voorzitter Bestuur Stichting Studentenhuisvesting Maastricht • Voorzitter Kunst- en Erfgoedcommissie • Lid Stuurgroep Operationeel Programma Zuid-Oost • Lid Raad van Commissarissen Brightlands Chemelot Campus BV • Lid Raad van Commissarissen Wonen boven winkels • Lid Bestuur Studielink • Lid Raad van Toezicht Museumplein Limburg • Lid Raad van Advies Stichting Centrummanagement Maastricht • Voorzitter Raad van Toezicht BioPartner Centre Maastricht • Lid Bestuur 'Kernteam Limburg' Economic Development, Brainport 2020 <p><i>Overige nevenfuncties</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Vice-voorzitter Raad van Toezicht Stichting De Domijnen • Lid Raad van Toezicht ROC Leeuwenborgh

Woordenlijst en afkortingenlijst

A

ABP	Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds
ABR	Algemene BedrijfsReserve
AMIBM	Aachen-Maastricht Institute for Biobased Materials
APG	Algemene Pensioen Groep
App./inv.	Apparatuur / Inventaris
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
azM	Academisch ziekenhuis Maastricht

B

Ba	Bachelor
B&B	Beleggen en Belenen
BBRUM	Bestuurs- en Beheersreglement Universiteit Maastricht
BISS	Business Intelligence and Smart Services
BKO	Basiskwalificatie Onderwijs
BMC	BioMed Central
BPCM B.V.	BioPartner Center B.V.
BR	Bestemde Reserve
BREEAM	Building Research Establishment Environmental Assessment Method
B.Sc	Bachelor of Science
BU	Brains Unlimited
BW	Burgerlijk Wetboek

C

cao	Collectieve arbeidsovereenkomst
CAPHRI	Care and Public Health Research Institute
CAS	Centrale Automatiseringssystemen
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CEO	Chief Executive Officer
CeQuInt	Certificate for Quality in Internationalisation
CES	Center for European Studies
CHILL	Chemelot Innovation and Learning Labs
CMD	Campus Management Development
CNV	Christelijk Nationaal Vakverbond
Cohort	De groep studenten die in hetzelfde academisch jaar voor het eerst ingeschreven staan bij een opleiding
CORE	Collaborative Open Research Education
CROHO	Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs
CvB	College van Bestuur
CvD	College van Decanen

D

DGHBWE	Directeur-generaal Hoger Onderwijs, Beroeps- onderwijs, Wetenschap en Emancipatie
DKE	Department of Data Science and Knowledge Engineering
DSM	Dutch State Mines
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs

E

EAL	Educatieve Agenda Limburg
ECB	Europese Centrale Bank
EDLAB	Education Laboratory
EEP	Energie-efficiency plan
EER	Europese Economische Ruimte
ERC	European Research Council

ET	Enabling Technologies
EU	Europese Unie
EUR	Euro
EV	Eigen Vermogen
EZ	Ministerie van Economische Zaken

F

FAIR	Findable, Accessible, Interoperable, Re-Usable
FASoS	Faculty of Arts and Social Sciences
FHML	Faculty Health, Medicine and Life Sciences
FHS	Faculty of Humanities and Sciences
FKW	Fort Koning Willem
FL	Faculty of Law
FNV	Federatie Nederlandse Vakbeweging
FPN	Faculty of Psychology and Neuroscience
FR	Faculteitsraad
FS	Facility Services
fte	Fulltime equivalent

G

GL	Grote Looiersgracht
GROW	School for Oncology and Developmental Biology
GVO	Groot Vervangend Onderhoud

H

HBO	Hoger Beroeps Onderwijs
HEaL	Human Enhancement and Learning
HEFI	Healthy Eating and Food Innovation
HGIS	Homogene Groep Internationale Samenwerkingen
HO	Hoger Onderwijs
HR(M)	Human Resource (Management)

I

ICIS	International Centre for Integrated assessment & sustainable development
ICTS	Informatie Communicatie Technologie Service- centrum
IDS@UM	Institute Data Sciences @ Universiteit Maastricht
IGV	Innovatiecentrum Gezonde Voeding
InSciTe	Institute for Science and Technology
IP	Intellectual Property
ISO	International Standardization Organization / Interstedelijk Studenten Overleg
IT	Information Technology
ITEM	Institute for Transnational and Euregional cross border cooperation and Mobility
ITK	Instellingstoets Kwaliteitszorg
ITM/IMM	International Track in Medicine

K

KAS	King Abdullah Scholarship / Master of Health Professionals Education
KCIS	Knowledge Centre for International Staff
KNAW	De Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen
KS	Kortlopende Schulden
KTO	Knowledge Transfer Office

L		O	
LAS	Liberal Arts and Sciences programma	OBP	Ondersteunend en Beheers Personeel
LIBER	Limburg Institute for Business and Economic Research	OCW	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
LIME	Limburg MEet	OER	Onderwijs- en Examenregeling
LINK	Limburg INvesteert in haar Kenniseconomie	OFB	Overzicht Financiële Beschikkingen
LIOF	Limburgse ontwikkelings-maatschappij	OG	Onroerend Goed
LO	Lokaal Overleg	OU	Open Universiteit
LSVb	Landelijke Studenten Vakbond	P	
M		PDCA	Plan Do Check Act
M4I	Maastricht MultiModal Molecular Imaging Institute	PGO	Probleemgestuurd onderwijs
MACCH	Maastricht Centre for Arts & Culture, Conservation and Heritage	PhD	Physical Degree
MACIMIDE	Maastricht Centre for Citizenship, Migration and Development	Plc	Public Limited Company
MaCSBio	Maastricht Center for Systems Biology	PM	Pro memorie
MaRBL	Maastricht Research Based Learning (bachelorstudenten van alle UM-faculteiten kunnen middels dit programma praktische ervaring opdoen op het gebied van academisch onderzoek)	PPS	Publiek-private samenwerking
MEBIT	Master Evidence Based Innovation in Teaching	PREMIUM	PREMIUM is een honours programma voor goed presterende en gemotiveerde masterstudenten. Met de focus op projectgericht werk en teamwork, evenals persoonlijke (professionele) ontwikkeling, overbrugt PREMIUM de kloof tussen studie en loopbaan.
MECC	Maastrichts Expositie & Congres Centrum	Q	
MERIT	Maastricht Economic Research Institute on Innovation and Technology	Q&R	Quality and Risk
MERLN	Institute for Technology-Inspired Regenerative Medicine	R	
METC	Medisch Ethische Commissie	R	Resultaat
MGSOG	Maastricht Graduate School of Governance	RB	Rentebaten
MHC	Maastricht Health Campus	REC	Research Ethics Committee
MHeNS	School for Mental Health and Neuroscience	RG	Roerend Goed
MI	Maastricht Instruments	RJ660	Regeling jaarverslaggeving onderwijs
Mje	Man jaar equivalent	ROA	Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt
M.Sc	Master of Science	RVO	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
MSCA IF	Marie Skłodowska-Curie actions Individual Fellowship	RvT	Raad van Toezicht
MSCA ITN	Marie Skłodowska-Curie actions Innovative Training Networks	RWTH	Rheinisch-Westfälische Technische Hochschule
MSM	Maastricht School of Management	S	
MSP	Maastricht Science Programme	SBE	School of Business and Economics
M.S.R.V.	Maastrichtse Studenten Roeivereniging	SEO	Stimulerend Europees Onderzoek
MSS	Maastricht Summer School	SEP	Standaard Evaluatie Protocol
MUMC	Maastricht Universitair Medisch Centrum	SG	Studium Generale
MUNDO	Maastricht University Centre for International Cooperation in Academic Development	SHE	School of Health Professions Education
MUO	Maastricht University Office	SKO	Seniorkwalificatie Onderwijs
N		SLIM	Stichting Life Science Incubator
NCATS	National Center for Advancing Translational Science	SODOLA	Structureel Overleg van Directeuren van Onderzoeksscholen met Landelijke Accreditatie
NSE	Nationale Studentenenquête	SPT	Student Project Team
NU	Nederlandse Universiteiten	SSC	Studenten Service Centrum
NUTRIM	School of Nutrition and Translational Research in Metabolism	SSHM	Stichting Studentenhuisvesting Maastricht
NVAO	Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie	STAK	Stichting Administratiekantoor
NWA	Nationale Wetenschapsagenda	STEM	Science, Technology, Engineering, Mathematics
NWO	Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek	St(g)	Stichting
		STW	Stichting voor Technische Wetenschappen
		SURF	Samenwerkende Universitaire Rekenfaciliteiten
		SV	Studentenvereniging
		SWOL	Stichting Wetenschappelijk Onderwijs Limburg
		SWUM	Stichting Wetenschapsbeoefening Universiteit Maastricht

T

TA	Totale Activa
TB	Totale Baten
TC	Talencentrum
THE	Times Higher Education
TIER	Top Institute for Education Research
TMFI	The Maastricht Forensic Institute
TNO	Stichting voor Toegepast Natuurkundig Onderzoek
TU/e	Technische Universiteit Eindhoven
tUL	transnationale Universiteit Limburg
TV	Totaal Vermogen

U

UB	Universiteitsbibliotheek
UCM	University College Maastricht
UCV	University College Venlo
UD	Universitair Docent
UFO	Universitair functieorderingssysteem
UHD	Universitair Hoofddocent
UM	Universiteit Maastricht
UMC	Universitair Medisch Centrum
UMGO	Universiteit Maastricht Green Office
UMH B.V.	Universiteit Maastricht Holding B.V.
UNS	Universiteitssingel
UNU	United Nations University
UR	Universiteitsraad
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen

V

VA	Vlottende Activa
VH	Vereniging van Hogescholen
VNO-NCW	Verbond van Nederlandse Ondernemingen – Nederlands Christelijk Werkgeversverbond
VP	Vlottende Passiva
VSNU	Vereniging van Universiteiten
VV	Vreemd Vermogen
VZ	Voorzieningen

W

WBWM	Wonen Boven Winkels Maastricht
WGA	Regeling werkhervatting gedeeltelijk arbeidsongeschikten
WHW	Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek
WIA	Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen
WMO	Wet medisch wetenschappelijk onderzoek
WNT	Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector
WO	Wetenschappelijk Onderwijs
WP	Wetenschappelijk Personeel
WUN	Worldwide Universities Network
WVB	Wet Versterking Bestuurskracht
WW	Werkloosheidswet
WWB	Wet Werk en Bijstand

Y

YERUN	Young European Research Universities Network
-------	--

www.maastrichtuniversity.nl

De Universiteit Maastricht (UM) staat bekend om haar Probleemgestuurd Onderwijs en internationale oriëntatie. In onze kleinschalige 'international classroom' komen visies en ervaringen uit de hele wereld samen. Juist de verschillen maken het verschil.